

21472

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్నపట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేది గురువారము

No. 199

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శార్దూమాస బహుళ షష్ఠి.

సంచిక ౧౯౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతావత్తములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును, పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

Regd Trade Mark

నాలో పరిచయము గలిగియుండుటచే మీకు వైద్యుల ఖర్చు తగ్గును!

ఇదివరలో నాలో స్నేహముచేసినవారి నడిగిన, పూర్తివివరములు వారు తెలుపుదురు. మీరు ఒకదఫా నాస్నేహముచేసిన తప్పక మీ మిత్రులందరికినీ నన్ను సిపార్ష్యచేయుదురను నమ్మకము నాకుగలదు. అమూల్య మైన ఓషధులు, కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి నన్ను తయారుచేసిరి. ఆబాలగోపాలముగా నన్ను విడువక సెక్కు పంపిరనుల నుండి హాజరులో చేకావలిగానుంచు కొనుచున్నారు. మీరును ఏల పరీక్షించి చూడ కూడదు. నాపేరు

“లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు”

ధర బుడ్డి 1-కి రు 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

594

టోకుగా కావలసినవారు వ్రాసిన ప్రత్యేకధరలు తెలుపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఏజంట్లు కావలెను. మద్రాసులో నుండువారు 9 బందరుపీధిలో నున్న హ్యాంకంపెనీలో పుచ్చుకొనవచ్చును. వారికి వి. పీలు పంపబడవు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొప్రైటరు.

(2)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాలా, మైసూరు.

ఆంధ్రభాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది కూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామ లింగారెడ్డి యస్. ఏ. గారు ప్రశస్తిమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా చీన సాంప్రదాయములు తెం దును చక్కగా వివరింపబడినవి. నుమారు 160 మంది పూర్వ కవుల ప్రయోగము లుదాహరింపబడినవి. తెలి విక్రీలి నుల భము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుప వలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మింతయున్ను తెలుగులో లేదు. శంకుభాగములు 14 ప్రకరణములు, 860 పుటలు

రెండు సంపుటములు పోస్తేటికాక రు 1-4-0

రెండు కలసిన రైడు 1-2-0

ఆంధ్రదేశరూపకము, నాటకాదల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

8170

ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి

2034

జగత్ప్రసిద్ధిచెందినమందులు

పిరవిబంద్

గంటలలో నీరైనవీర్యమును గట్టిపరచి సంసార నుఖమిచ్చును. మూత్రములో ను, స్వప్నములోను నవ్వుమునున్న నిద్రి సంతాన మొనరును. నెల 8-0-0 రతిరంజన్:—వీర్య సంభవకు దాంపత్య సౌఖ్యమునకు 8-0-0 తెలుసు పోగొట్టుకొనిన పుంస్త్ర్యును తిరిగియిచ్చినపుంసకత్వము తొలగించును 8-0-0. ఆశోకశ్రీల కనువలకు సంచీవి 2-0-0 అమృతరత్నాకరము 45 బందరుపీధి, మమద్రాసు.

1842 (3)

మాకాతాదారులకు అనేక నదుపాయములుగలవు

నావద్ది పవరిబంగారా సీమంబడి, మేలైన పుష్కరంగములు, మొదలెత్తరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు మొదలగునాటిలో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, మొదలెయినులు, విద్యామాలలు వెంకీలు, నాగవల్లులు, మల్లె మొగ్గలు, బడలిళ్లు, లోలాకులు, లోదులు, చంపపరలు, కంపుఅడ్డిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, చేపరులు, బులాకులు, పట్టుగొలుగులు, చుట్టుగొలుగులు, మిరియాలగొలుగులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉడ్డలిట్టిలు, పలువిధవేడుక సామానులు యివి, యివి యనలేని ముక్కుబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్జరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షింపుడు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగల వరకులు నెం 25, వైవావిభాగోద్ధముద్రాసు.

జెన్న పురి బజారుదరలు

1926-వ సం॥ నవంబరు 25-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దరియాల దా 1-3 ర 66 8 0 మొదలు 84 0 0 వరకు

జియ్యములు

కుసుమ తెనాలి	,, 48 గల రు	13 8 0	18 0 0
నెల్లూరి	,, దిటా	14 0 0	15 0 0
దిట్టి	,, దిటా	15 0 0	16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-3	9 10 0	19 0 0
నవ్వులు	,,	22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము వస్తులు

కందులు	బస్తా 1-3 ర 205	15 0 0	16 8 0
పెనగలు	,, దిటా	14 0 0	15 0 0
పెనలు	,, దిటా	18 8 0	14 0 0
మినుములు	,, దిటా	16 8 0	18 0 0
ఉలలు	,, ర 195	9 0 0	9 12 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె దా 1-3	165 0 0	16 0 0
నెయ్యి దా 1-3	14 0 0	25 6 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పు దా 1-3	45 0 0	49 0 0
ఇతరప్రదేశము	40 0 0	42 0 0
పేరు నెనగనూనెగానగ దా 1-3 ర 105 మి. కానూనె	100 0 0	
అమడు దా 1-3	135 0 0	106 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపకుపు దా 1-3	72 0 0	78 0 0
కూరపకుపు	25 0 0	28 0 0
వికరకూరకలు (గుంటూరు) దా 1-3	122 6 0	147 0 0
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమంతు ముఖగు 1-3	రు 40, 45	
కాకనా దిపాడుకట్టు	50, 55	
తెల్లము దా 1-3	రు 40 0 0	80 0 0
చింతపంపు దా 1-3	81 8 0	56 0 0

5. ఇనుము.

జట్టారకం దా 1-3	88 0 0	84 0 0
చదరం	81 0 0	88 0 0
రపుంకు	81 0 0	86 0 0

6. నూలు.

పుష్కారు యేనుగ నెం 20 'పెట్టె 1-3	5 0 0	
నూళయేనుగ నెం 20	6 9 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	6 15 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం	9 6 0	
నెం 80 జమ్మరు	7 8 0	
నెం 40 ,,	9 14 0	
నెం 44 ,,	5 1 0	
నెం 14 1/2 పాండిచేరి	8 6 0	
నెం 12 1/2 న్యూకాటె	5 0 0	
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటె	6 6 0	
నెం 10 1/2 కోయంబురూరు	5 8 0	
నెం 2 1/2 ,,	5 9 0	
నెం 14 1/2 ,,	6 8 0	
నెం 12 1/2 చూళి	5 4 0	
నెం 14 1/2 ,,	5 2 0	

7. దూలు.

కోండాబద్ద బాండు 1-3	రు 350 0 0	
పల్నాడు దూది	145 0 0	

8. లోహములు.

నండి 180 కులంకు	60 0 0	61 0 0
బంగారము, కులమా 1-3	21 4 0	21 8 0
నవరమా 1-3	18 9 8	
ఇత్తడి దా 1-3	242 0 0	260 0 0
రాగి దిటా	251 0 0	258 0 0

గోదావరి కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు

అధ్యక్షులకు స్వాగతము

నిడుదవోలు కాంగ్రెసుకమిటీవారి రాసంగుట

మంత్రివదవుల సంగీకరించును అభ్యర్థులు తెలుపుట (స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, నవం 24:— తూర్పుపశ్చిమగోదావరి కృష్ణాజిల్లాలనుండి భారతకాసనసభకు స్థానికకాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు నిన్నటిదినము నిడుదవోలు కాంగ్రెసుకమిటీవారు ఆత్మీయతాపూరితమై వ్యవహారాత్మకమైన స్వాగతముపంపిరి. అనివార్యమైన కారణాలవలన మారమందున్న జిల్లాటంగుటూరుప్రకాశంగారు తప్ప తక్కిన అభ్యర్థులందరూ సగౌరవముగ సన్మానింపబడి పురకీర్తులవంటి పెద్దయూరేంపులో తీసుకొనిపోబడిరి. కీర్తులన్నియు చక్కగా జాతీయపతాకములతోను పచ్చని తోరణములతోను భారతమానముగ నలంకరింపబడెను. ఊరేగింపు వచ్చిన నొట్టనెల్ల ప్రజలు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను దీనిమమ హారతు లాసంగి గారినీ పుష్పమాలాలంకరణ గావించిరి.

బహిరంగసభ

రైల్వేస్టేషను దగ్గర గామధాన్యము మూడున్నత గంటకు మైదానముపైన పెద్ద బహిరంగసభ యెడ జరిగెను. ప్రేక్షకులలో బులుసు సాంబమూర్తిగారు టంగుటూరు శ్రీరాములుగారు కొత్తూరు జిల్లా పెద్దపెద్ద ధూన్యాములు ముఖ్యులు. రాజమండ్రి మ్యూనిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి.

శ్రీయుతులు ప్రకాశం, నారాయణరాజు, నారాయణరావు కాశ్యప్తరావు కామసోమయాజులు, వెంకటరత్నం, వీరరాఘవస్వామిగార్ల సన్మానవాచకము చేతుమార్చిపై ఆచూర్తింపబడెను. వాటిని శివరావు సుబ్బారావుగారు నిడదవోలు కాంగ్రెసుసంఘమువరకు అభ్యర్థుల కొసంగిరి. సన్మానవాచకమునందు మాజిజిల్లా అభ్యర్థులు ఎక్కడిగా అభినందించబడిరి. 6 గురు అభ్యర్థులను ప్రస్తుతసభ్యులలో అనగా ప్రభుత్వమువారినుండి రిస్పాంసులేనప్పుడు వేళియులు విచారణలేక యే కారాగారములందు బాధలకభివించుచున్నప్పుడు మంత్రివదవులంగీ రించుటలే ఏమాత్రముమంచిదిగాదని ఖండించిరి. తమ 6 సెన్సైజునులోనే ప్రజలయొక్కపని పూర్తియైనదని తెలంపవద్దనియు బలబ నూలునడికి నేతనాయకలసేవని యెంతయోయన్నదనియు ప్రజలందరూ వికమత్వముతో సంచరించుచు కాసనసభలలో నున్న తమకు వెనుక ఆడగా నుండివలెననియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు

ప్రత్యేకముగా మాట్లాడవలసినది వేడుకొనుటచేత శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు లేచి ఇప్పుడును ఇకముందును మాట్లాడవలె అతిభారమైన బాధ్యతలదనియు స్వాతంత్ర్యముకొరకు సమరమునకిది సామ్రాజ్యములోని దేశముల నన్నింటినీ ఇంపీరియలు కమిటీవారు స్వపరిపాలనగల దేశముల నుగా గుర్తించుచున్న యాసమయమున రాజప్రతినిధులు నామమాత్రమై యుండ వారిమంత్రులు విదేశీప్రభుత్వములలో సంధులుగావించుకొనుచున్న యాసమయమున వర్తకవ్యాపారములలోను విదేశీపునర్యవహరము యిచ్చునచ్చివరితి దిగుమతి శేయటకును మాత్రమే హిందూదేశ మొకదేశముగా నెంచబడుచున్న యాసమయమున విదేశీప్రభుత్వ బానిసత్వమునుండి వదలించుకొని అవతలపడుట మివిధియనిగంభీరపన్యాసముగా విందిరి. మరియు ఆతిథిస్థుకాలములో స్వరాజ్యమును సంపాదించగలందులకు ఆస్సాము కాంగ్రెసులో తగిన కార్యక్రమ మేర్పడుట కై త్రోవ చూపుటకు మిమనములకు కేంద్రీకరించి పనిచేయవలెనని హెచ్చరించిరి. విదమ విదేశీప్రభుత్వముతో జరుగనట్టి దౌర్జన్యరాహిత్యమైన బారాలములో నందరును స్వాధీనత్వమును నేర్చుకొనవలెననియు స్వాతంత్ర్య సంపాదనము నిమిత్తమై కాసన సభిక్రూరమును బ్రహ్మాస్త్రమును సరిగానుపయోగించుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెననియుచెప్పిరి. తుదకు అందరూ ఏలూరు ఆంధ్రమహాసభకు సమావేశము కావలెననియును, అప్పుడు ఆస్సాము కాంగ్రెసుకు మాత్ర జ్యోతిషాద్వై అభివృద్ధికరమైన కార్యక్రమము శేర్పూరుకుటకు ప్రయత్నించవలెననియు చెప్పిరి.

ఆత్మీయతాపూరిత సభ రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను.

సుఖరోగముల సంఘపు తెలిగేషను

బాంబాయి పోర్టుట్రస్టు ఉద్యోగుల కాన్ఫరెన్సు

బాంబాయి, నవంబరు 23:— రక్తపుటోడలందు సుఖరోగములచే బాధపడువారలకు చికిత్సకొరకు సౌకర్యములుజేయవలయునని పోర్టుట్రస్టు ఉద్యోగులు యింగ్లాండునుండి విచారణ నిమిత్తము వచ్చిన సుఖరోగముల సంఘపు డెలిగేషనుల కాన్ఫరెన్సునందు జేవిడ్ లీసుగారు గోరిరి. సహకారమువలన యింగ్లాండులో గావించబడిన మంచిని డాక్టరు లీసుగారు చెప్పిరి. ఉచితముగ సుఖరోగములకు చికిత్స జేయవలయుననియు చికిత్స జేయుటకు కొంత ధనము ఓడల యజమానులు విరాళముగ నియ్యవలయుననియు లీసుగారుగోరిరి. సుఖరోగములచే బాధపడువారు సిగ్గుచే చికిత్సకురారనియు రహస్యముగనుంచినయెడ అట్టివారు చికిత్సజేయించుకొనుటకు రావచ్చు ననియు డాక్టరు బల్లెను.

ప్రతి రోగిని వైద్యము జేయవలసిన ఆవశ్యకతనగుంచి వివిధ రోగిలగుట నొక్కొక్కటిచిది. విరాళము ఒడ్డున పరుండటం టిక్కెట్టు పద్ధతిపై ప్రతిరేవునందును సుఖరోగములచే బాధపడు వారికిలకు చికిత్స అవసరముగ జేయుట కేర్పాట్లు జేయుట రోగముల నివారణించుట కావశ్యకమని లీసుగారు నుడిచిరి.

పాశ్చాత్య వైద్యవైద్య భారతదేశము సుఖరోగముల నివారించుటకు ఆవలయినను ప్రయత్నము సల్పలేదనియు యీ రోగములచే బాధపడు భారతీయులకు వైద్యము జేయుటకు ప్రయత్నించుట సాధ్యముగాదనియు చర్చ సమయమున లెవీసెంటు కర్నలు హుస్సేను చెప్పెను. అధికారమున్నయెడ, పాశ్చాత్య వైద్యవిధాన మంతమొందెనని ఆయుర్వేదవిధానము స్థాపించుట భారత సామ్రాజ్య కాసనసభ చట్టము గావించును. పోర్టుట్రస్టు ఓడ యజమానులు మాత్రమే గాక సంఘమంతయు కూడ యీ రోగముల నివారణ కమిషన్యము ధరింపవలయును. గవర్నమెంటు ఖర్చు, క్లింయింగ్ సొసైటీ. రాయి నండి రక్తము దీయుట యెంత సాధ్యమో క్లింయింగ్ సొసైటీను ధన మందు కొంకు వెచ్చింపజేయ ప్రయత్నించుట అంత ముకరము. ధనముకొరకు దొరికిననును గోరవలసినది డాక్టరు లీసుగారిని కోరెను.

కేంద్రప్రభుత్వము ఏడుట తన అభిప్రాయముల బట్టెదనని డాక్టరు లీసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఆ. (12)

మాతృగంధములు అపూర్వగంధములు!!

జ్యోతిషార్ణవ నవనీతము అనే

జ్యోతిషార్ణవపీయూషము

ఇది ప్రాచీనములగు జ్యోతిషసంహితల నుండి యెత్తరింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతకభావమందలి సర్వదళయొక్క అంతర్దళయొక్క భావములయొక్క సంపూర్ణములైన ఫలములను చక్కగా వివరించుచున్నది. ఈ గ్రంథము "జ్యోతిషార్ణవనవనీతము" అను పేరుతో యిదివరకు చాలాకాలము క్రిందట చెన్నపట్టణపు పండితులలో నొకరు టీకాకాత్మర్యముతో ప్రకటించియున్నను అది అచ్చం ఆంధ్రదేశమువారికి చక్కగా బోధపడురీతిలో లేకపోవుటవల్లను అనేక ఫలములలో ఆటికా తాత్పర్యములు చాలా సంవత్సరములుగా నుండుటవల్లను మేము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో తేట తెల్లముగ తాత్పర్యముతో మూలగ్రంథములోసహచేర్చి చక్కని గ్లాజా గాతములపై ముద్రించి చక్కని బైండు చేయించియున్నాము. ఆంధ్ర తాత్పర్య విశేషములు కావ్యవ్యాకరణ తార్క మిదాంతలగు బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాయణ కాస్తులవారిచే వ్రాయబడినది. కాలికో బైండు ప్రతి 1-3 2-0-0 సాధారణబైండు ప్రతి 1-3 1-8-0

స్త్రీ జాతకము దీనిని రూ. 0-8-0

అనుపాన మంజరి (వైద్యగ్రంథము) వెల 0-8-0.

వంధ్యాతంత్రము

సంతానగోపాలమంత్రముతోనహా రూ 0-8-0

శకుంతలా పబ్లిషింగ్ హౌస్

1/28, కొండలయ్యకు వీధి, బాగిటపుకా, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

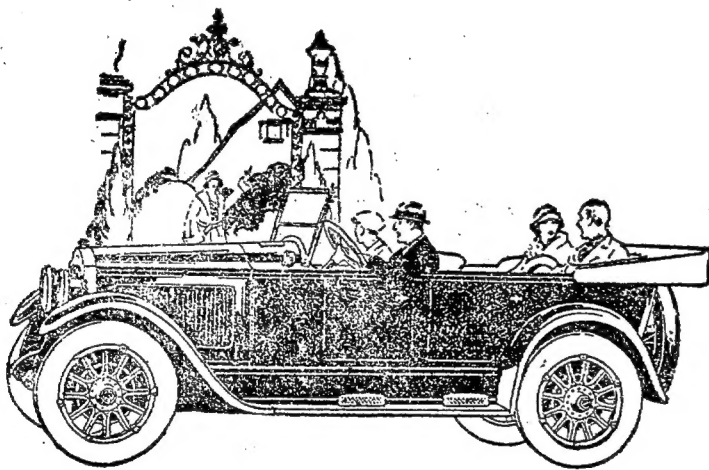
ఎప్పటికీరసన రాజాపు ప్రభవ సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింప బోవుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయయించి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈసంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నా విభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలము నకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని అట్లు విషయవిభాగమును గావింప నుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1926 సం॥ నవంబరు 30 వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచికకు' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును, సంపూర్ణవివరములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు

బ్యూక్

ఇదివర కెన్నడు తయారు కానట్టి గొప్పబ్యూక్

ఒక సంవత్సరమునకు 4 ఆయిల్ మార్పులు మాత్రమే

1927 సంవత్సరపు బ్యూక్కునకు దాని క్రమమైన సిటిలో నుంచుటకు అష్టాదశవలమురు వేయించుడవలెను. తరువాత ప్రతి వసంతముతువు, వేసవికాము, శశిముతువు, శీతకాలము మొదలగు ఋతువులందు ముందుగానే బ్యూక్ తీసుకొని దీనిని మార్పుచుండుడు.

బ్యూక్కు జయప్రదముగా జరుగుచున్న గడచిన 22 సంవత్సరల ముందు ఇదివర కెప్పుడును ఇంతకంటె ఎక్కువ పనిచేయుట యందుగాని, లేక ధర ఎక్కువగా గలిగినట్టి గాని ఇదివరకు బ్యూక్కునందు తయారు చేయబడియుండలేదు.

దక్షిణ ఇండియాకు ఫోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు

సింప్సన్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు.

ఉదకమండలం.

రేపల్లెతాలూకా కళావంతుల

కార్యసంఘసమావేశము

రేపల్లె తాలూకా కళావంతుల కార్యనిర్వాహకసంఘము 18-11-26 తేదీన నంగిగడ్డ గ్రామములో రామలవారి మందిరమునందు మహారాజశ్రీ సిద్ధాబత్తుని చివరరాఘవయ్యగారధ్యక్షతీతింక సమావేశమయిరి. సిద్ధాబత్తుని చివరరాఘవయ్యగారధ్యక్షత నేపించిరి.

మద్రాసు నీతారామయ్యగారు కొలదిదినములలో ఈ సంఘసంస్కరణ మున్నెత్తి నోందు మార్గము లుపన్యసించిరి. మ. ఈ. వెంకటప్పయ్యగారు ఈ తాలూకాలో నొక్కబాలిక వైనను పడుపుత్తియందు దింపఁబడుటకు గల కారణములను దెలుపుచు సహాయగా ప్రచారముజేయుటకు సంఘము నేర్పాటుజేయఁబయ్యెనని చెప్పిరి. మ. సిద్ధాబత్తుని పెంపకరాఘవయ్యగారు ఈసంఘము వెంటనే సంస్కరింపబడుటకు అనేక నూతనాభిమున్నే వ్యాసము వ్రాసి పభిలో జరిపి పభి ను జేజుపరచిరి. మ. అయ్యల శ్రీరాములుగారు శరీరధనములు లెక్కజేయక సంస్కరణ కర్వణజేయువారు మా గానుములో నున్నయెడల నేను వారితో పాటు సిద్ధముగానుండినని చాలంజి జేయుచు స్వయంబ్రహ్మచారి నుడ నజేజుపరచుటనని చెప్పి పను ప్రవిధముల ప్రధానము లర్పించుటకయినను సిద్ధముగానుండినని ఘంటానగరము జెప్పిరి. ఇంకాకొందరు సభ్యులు రాష్ట్రీయ తీర్మానము లచులుగా బెట్టింతుటకు పూర్ణముగా ప్రచారముజేయుదు మని జెప్పి మూతనధర్మములు నుడ జెప్పిరి.

తీర్మానములు

1. కేంద్ర గ్రామములో వేంచేయున్న శ్రీ కేణుగోపాలస్వామివారి సానిధ్యముగల కళావంతులచే నృత్యముజేయించుట మతధర్మములకు దేశమునకు సర్వవిధముల సప్తముగాన సదరు స్వామివారి సాన్నిధ్యమందు శ్రీలచే నృత్యము జేయించుట మాన్పించి సదరు కళావంతులలో పురుషులచే భజనముజేయించ నలయునని మహారాజశ్రీ గొల్లపూడి నీతారామశాస్త్రిగారు మనరు మారుగల పెద్దలచే పంతుకము చేయించిన అర్జీనిశ్రీ స్వామివారి ధర్మకర్తలయిన మహారాజర జశ్రీ రామారు జమీందారుగారికి పంపుటక సదా అర్జీ పంపుటన్నియు కళావంతుల సంస్కరణకు తోడ్పడుటచే ఈ సంఘమువారు సంఘమువారు సదరు శాస్త్రుగారికి అనేక వందన సమాధ్రము లర్పించుచున్నాము.

2. పవిత్రములగు దేవస్థానములందు కళావంతులచే నృత్యము జేయించుటచే దేశమునకు కళావంతులకు సమస్త కష్ట సప్త పరంపరలు సంభవించుచున్నవని దలచి మహారాజరజశ్రీ పుల్లిపాలెం జమీందారుగారు వారి దేవస్థానములందు కళా వంతులలో శ్రీలచేనృత్యము జేయించుట మాన్పించి పురుషులచే భజనము జేయించుచున్నందుకు శ్రీవారికి ఈస ఘమువారు నే కవందన సమాధ్రము లర్పించుచున్నాము.

3. దేశాన్నత్యము సాంఘిక క్రేయోదాయకమును సమస్తవిధములచే విశిష్టజేయుటకు మూలమై వ్యభిచారమున కాధారమైన నాట్యపదకే ముపదేశింపఁబడుటకు నాట్యము నేర్చుకొనుచుండిన బాలికల తిలిదండ్రులు వైవిధానము ననుసరించి నాట్యపదకేకులందరికీ తొలగించి సదరు తిలిదండ్రులు దీక్షబ్రాని బాలికలకు పాఠశాలము జేయవలయునని ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. కళావంతులలో ప్రస్తుతమున్న బాలికలను స్వీయ లనుజేయుటకై నాట్యకుంభారతి నాక రీ లీ నాము శ్రీ పర్యాయమాటచే సదరు బాలికలను వ్యభిచారవృత్తిలో దింప నలసినయ్యుచున్నవని దేవస్థానములందు పురుషులచే భజన లుజేయించి సదరు లీనాములను భజననాకరీ లీనాములుగా మార్పించి బాలికలను పడుపుత్తిలో తొరనీయకుండ రక్షించ నలయునని ప్రభుత్వమువారిని దేవాదాయ బోర్డువారిని కాసన సభ్యులను ధర్మకర్తలను ఈసంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

5. సమస్త కష్టము లుభవించుచు క్షీణించిపోవుచున్న ఈ ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘ తత్వముయొక్క శిరస్సుపై పడుపు నృత్తిచే హివావక్త్యతమంగి అగౌరవమును విధిలేక మాయము మాన్పిగర్చుచు నోసి సోదరదేశయుల నన్నివిధముల విశిష్టజేయుచు యవిరళముగా దుఃఖించుచున్న ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘమును సంస్కరించుటకు ఆంధ్రదేశపు పత్రికలన్నియు పెక్కు సహాయముచేసినయెడల కొలదిదినములలో సమయ సాంఘమును సంస్కరింపబడి వై కష్టములన్నియు పటాపంచలైపోవునని దలచి సదరు పత్రికలకు సహాయముజేయించవలయునని పత్రికాధిపతులను ఈ సంఘమువారు గోరుచు వారికి ఈ సంఘమువారు అనేక వందనసమాధ్రము లర్పించుచున్నారు.

ఈసంఘసంస్కరణ ప్రారంభమునందుండిన పెక్కు సహాయముజేయుచున్న ఆంధ్ర కృష్ణాపత్రికాధిపతులకు ప్రత్యేకముగా ఈసంఘమువారు అనేక వందన సమాధ్రము లర్పించుచున్నారు. గుంటూరు నాగభూషణం.

రేపల్లెతాలూకా కళావంతుల సంఘసంస్కరణ మహాజనసభ

నంగిగడ్డి గ్రామములో కళావంతుల సంఘసంస్కరణ మహాజనసభ మహారాజశ్రీ చదలవాడ చక్రపాణిరావుగారి అధ్యక్షతన రామమందిరములో జరిగెను. శ్రీపురుషులచే మందిరమంతయు క్రిక్కిరిసి ముందుపందిరిగూడ నిండిపోయెను అమ్మల సత్కారాయణగారు గానమిలితముచే సభాప్రారంభముచేయగా సభకు లానందపరవశులైరి. మ.రా.శ్రీ సిద్ధాబత్తుల పెదవీరరాఘవస్వామిగారు సంస్కరణకు సంబంధించిన విషయములన్నియు వ్యాసముగ వ్రాసి పభలో జదివెరి. ఈ చివరీరారు వయ్యగారు యిదివరలో పడుపువృత్తిచే వేళ్లు పాతుకొని యుండి యితరవర్గంక మనుష్యులమందుండిన వారిని గౌరవించియుచు ఈతదాది బాలికలను రజస్వల అయివుండి పడుపు వృత్తి నెరుగనివారిని రక్షించువిషయమై వ్యాసమును వ్రాసి చక్కగాజదివెరి. మ.రా.శ్రీ మద్దెల వెంకటప్పయ్యగారు పడుపువృత్తిచే మనసంఘ మనుభవించుమండిన కష్టమును ముండుభవింపబోవు కష్టవృత్తులను చక్కగా బోధింపెరి. ఈ సీతారామయ్యగారు ప్రస్తుతము ఈసాంఘికలలో పడుపువృత్తిచే జీవించువారి జీవనము మానవులు జీవించు జీవనముగాదనిన్ని శరీరకష్టముజేసి జీవించుటయే మానవజీవనని నుపదేశించెరి. అమ్మల సత్కారాయణమొదలగునూ రందరు సంఘములొందరలో సంస్కరింపబడుటకు తగినమార్గములన్నియుజెప్పి పభికుల నానందబరచెరి.

గుంటూరు నాగభూషణముగారు మాట్లాడినతర్వాత 1 అమ్మల వెంకటరత్నమ్మ, 2 ఈసరవారి, 3 ఈమనోరమ్మ, 4 ఈసత్యవతిమ్మ, 5 ఈమహాలక్ష్మి, 6 ఈమహానాగమ్మ, 7 ఈ వెంకటగిరెమ్మ, 8 ఈసోజముఖిగార్లు భరతివిద్వాంసులయి యుండి వుత్సాహముతో క్రిడునందు సంతకములుజేసిరి. పడుపువృత్తిలో ప్రవేశింపని బాలికల తలిదండ్రులను తప్పక వివాహములుజేయుట ధర్మమనిగోరగా అమ్మల నుబ్బారాయణు మొదలైనవారుపడునొకండుగురుపై క్రిడునందుసంతకములుజేసిన వారుగూడ ఈక్రిడునందు సంతకములుజేసిరి. అనేకవత్సరముల నుండి పరంపరావచ్చుచు అనుభవించుమండిన పడుపువృత్తిని రామమందిరములో సంఘసంస్కరణసభాశీర్వాసము ప్రకారమునంగిగడ్డి కళావంతులందరు యేకగ్రీవముగా నిరసించినందుకు నాగభూషణముగారు నంగిగడ్డిసాంఘికులకు అనేక వందనపాద్రము లర్పించెరి.

సిద్ధాబత్తుల చినప్పిరాఘవులు.

అరుంధతీయ మూడవ కాన్ఫరెన్సు

చెన్నపట్టణమందున్న అరుంధతీయ గ్రామములయొక్క పెద్దల ఏర్పాటు ప్రకారముగా చెన్నపట్టణం ఆర్మీనియన్ థిఫ్ యందుండు గోఖలేహాలులో 1926 నవంబరు 19 వ తారీఖు శుక్రవారమునాడు ఒకగొప్ప అరుంధతీయ కాన్ఫరెన్సు జరుపబడెను. పురతాతా గ్రామపెద్ద లను మ.రా.రా.శ్రీ యం. గోవిందయ్యగారు అధ్యక్షత వహించియుండిరి.

ఈ క్రిందితీర్మానము అందరు నిరాక్షేపముగా ఆమోదించెరి.

(1) "ఈ 1926 సం. నవంబరుమాసం, 19 వ తారీఖు శుక్రవారమునాడు మద్రాసు గోఖలే హాలులో జరిగిన మద్రాసు శాసనసభయందు రెండుపర్యాయములు తమకొరకు ప్రతినిధిగా నున్నవారు తానే ప్రతినిధి ఉండుటకంటె, పై జెప్పబడినవారి తరపున వారికి తగిన నేపథ్యములకు అవకాశము కల్గింపబడుటకు వారికి బదులుగా పులి కృష్ణయ్య, చెరుమారు రాఘవులు అను వీరిద్దరిని పైజెప్పబడిన అరుంధతీయలకొరకు మద్రాసు శాసనసభయందు ప్రతినిధులనుగా అంగీకరించునట్లు శ్రీగవచ్చెట్టువారిని ప్రార్థించునట్లు తీర్మానించడమయినది".

(ఒక విలేఖరి)

* * *

ఆదిమాంధ్ర పంచాయితీసభ-రాజమండ్రి

అన 21-11-26 తేదీని రాజమండ్రిలో మహావాటి పంచాయితీసభ మ.రా.శ్రీ మెడబాలపు వెంకయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై యాదిగ్రామ తీర్మానమును గావించెను.

మా రిజిస్టరు తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్ర మహాజన సంఘ ప్రసిద్ధులను జిల్లా విద్యాసంఘ మెంబరులును, అంగ్లవిద్యా పరిపూర్ణులును, బాలినేయే తన మాఖ్యవిధిగ తలంచి నేనయినద్యున్న ఏహారాజశ్రీ కుమమ వీరాస్వామి గారిని మద్రాసు శాసనసభకు మెంబరుగా నామినేటుచేయ శ్రీ దొరతనమవారిని ప్రార్థించుమన్నారు.

ముల్ల నరసింహము.

కోకొజెమ్లో తయారు

చేసిన ఆహారపదార్థములు

మిక్కిలి రుచికరముగా నుండును.

కారణము సులభముగా తెలియును. కోకొజెమ్ అప్పటమైన చెట్ల కాయలచే తయారు చేయబడినది. మిక్కిలి మేలైన మలబారు కొబ్బరినూనె నుండి రుచి, వాసన, చవిలేకుండ తయారు చేయబడినది.

గనుక కోకొజెమ్ వంటచేయుటకు తగిన చమురు. ఆహారమునకు జెడు వాసన నియ్యదు. బజారునం దున్న నెయ్యి, నూనెలందుగల కొవ్వు సంబంధ మైన ద్రావకము ఇందులో కలియుటలేదు. గనుకనే ఇది చెడిపోదు. ఇంకను కోకొజెమ్ నీలు చేయబడిన డబ్బాలలో నింపబడుచున్నది, బజారునందలి విక్రయించబడుచున్న నెయ్యికంటెను చాల చౌకయైనది. ఇన్ని న్యాయమైన కారణములను బట్టి మీరు కోకొజెమ్ను తక్షణమే ఉపయోగించుటకు ప్రారంభింపుడు.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ

ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకై 26 తేదీన సమావేశమగును

గుంటూరు, నవంబరు 24:—గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకై 26 తేదీ సాయంత్రమున గుంటూరు కాంగ్రెసు ఆఫీసులో సమావేశమగును. కావున సభ్యులందరు రాత్రిబాధితులని నడింపల్లి నరసింహారావుగారు తంతి చేయుచున్నారు.

అష్టావధానము-పొన్నూరు

21-11-26 న పొన్నూరు గ్రామమున శ్రీ భావనారాయణస్వామి యాలయములో శ్రీ చింతలపాటి శ్రీ రామశాస్త్రివారిచే "అష్టావధానము" జరుపబడెను. వారి గురువులైన శ్రీ పిశుపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలవారు ఈ యారంగల సంస్కృత పాఠశాలనుండి విరమించుకొను సందర్భమున నీ సభ చేయబడెను. అవధానిగారు వయస్సున జూల పిన్నవారయ్యు తమ కార్యమును మిక్కిలి చాకచక్యముగ నెఱవేర్చిరి. సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీలోకమాన్య బాలగంగాధర్ తిలక్ టెన్నిసు టోర్నమెంటు - బెజవాడ 1926

బెజవాడలోని యువజన వ్యాయామసంఘయాజమాన్య ముక్రింద యీ సంవత్సరము డిసెంబరు 28 వ తేదీ లగాయతు పై టోర్నమెంటు జరుపబడును. పోటీదారుల దరఖాస్తులు డిసెంబరు 12 వ తేదీవరకు మంజూరు చేయబడును. లాట్లు డిసెంబరు 18 వ తేదీన వేయబడును. సింగిల్సుకు ప్రవేశరసుము రు 4-0-0 లు డబ్బులుకు రు 8-0-0 లు పోటీదార్లకు బస భోజన వసతులు ఉచితముగా ఏర్పాటు చేయబడును. ఇతర వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు సెక్రటరీగారికివ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

గోటేటి లక్ష్మీనారాయణ బి. ఏ. వి. యల్ కార్యదర్శి.

వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు మరణము

కలకత్తా, నవంబరు 23:—వ్యవసాయశాఖ డిప్టీ డైరెక్టరు రాయ రాజేశ్వరదాసు గుప్తాగారు నేడు అకస్మాత్తుగ రిగి వ ఏట స్వర్గస్తులైరి. రాయల్ కమిషను సందర్భపు ఏర్పాటులో నియమితులై యుండిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, నవంబరు 23:—వంగదేశ కార్యనిర్వాహక శర్మ ప్రభుభవనమున ఉదయమున సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

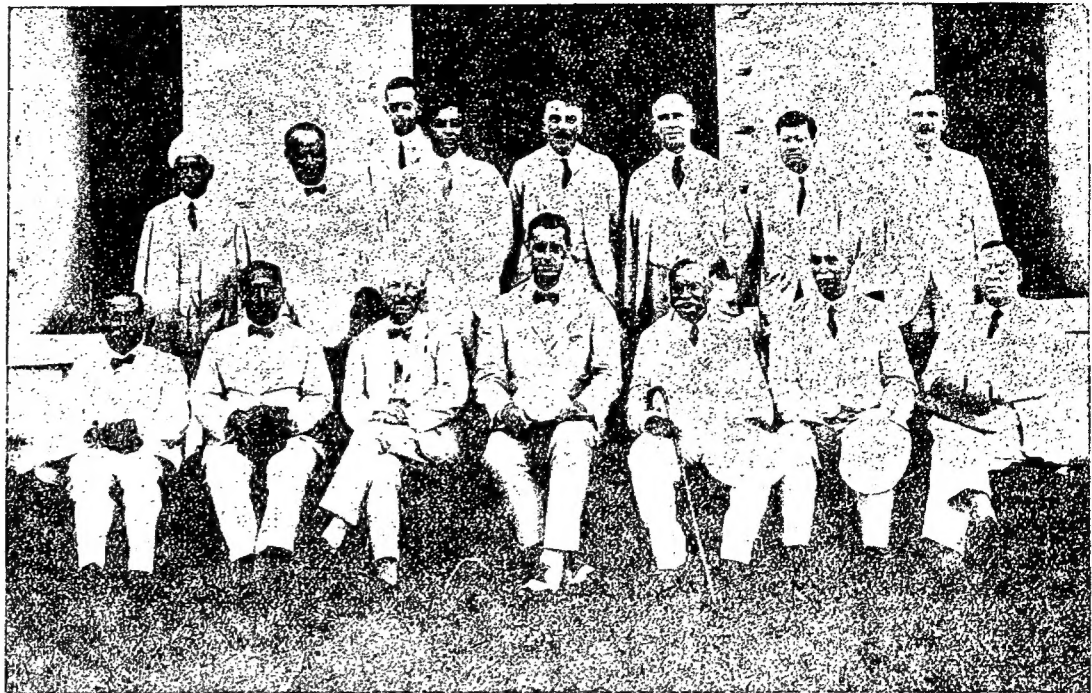
జపాను దేశములో సహకారోద్యమము

జపాను దేశములో సహకారోద్యమము చాల యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. జపాను దేశములో సహకారోద్యమము 1900 సం॥రములో ప్రారంభమైనది. 25 సంవత్సరములు ముగిసినవి. పాతిక శతాబ్దోద్యమ మహోత్సవసమయమున జపానుదేశపు సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివు యూనియన్ సంస్థవారు ప్రోత్సహకరమును నివేదికను సమర్పించిరి. నివేదిక 600 పేజీలకలదు. జపాను దేశములో స్థాపించబడిన వివిధ సంఘముల చారిత్ర యందు పొందుపరచబడినది. ఈ దేశములో ఉత్పాదనసమయము నాటికి 14444 సంఘములు గలవు. ఈ సంఘము లన్నియు చాల ప్రశంసాపాత్రముగ పనిచేయుచున్నవి. ఈ సంఘములకు తగుప్రబోధము కలుగజేయుటకు వాటిని సరియగు మార్గముల నిర్వహింపజేయుటకు 208 ఫెడరేషన్లు నెలకొల్పబడినవి. 32 లక్షలు సభ్యులు చేరియున్నారు. 74 కోట్ల యన్నలు సంఘములలో వ్యాపారము జరుగుచున్నది కేంద్ర సహకార బ్యాంకునకు 46 బ్రాంచిలు దేశములో వివిధప్రాంతముల పని జేయుచున్నవి. దేశములోని సహకార సంస్థలన్నియు వాటగు తరహాబుగ విభజింపవచ్చును.

- (1) వ్యవసాయ పరపతిసంఘములు.
- (2) అయిదేజా క్రయవిక్రయ సంఘములు.
- (3) గృహోపయోగపనికర కొనుబడిసంఘములు.
- (4) వృద్ధిచేయు సహకారసంఘములు.

వృక్షజాతులు వీటిలో నూటికి 89 వంతులు సహకార పరపతి సంఘములే. జపానుదేశము చట్టప్రకారం 3 విధముల పూచీగల పరపతిసంఘములు రిజిస్టరు చేయబడుచున్నవి. అందు పరిమితిగల పూచీ సంఘములు 2, పరిమితిలేని పూచీగల సంఘములు 3 గ్యారంటీచేయబడిన పూచీగల సంఘములు. వీటిలో నూటికి 82 వంతులు పరిమితిగల పూచీసంఘములు నూటికి 16 వంతులు మాత్రమే. పరిమితిలేని పూచీగల సంఘములు నూటికి 2 వంతులు గ్యారంటీ పూచీగల సంఘములు మాత్రమే అయి యున్నవి. యామూడుతరహాల సహకార పరపతిసంఘములలో రైతాంగమునకు సామ్యు దీర్ఘవాయిదా అప్పులపైనను స్వల్పవాయిదా అప్పులమీదను ధనము పెట్టుబడులకు యిచ్చుట యేగాక సభ్యులకు కావలసిన వివిధపరికరములను క్రయవిక్రయ వ్యాపారములను వృక్షజాతులను, తోటలను పెంపొందించుట కును తగు ప్రోత్సాహము నిచ్చి పనిచేయుచున్నవి. వివిధ ప్రయోజనములకు ఒకే గ్రామములో వివిధ తరహాల సంఘముల స్థాపింపక ఒకే సంస్థద్వారా వివిధ వ్యాపారములను కొనసాగించి గ్రామస్థుల ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడు చున్నది. ఒకే గ్రామములో వివిధ సంఘముల స్థాపించినచో పరస్పర సంఘర్షణ యేర్పడుననియు, వీటిని నిర్వహించుటకు తగు శక్తిమంతులు ఒకే గ్రామములో దొరుకుట దుర్లభమనియు, సభ్యులలో ఐక్యమత్యము పరస్పరసానుభూతి, పెంపొందించుటకును, గ్రామములో ఒకే సంస్థద్వారా తగుపూచీ బాధ్యత కలుగజేయుట కును కోఆపరేటివు డిపార్టుమెంటువారు పరపతి సంఘముల ద్వారా వివిధ వ్యాపారములను నిర్వహించుటకు ప్రోత్సహించుచున్నారు. గ్రామ సహకారసంఘములో దామాషాయాని సంఘములో 216 గురు సభ్యులు చేరియున్నారు. ఈసభ్యులలో నూటికి 78 గురు వ్యవసాయదారులే. 4 గురువర్తకులు 8 గురు చేపలపట్టుదారు, 2 గురు తోటలవారు, 8 గురు వివిధవృత్తులు గలవారు. ప్రైవేట్వెంటు వ్యవసాయాభివృద్ధి భారతదేశములో సహకారోద్యమము తోడ్పడుచున్నట్లు వివరము కాగలదు.

దేశములో వివిధసంఘములు రు 84800000 లు తేను నిధిని సంపాదించగలిగినవి. దామాషాయాని సంఘము 1 కి రు. 2800 తేను నిధిని కలిగి యున్నవి. సంఘములు 67 కోట్ల యెన్నులు బురగానువాడినవి. దామాషాయాని సంఘముకి 69 వేల యెన్నులు వాడినట్లు తెలియుచున్నది. ఒక్కొక్క సభ్యుడు 218 యెన్నుల బురగాను తీసికొని తక్కుల కనబడుచున్నది. సభ్యులకు నూటికి 9 రు. లవాణి కట్టికి బురగానులు దొరకుచున్నవి. దేశములోని వడ్డీ వ్యాపారస్థుల వడ్డీరేటుకంటె రు 2 లు తక్కువ రేటున సంఘములలో సభ్యులకు అప్పులు యివ్వబడుచున్నవి. సంఘములకు వచ్చేడి ధనమంతయు చాల వరకు సభ్యులే ఆయుము చేసికొని నిలయుచుండుకొనుచున్నారు. 16 లక్షల సభ్యులు 20 కోట్ల యెన్నులను సంఘములలో దామకొని యున్నారు. సభ్యులకు కావలసిన ఆహారపదార్థములు గృహపరికరములు సహకారసంఘములలోనే తీయదురు. బియ్యము, గోధుమలు, కాయగూరలు, తేయూ, పట్టుచుర్రుముజు, సబ్బులు ముఖ్యముగా వాడు, సరకులు నూటికి 78 సంఘములలో సభ్యులకు కావలసిన పరికరము లన్నియు సప్లయ చేయుచుండుటచే గ్రామాదులలో సహకారసంఘములు ప్రజల నాకర్షింపజేసినవి. జపానుదేశములోని సహకార సంఘముల ద్వారా ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధిలే గాక నైతిక విద్యాభివృద్ధికూడ చాల తోడ్పడుచున్నది. జపాను సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివు యూనియన్ వారు పత్రికలు కరపత్రికలు పుస్తకములద్వారా సహకారోద్యమ ఉన్నతాదర్శములను, దేశములో సచివల వేవ జలుచున్నారు. నరసింహదేవర సత్యనారాయణ

వ్యవసాయ విచారణ సంఘము వారు

అధ్యక్షులగు లిక్విలిట్ గో ప్రభువుగారు మధ్య నాశీనులైయున్నారు.

మార్చి 22 వారం:—(ఎడమవైపునుండి)—కామత్ గారు, పల్లాకిమిడి రాజాగారు, సర్ లారెన్స్ గారు, లిన్లిన్ గో (పథువు (అధ్యక్షులు) సర్ గంగారామగారు, సర్ థానును విశిలులగారు, మెకెన్నాగారు. నిలవినవారం:—(ఎడమనుండి కుడివైపు) డి. బి. టి. రాఘవయ్యగారు, ప్ర. ఫె. గంగూలిగారు, ప్ర. ఫె. హైదరుగారు చివరవారు కాల్యగారు. (ప్రె. ఫో. వీ.)

కవితాసమితి- విశాఖపట్టణము

ప్రథమసమావేశము

ఈనెల 20 వ తేదీని (ఆహ్వాన) పండిత మారేపల్లి రామ చంద్ర శాస్త్రిగారి గృహమున సైసమితియొక్క ప్రథమసమావేశ మతియుత్సాహపూరితముగ జయప్రదముగ జరిగెను. శ్రీ పండిత రామచంద్రకవిగారి రధ్యక్షత వహించిరి. సమావేశమునకు మండలము నలుమూలలనుండియు సభ్యులరుదించిరి. అందు శ్రీ యుతులు మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు, భమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణశర్మగారు, బాలకవి వడ్డాది సీతారామాంజనేయులుగారు, సన్ని వీను సత్యకేశవరావుగారు, పులిపండా అప్పలస్వామిగారు, దూర్వాసుల కామేశ్వరరావుగారు గలరు. ప్రథమమున శ్రీయుత యామిజాలరామచరింహంగారు ప్రార్థన సలిపిరి. సమితి స్థాపించినపుడు తాత్కాలికముగ కార్యదర్శి మాత్రమే నియమించియుండినందున ఈ సమావేశమునందు బ్రహ్మ శ్రీ పండిత మారేపల్లి రామచంద్రకవిగారి నధ్యక్షులుగను శ్రీయుత భమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణశర్మగారిని ఉపాధ్యక్షులుగను శ్రీయుత పులిపండా అప్పలస్వామిగారిని కార్యదర్శిగను శ్రీయుతులు తెన్నేటి విశ్వనాథం ఎమ్. ఏ. బి. యల్. సన్ని వీను సత్యకేశవరావు వడ్డాది సీతారామాంజనేయులుగారు కార్యనిర్వాహకులుగను ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొనబడిరి. పిమ్మట భవిష్యత్కాల విచారణగూర్చియు, సంచికా ప్రచురణగూర్చియు, విశాఖపట్టణమండలకవుల జీవితములను గ్రాయుటగూర్చియు మొదలగు తీర్మానము కొంత చర్చింపబడి ఆమోదింపబడెను. సంచికొత్తను కొందరుసభ్యులు విరాళములనొసంగుటకు వాగ్దానమొసంగిరి. తరువాత శ్రీయుత సన్ని వీను సత్యకేశవరావుగారి “చాటుపులు”ను శ్రీయుత కొడవంటి బ్రహ్మశిరావుగారి “ఆంధ్రవాప్యయము శ్రీనాథుడు” అను విమర్శనాసమును శ్రీయుత తెన్నేటి విశ్వనాథం ఎమ్. ఏ. బి. యల్. గారి కవితాసమితి యనుగీతములు శ్రీయుత మంత్రిప్రగడ భవన్నారాయణగారి ప్రార్థన అనుపద్యములును చదువబడెను. సభ్యులు చేయబోవు కార్యమునుగూర్చియు, కవిత్వాదర్శమునుగూర్చియు; అధ్యక్షులంతోపన్నావ మొసంగిరి. శ్రీయుత, సీతారామాంజనేయులుగారు అధ్యక్షులనునందనములర్పించిరి. సమితియొక్క చాయాపటము తీయబడెను. పిమ్మట కార్యనిర్వాహకవర్గము కూడి కొన్ని తీర్మానములు సలిపెను. రాత్రి 7-30 గంటలకు సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

విద్యావిషయకప్రదర్శనము

లాహోరు, నవం 28:— విద్యావిషయకప్రదర్శన మొకటి లాహోరులో డిసెంబరు 15 నుండి నెలాఖరువరకును జరుగును. (అ. ప్రెం)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లావాసులకు

విజ్ఞప్తి

గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘములను ఖిద్దరును పునరుద్ధరించుడు

ఈ జిల్లాను నూతనముగా కాంగ్రెసువారు 1921 వ సం॥రమున విడిచిరి. దానినే ప్రభుత్వమువారు స్థిరపరచిరి. ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసుసంస్థ గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము నాటినుంచియు రాజకీయముగ ముందంజ వైచుచునేయున్నది. కాంగ్రెసు ఏయేపనులను నిర్ణయించి ఆచరణలో పెట్టుచుంటే ఆపనులన్నిటిని యీజిల్లావాసులు వినయవిధేయతతోను ధైర్యపూర్వముగను కాంగ్రెసుఆజ్ఞను శిరసావహించుచునే యుండిరి. నిర్మాకార్యక్రమవిషయములో ఖిద్దరుభివృద్ధినిగూర్చి యీజిల్లా మనఆంధ్రదేశములో మూడవసాన మలంకరించియున్నది. ఒకప్రక్కను కలకత్తలను పెంపొందించుచున్న వారున్నను వాటి నన్నిటిని లెక్కజేయక మాతృసంస్థయగు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞాసారము కాననసభా ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను, సుమారు 12000 వేలమంది వోటర్లు వోటుజేసి, కాంగ్రెసు నకు గెలుపొందించిరి. వోటర్లుకాని యువకులు వందలకొలది మంది అన్ని వర్ణములవారిలోనుంచి యీప్రచారముచేసిరి. అట్టి యువకులను వోట్లనిచ్చిన వోటర్లున్న తప్పక కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా చేరి తమతమ గ్రామములలో గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘములను పునరుద్ధరింపజేయుటకు పాటుబడవలెను. వెంటనే గ్రామఖిద్దరు జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘములను బలపరచి యీజిల్లానంతటినీ నొక వల యన్నికవలె కాంగ్రెసుసంఘములతో నింపుడు. ఆయాకాంగ్రెసుసంఘములద్వారా జిల్లాయొక్క అభివృద్ధిని కోరే నిర్మాక కార్యక్రమము అనగా ఖిద్దరు, లైబ్రరీ, రాత్రి పాఠశాలలు, అస్పతృశాలలు తొలగించుట, రాత్రి పాఠశాలలు జాతీయవిద్య, హిందీభాష, మున్నగువాటినిన్నిటిని వృద్ధిపరచుటకు తగుదీక్షను బూనవలెను. జిల్లాసమీక్షమున నిలబడిన శ్రీయుతులు కానుమగ్ని సర్వారాయుడుగారు బడిటి వెంకటరామయ్య నాయుడుగారు వీరికి మోహములుచేత వోట్లచ్చిన రమారమి 8 వేలమంది వోటర్లున్నకూడ దేశమునకు స్వరాజ్య సంపాదనకై పోరాడుచున్న కాంగ్రెసుసంస్థ జయమొందినందుకుగాను వారు సంపూర్ణ సానుభూతి జూపించి వారుకూడ కాంగ్రెసులో చేరి యీజిల్లాకు కీర్తిని తెచ్చెవరుగాక! కాంగ్రెసునకు ఏపార్టీలులేవు. కాంగ్రెసుపైనే పార్టీలు ఏర్పడినవి. అటుల ఏర్పడుట దేశప్రజలకు హితవో ఆహితవో యీ ఎన్నికలవలన బుజువైనది. కాంగ్రెసునకు వోటునియ్యని వోటర్లుగుని పనిచేయనివారినికాని కాంగ్రెసు ఎన్నికటికి వారైపై నెవమెంచవని తెలుసుకొందురుగాక! అట్టివారిని వినబోయముగా కాంగ్రెసులో చేరి సర్వర స్వరాజ్యోద్ధిగారికు స్వరాజ్య వాదులతో తోడ్పడమని కోరుచున్నాను. నిడదవోలు. శనివారపు సుబ్బారావు.

కాకినాడలో బహిరంగసభ

పట్టణవాసులకును రామసోమయాజులుగారికిని
అభినందనములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, నవంబరు 21:—తూర్పుగోదావరిజిల్లాసంఘసభ్యులైనట్టియు నూతనముగ కాసనసభకు పట్టణముతరపున ఎన్నుకొనబడినట్టియు శ్రీ చానని రామసోమయాజులుగారిని అభినందించుటకు పట్టణనియోజకవర్గము ఆయనయందు చూపిన విశ్వాసగౌరవములకు సదరువర్గమున అభినందించుటకును నిన్నటి సాయంత్రము 5-30 గంటలకు కాకినాడలో ప్రైవేట్ వెంటటెనలపతి పురమందిరమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా సంఘయాజమాన్యమున పెద్ద బహిరంగసభ జరుపబడెను. బారిష్టరు కాకుళవరపు శేషగిరిరావుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. సంఘకార్యదర్శులైన శ్రీ|| దుర్గారామ నూర్యప్రకాశరావు, నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోశేట్రావుగారును ఎ. ఆర్. నాన్నస్వామయ్యరు ఎం. ఏ. గారును యాప్రాతినిధ్యమును గురించియు ఎన్నికలలో జరిగిన విశేషములను గురించియు పట్టణము దేశము యీఎన్నికనుగురించి చూపిన ఆతురతయును వారి యుపసభ్య సములందు చెప్పిరి.

నియోజకవర్గమునకును 'రామసోమయాజులుగారికిని అభినందనములు చెప్పును నొక్కతీర్మానము సభాధ్యక్షునిచే నుపపాదించబడి ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

శ్రీ రామసోమయాజులుగారు

ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు, ఈఎన్నికలలో జోట్లనుచ్చుటతో ప్రజలపరీక్ష అయిపోవునగాని తనకు పరీక్ష ఎన్నుకొనబడిన తర్వాత ఉండునని యిదివరకే పెక్కుసార్లు సభలలో చెప్పి యుంటిననియు, తనకు కాలగ్రెసువారు అభ్యర్థిగా నియోజించినప్పటికూ కాలగ్రెసుచే చేయబడు ప్రణాళికను సరియగు పద్ధతులుగా నడిపించగలనో లేదోయనియు తనకు ఎన్నుకొన్నట్లుంటే ప్రజలను సంతుష్టిపరచగలనో లేదోయనియు భీతిగగ్గియుండెడివాడననియు, శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారికి పెర్మిషనువచ్చి అభ్యర్థినిగాని ప్రతినిధిగా కాసనసభకు వెల్లియుండినట్లుంటే యిట్టిభయమునకు శ్రమకు అనకాళముండదని యు సాంబమూర్తిగారి సానమున నండుటకు అగ్నుశను అయినను కాకపోయినను, ప్రజలయందు తనకు ఎప్పుడును గల అభిమానము ప్రజలు తనయెడల చూపించుచుండిన గౌరవాతీతమును ప్రజలయొక్క దీక్షాభావము- వీనింబట్టి ఎన్నికకు నిల్చుండుట కంగీకరించితి ననియు చెప్పిరి. "చిన్నప్పటి నుండియు సత్యమును ధర్మమును ఆధారము చేసికొనుటయు, ప్రజలకును దేశాభివృద్ధికిని పనిచేయుటయు నాయందుగల అంతరాత్మను భగవంతునే సాక్షిగా పెట్టుకొని పనిచేయుట అలవాటుచేసికొనియున్నాను. ఏ అంతరాత్మ అయితే నాకింతవరకును తోడే ప్రజాసేవ చేయించినదో ఆ అంతరాత్మయే ఆధారమవుచే నేనును ప్రజాసేవ యిర్విధముగా జేయు మాన్యమును చూపించి యుండెనని రలించియున్నాను. అట్టి ద్రోహమునే చేతబట్టుకొని నేను తమయందరచేసే జేయుటకు నిలువబడియున్నాను." అని హృదయపూర్వముగా శ్రీరామసోమయాజులుగారు చెప్పినవాక్యములు సభానురంజకమై సభలో నూతనవికాసము కల్పించెను.

పిమ్మట తమ యుపసభ్యసమునం దీయభిప్రాయముల చెలిచుచుచిరి. తనకు కాలగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థిగాపెట్టి ఎన్నిక జరిపినందువలన జనసామాన్యముందు కాలగ్రెసునందు నెంత యభిమానము భక్తియుండవలసినదో లేనదో. ప్రజాప్రజోధము అత్యధికముగా జరిగినది. 1923 వ సంవత్సరము యీపట్టణమున అనుపమానమైన దేశీయమహాజనసభను జరిపినప్పుడు లేజరిగిన దేశభక్తి, ఆవేశము, జాతీయభావము, అంతరాత్మయొక్క ప్రాదుర్భావము, యితర సుగుణములు యీయొన్నికయందు అంతపెక్కువగు కనిపించినవి. ఇంతమహాప్రజోధము ఉత్సాహము తనవలన ప్రజలలో కలిగినందులకు చాలసంతోషముగా నున్నదనియు, కాలగ్రెసుకోరికను మన్నించి కాలగ్రెసును విజయముగావించినందులకు ఆనందమునందులయు, చెప్పిరి. ఇంక ఎన్నిక లైపోయినవి గనుక ఇదివరలో గగ్గిన భేదములు ద్వేషములు కోపములు ఉద్దేకములు సంపూర్ణముగా వశింపజేసి అందరును ఒకటైగా వికమత్వముతో నేర్పడి ప్రభుత్వమును లొంగదీసికొనుటకు సహాయభూతులు కావలసినదని హెచ్చరించిరి. ఏమహాసంధ్యవలన ఏమహాసంధ్యయొక్కపక్ష

దక్షిణాఫ్రికాస్థితి

ఆంధ్రానుగారిలేఖ

ఆంధ్రానుగారు దర్శనముండి వచ్చినపిమ్మటనే యీ లేఖను వ్రాసిరి.

"నేనిచటికి వచ్చుట చాలమంచిదే యెనది. ప్రయాణమున స్థితిమరులో చాల యిబ్బందిగానే యుండినను ఇప్పటికైన నేనిచటికి చేరగలిగినందులకు భగవంతునకు వందనము లావరించుచున్నాను. ప్రతినిధు లిచటికి వచ్చులోగా చాళవిషయములను పరిష్కరించి చక్కచేయవలసియున్నది గావున నే నహర్నిశలు యోగధాటిగా పనిచేయవలసియున్నది.

నేను ఫస్టువిన్యూలో 19 వ నంబరుగల పోర్ట్గారి గృహమున నివసింపియున్నాను. ఫీల్డ్స్ట్రీటులో 110 నంబరు యింటిని కూలగొట్టివేసిరి. ఆఫలమును పాశ్చాత్యులకు విక్రయించిరి. నేడు నాకు గొప్పస్వాగత మియ్యబడెను. రావతు సినిమాహాలంతయును నేడు సాయంత్రము ఖూర్తిగా నిండి పోయినది.

పగటిపూట కొంచెమైన తీగుబడిలేదు. అటుల జరుగు నని నాకు తెలిసియేయున్నది. ఇచట మనుచికములు చాల హెచ్చుగానున్నవి. భారతీయులలో చాలమందికి న్యూఫి సోకియున్నది. 100 కి 20 వంతున దీనివలన చనిపోవుచున్నరు. భారతీయుల ఆచారములు ఆపరిమితులని పత్రికలనాకు (ట్రోవాబుద్ధితో) వాయుచున్నారు. వెనక మీరు జోహన్న బర్గులో అనలంబించినవధికినే యిప్పుడు నేనుగూడ నలంబింపదలచితిని. అందుకు మొదట నేను టీకాబువేయించుకొనిన గాని ఏపని చేయుటకును వీలులేదుగాన నేను టీకాబువేయించుకొంటిని. అటుపిమ్మట ప్రత్యేకస్థలమునం దుంచబడిన భారతీయులను చూచుచుండుట కనుచుతి నియ్యలెనని నైద్యశాఖాధికారి నాని అనుమతిని బడెనని. అది మొదలు ప్రతిదినమును భారతీయులను తావున కేగి వారినిచూచి మనశ్శాంతిని కలగజేయుచున్నాను. మేమందరమును కలసి ఆలోచించి భారతీయుల ఆరోగ్యశాల నేర్పరచితిమి. డాక్టరు సలహాప్రకారము పనిచేయుట కందరు సంగీకరించిరి. పని ప్రారంభమైనది. ఈసంగతి తెలియగానే పత్రికలవారుగూడ మమ్ములను తిట్టుటమొనరినవారిని ప నారంభించిరి. అంతయును మంచికే సాధనమగుచున్నది.

ఇప్పుడు అగ్నివిషయములను గూర్చియు బాగుగా నాలోచించి తెలుసుకొనుటకు నాకు తీరుబడి కలిగినది. విచారణ ప్రారంభమగు లోపల ప్రజాహింసను సధికముగా బడయగలిగితిమిని పత్రికలవారు అనుమలముగానే వ్రాయును. అందువలన అనుమలపరిశీతు లేర్పడును. అపరిమితులగు ప్రచేతములను కుట్రపరచుట మున్నగు కార్యముల నొనర్చునోమంచి అభిప్రాయము కలుగునోగాని జేలకొనిపిప్రజల లారక చేరి దీక్షానెన్నేమను జరుపుటవలన మంచి అభిప్రాయము కలుగదని నేను భారతీయులకు బోధించుచున్నానుగాని వారికివిషయమును నచ్చజెప్పట చాలకష్టముగానే యున్నది.

అతి మౌనమైనవలన చివరకు అత్యధికమును మాంద్యము కలిగినదో నదియును అసర్ధకమేయగును. కావున ప్రజల ఉత్సాహదోషములను సరియైనదానికి మరలు బలపరమై యున్నది. భారతీయులపట్ల సానుభూతిగల పాశ్చాత్యులలోను త్రములగు వారితోగూడ నేనాలోచించితిని. "గతసంవత్సరమున భారతీయులు ఒకదినమున ప్రాధనాదులను హతకాశము జరిపియున్నారు. అందువలన దేశీయులకు మంచి అభిప్రాయమే కలిగినదిగాని ఎవరికిని ఆగ్రహము కలుగలేదు. భారతీయులనుంచివని నే బాగుగా చేయుచున్నారని దేశీయులందరకును జలచిరి" అని సానుభూతిగల పాశ్చాత్యప్రముఖులుగూడ నా తెరిగించిరి." అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

మున నేను ప్రజాసేవ చేయుటకు నియోజింపబడితినితో ఆ కాంగ్రెసు చెప్పినరీతిగా నేను వెళ్లవలసియున్నది. ఆకాంగ్రెసు ప్రజాసేవము నిమిత్తమే దేశోద్ధరణము నిమిత్తమే ఎట్టి ప్రణాళికను కార్యవిధానమును యిచ్చునో దానిని నిత్యస్థింపవలసినవాడను. ప్రణాళికను మార్చగల్గినవారు పరిశీతులకు తగినట్లుగా కాలానుసరముగా ప్రణాళికలను మార్చుటకు మనదేశములో ఒక సంవత్సరే తగినది కలదు. అదే కాంగ్రెసు. ఆకాంగ్రెసు గాని ఆకాంగ్రెసు అధికారమును పొందిన యితర కాంగ్రెసు సంఘములు గాని సిద్ధిగతుల ననుసరించి నేయునట్టి, మార్పునట్టి ప్రణాళికల ప్రకారము మీకు ప్రతినిధిగా వెళ్తునేనును మీరందరును చేయవలసియున్నది. స్వలాభములను పెట్టుకొనక భగవంతుని సాక్షిగా నుంచుకొని దేశసేవ చేయుదునని మీతో మనవిచేయుచు, నాయెడలను కాంగ్రెసునెడలను చూపిన విశ్వాసమునకు అందరకును వందనము లాచరించుచు విరమించుచున్నాను." అని చెప్పిరి.

రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

ఫీల్డ్స్ట్రీటు వీధిలోని యింటిని పడగొట్టి పాశ్చాత్యుల కమ్మివేసినని వ్రాయుటవలన నేనుకటింపయములు స్వరూపునయ్యున్నవి. దక్షిణాఫ్రికాలో మొట్టమొదట సిరపడిన భారతీయుల రక్తములో నొకరగు హతీ అబూబేకరు అహమదుగారు ఆఫలమును చిరకాలముక్రిందటనే కాశ్యతకవులుకు (లాంగులీజు) పుచ్చుకొనిరి. దానిని అహమదుగారు దరిపిలాను పార్సీగుస్తుం శిగాడికి లోపాయకారి కాలు (సబులీజు) కు నిచ్చిరి. ఆయన చనిపోవువరకును అది ఆయన యాదీనమందేయున్నది అది భారతీయులకు కట్టవలె నుండెను. ఇట్లుగోష్ఠి సభలన్నియు నచటనే జరుగుచుండెను. అచటనే చాల ముఖ్యవిషయములు పరిష్కరింపబడెను. గోష్ఠిగా రచటికివచ్చినపుడు పగటిపూట నచటనే నివసించుచుండిరి. ఆంధ్రానుగారుగూడ పనిచేసిన స్థలమదియే. గనికులకును బీదలకునుగూడ నిలావనీదనిచ్చిన స్థల మదియే. అది యొక ధర్మశాలయనియే చెప్పదగినది. ఆకవులు వాయిదా ముగిసినపిమ్మట చర్చను పట్టణసంఘమువారు దానిని మరల భారతీయులకు కాలాకియ్యజాలమనిరి. దానిని విక్రయించెదమని ప్రకటించిరి గాని దానియందు బాగోతీయుల కధికమగ్రహీతి కలదని వారికి తెలిసియుండినను భారతీయులకు దానిని విక్రయింపగూడదనిరి. చివరకది పాశ్చాత్యులకు (యూ రో పి య ను లా) విక్రయింపబడెను. ఆవిషయమునే యిప్పుడు ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

ఈసమయములో ఆంధ్రానుగారు రచట నుండుట గొప్ప యిష్టమే యగును మహావికములు కలుగుట చాల దురదృష్టమే. ఏలనన దానివలన భారతీయులలోను పాశ్చాత్యులలోను బహుమలభముగా ఆందోళనము కలిగియుండును. పాశ్చాత్యులు కఠినపద్ధతుల నవలంబించుటయు భారతీయులు ఆసహాయులగుటయు తటస్థించియుండును. ఆంధ్రానుగారు వెంటనే తగిన యేర్పాటులను చేయుటవలన నీ యుపద్రవము తిప్పిపోయినది.

ఈఆఫ్రికాలోమడి అట నుండుటవలన భారతీయుల కనుకులము కలుగుట కవకాశముకలదు. సమావేశమువలన సభికముగు మేలు కలుగకపోయినను వారు శాంతిముగాను వ్యాయముగాను ఆలోచించుటకు తగిన పరిస్థితులను ఆంధ్రానుగారు కలుగజేయుచున్నారు.

సర్ మహమదు హబీబుల్లాగారు మున్నగు ప్రతినిధి సంఘమువారి బాధ్యత అత్యధికము. భారతీయులందరకును వారికి బాసటయ్యెయ్యున్నారు కావున మేలే గలుగగలదని మన మాళింపదగును (మో. క. గాంధీ. ఎంఐయిండియా 18-11-26)

మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో

నూలు వదుకుట

మ్యునిసిపాలిటీలు జిల్లాబోర్డుల మున్నగు స్థానికసంఘముల పరిపాలనక్రింద నున్న పాఠశాలలో జరుగుచున్న తంతుక రణమునుగూర్చి నాకు పరోక్షముగ వార్తలు తెలియుచున్నవేగాని సంఘములవారి ద్వారా తెలియుటలేదు. ఆసంఘముల అధ్యక్షులు కార్యదర్శులు మున్నగువారిలో నెవరైన ఎంఐయిండియా పత్రికను చదువుచున్ననో వారు సరియైన లెక్కలను సమాచారమును తెలుపుమందే కోరెదను. (మో.క. గాంధీ, ఎంఐయిండియా, 18-11-26)

భీమునిపట్టణము

(కందుకక్రీడల పంచెములు)

మాపురమున 18-11-26 వ తేదీనండియ "L. V. R. Memorial Badminton Tournament" అను పేరున కాస్సాపోలిటను క్లబ్బువారిచే కందుకక్రీడల పంచెములు నెలకొల్పబడి జయప్రదముగ జరుపబడెను. ఈ పంచెములు మాపురమందలి టీములతోకే యుద్దేశింపబడివి. కాని వారి కిరులాగూడ సాహాయ్యము చేయవచ్చునని నియమమేర్పలుపబడెను. స్థానికములగు నాలుగుతెగలు పంచెముతో పాల్గొనినవి. ప్రతి యుద్ధయము విషయ పాఠశాలయావరణమున నాలులు జరుగుచుండెను.

పోటీచేసిన కొన్ని తెగలకు మాత్రము విశాఖపట్టణమునందలి "భారతభాను" ఇత్యాది సంఘములవారు సహాయరమై వచ్చి చక్కని యాటను ప్రదర్శించిరి. 20-11-26 వ తేదీ శనివారమున తుదియాటలు జరిగెను. ఆయాట బోధనాపాఠశాలా విద్యార్థులకును, K. A. V. N. రాజా సంఘమునకును జరిగెను. అందుఁ దుది, రాజాసంఘమువారే గెలుపొందిరి. జయము గాంచినవారికి జక్కని రజితపాత్ర మొకటి బహుమతి చేయబడెను. ఇంతియగాక యాటలో చాకచక్యము వహించియు త్యాహకరముగ నాటను జూపించిన బి అప్పారావునకు, మ. రా. శ్రీ. కే. వెంకయ్యనాణుడుగారు ప్రత్యేకముగా స్వర్ణపతకము బహుమతి చేసిరి.

ఈ పోటీ పంచెములు జయప్రదముగాను నిర్విఘ్నముగాను జరుగునటుల ప్రోత్సాహము చేసి శ్రద్ధ వహించి పనిచేసిన సంఘ సభ్యులగు మ. రా. శ్రీ ఫీల్డ్స్ట్రీటు అనంతరావుగారు రెండయు సంప్రదనీయులు. ("పురవాసి.")

ఎన్నికల విజయము

కాకినాడ సభ

(స్వీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, నవంబరు 22:—ఎన్నికల సాయంకాలము 5.30 గంటలకు కాకినాడలో పురపంచ సమావేశమున అత్యధిక సంఖ్య గల గొప్ప బహిరంగ సభ కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుపబడినది. నాలుగువేల జనమువరకును సభయందు గలరు. అందు యితర తాలూకాల ప్రముఖ రైతులును కాంగ్రెసు ప్రచారకులును అభిమానులును చాలమందిగలరు. శ్రీయుత బులుసు సాంబయ్యగారు సభాధ్యక్షతను వహించిరి. వారి స్థానమునకు ప్రక్కల నూతనముగ నెన్నుకొనబడిన కాపనసభ్యులు శ్రీ చావలి రామసోమయాజులు, బిక్కిని వెంకటరత్నం, కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు ఆసీనులైరి. శ్రీ కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులుగారు జాతీయగీతములు హృద్యంగముగా పాడిరి.

అధ్యక్షుడు

ప్రారంభోపన్యాసమును చేయుచు నీ సమావేశము విజయోత్సవమనిరి. కాంగ్రెసుపక్షమునారు వారికి గొప్ప విజయమును చేకూర్చి వారిని కాపనసభలకు పంపుచుండుట రాజ్యాంగమునకు తోడ్పడినదిమొదలుకాదు. ఈ కాపనసభా ప్రవేశము ఆచ్చటి విదేశీ రాజ్యాధికారము యావత్తును తీసివైచి స్వరాజ్యమును ప్రజారాజ్యమును స్థాపించుటకు పెట్టిన ఈ విధానము మొదటిమెట్టు. ఇంగ్లండును మొత్తము ఇంకను ఇకముందు ఆనేక సమస్యలు రానున్నవి. వాటిని పరిష్కరించుటకు దేశములో పెద్దలు ఆలోచించుచున్నారు. రాజ్యాంగమునందలి క్లిష్టసమస్యలన్నియు ఆలోచించబడును. డిసెంబరులో గౌహతీ కాంగ్రెసు జరుపబడును. అప్పుడు నూతన ప్రజాశక్తి పక్షము నిరూపింపబడును. ఆ కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను యెల్లరును శిరసావహించి పనిచేయువలసియున్నది. ఈనాడు కాంగ్రెసు పతాకముపై ఎంత దిగ్విజయమును గలుగజేసినాలో అందులకు కారణము రాత్రింబవళ్ళకు ఆనేకమంది దేశభక్తులు (వారిలో కొందరిచరితినెచ్చియుండును.) ప్రబోధముజేసి పనిచేయుటయే. కాంగ్రెసుపక్షమున జిల్లా ప్రజలందరకును దేశభక్తులకును ఆనేకపంపిణీలు లభించుచున్నవి అని అధ్యక్షులు చెప్పి పట్టణ ఎన్నికయందును జిల్లా ఎన్నికలందును జరిగిన తీవ్రప్రచారమును గురించియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకును పోటీదారులకును ఓట్లలో వచ్చిన ఆశ్చర్యకరమున అధికభేదమును గురించియు అంకెలతో వివరించిరి. కాంగ్రెసునకు ప్రతిపక్షముగ నుండినవారి నందరిని కాంగ్రెసుపంపుకొనినది నమ్మకానన, తమ సామ్రాజ్యత్వమువలనను సహనమువలనను ఓరిమినలనను ప్రయత్నించవలెను.

శ్రీయుత నీలకొండ వెంకటరత్నంగారు (నీతానగరం రైతు) ప్రభుత్వమున నుపన్యసించుచు తాలూకాలవారందరును ఇట్టి మహావిజయమును కాంగ్రెసునకు జరుగజేసినందుకు అందరిని అభినందించిరి.

శ్రీయుత మధూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు (కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులు, నీతానగరం) ఎన్నికలలో వెంకటరత్న నాయుడుగారుచేసిన ప్రయత్నములను చెప్పి ఏ కుతంత్రములకును లోబడక ప్రజలందరును కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవము దిగ్విజృంభితముచేసి తమవిధిని నెరవేర్చుచుండుట అభినందించిరి.

శ్రీయుత కళా వెంకటాచార్యగారు (జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, అమలాపురం) కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నలుగురి తొగ శీలతయు ఇతర గుణములను గంభీరోపన్యాసమునందు విశ్లేషించి ఇట్టి త్యాగధనులకు కాంగ్రెసునకు గడించి సామ్రాజ్య కాపన సభకును మద్రాసు కాపనసభకును పంపుచుండుటకు త్వరితగతినీ స్వరాజ్యస్థాపనముచేయగలరని విశ్వసించుచు ఇకముందెప్పుడును అందరును కాంగ్రెసునకు అండయై సదా బలమును గలంగ జేయుచుండవలెనని గోరిరి.

శ్రీయుత పునులూరి కోదండరామయ్యగారు (పోలవరం ఆశ్రమవాసులు) తాను ఈ ఎన్నికలలో తలపడుచున్నది చూచినదానిని చెప్పిరి. యేజస్సీ ప్రాంతములన్నియు శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారు ప్రచారముచేయుచుండెడిందు, కాంగ్రెసు ప్రబోధము చక్కగా జరిపించిరియు, అందువలననే యేజస్సీలో దాదాపుగా అన్నివోట్లను ఈపక్షావధులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వచ్చుటకు కారణమయినదనియు ప్రజలను గలంపొందిన అభ్యర్థులను ఆభినందించుటయే గాక ముఖ్యముగా ఆపజయముపొందిన అభ్యర్థులను వందనపూర్వముగా కొగ నదేమనగా వారును కాంగ్రెసునకు అనుకూలక సానుభూతితో వర్తించవలసినదనియు అందువలన దేశభక్తికి మేలనరించిన వారగుదరునియు ఉపన్యాసములు చెప్పిరి.

శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు (కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలర్, జిల్లా కాంగ్రెసు కోశాధిపతి) ఎన్నికల సందర్భములను జెప్పుచు సభ్యులను గంభీరోపన్యాసమున హెచ్చరించిరి.

శ్రీయుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు (అమలాపురం యూనియన్ ఛైర్మన్) కాంగ్రెసుయొక్క దిగ్విజయమునకు తమ సంతోషమును తెలిపిరి.

శ్రీయుత మారిన సుబ్బారావుగారు (దోపకాయలపల్లి రైతు) తనయొక్క వందనములు ముఖ్యముగా శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారికి చెప్పవలసియున్నదనియు అందుకు కారణము ఆయనబంధువులు, కులములు, స్వగుటుంబములోనివారు ప్రతిపక్షులై వచ్చి చెప్పినట్టికిని ఆయన అట్టి కష్టతమమైన పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు సేవలకు నాలకించి అభ్యర్థిగా నిలబడి సంతోషము కలిగించిరియు చెప్పిరి.

శ్రీ కాండ్ల వీరన్నగారు (రాజమండ్రి తాలూకా) బిక్కిని సోమయ్యగారు (రాజోలు) చేబియ్యం సోమయ్యగారు (పోలవరం) ఎన్నికలలో చక్కగా పనిచేసినందున వారిని మాడ తిను యభిప్రాయమును జెప్పుచు అధ్యక్షులు గోరిరి. కాని వారు సభలో ఆసమయమున దేశభావలయో వెలదియుటయో తలపించినది.

శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు (చిత్రరంజన్ పత్రిక సంపాదకులు) స్వల్పములతో తమ సంతోషమును తెలియచిరి.

శ్రీయుత నృసింహదేవర సత్యనారాయణగారు (ఆలమూరు) ఈ ఎన్నికలవలన గుణపాతమొకటి నేర్చుకొనదగియున్నదనియు, అది ఏమన ఈరోజులలో వ్యక్తులకు స్థానములేదనియు, సంఘములకు, పక్షములకు స్థానముండుననియు కాంగ్రెసు సంస్థకు ప్రజాబలము ఉండుటచేతనే ఇట్టి విజయము చేకూరెననియు, నేరోద్ధరాక్షస నిలవబడుచున్న కాంగ్రెసునకు తమ బలమును నేరించుట ప్రతివారి విధియనియు సుహృదోపన్యాసమును గావించిరి.

శ్రీయుత పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు (కాకినాడ పురపాలక సంఘసభ్యుడు) శ్రీయుత మొలగంటి తిరుమలరావుగారును సుహృదోపన్యాసమును గావించిరి. దేశభాంధరి గువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు తమ యువన్యాసమునందు మంత్రపదవుల వాళించి డెబ్బ గడించుటకంటే ముష్టియొత్తుకొని బ్రతుకుట మంచిదని నుడిచి ఈ విజయోత్సవముతో తృప్తికొందక యెల్లరును నూలుబడికి ఖద్దరుధారణమును చేయవలసినదని బ్రతిమాలుకొనెను.

శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు (నూతన కాపనసభ్యుడు) ఉపన్యసించుచు ఈసభ యిన్నివేల జనముతో నిండి కన్నులపండువగా ప్రజల యుత్సాహము ప్రకటింపుచున్నందులకు తమకు పరమసంతోషమునున్నదనియు ఇప్పుడు డిక్టేడ్ మాట్లాడినవారిలో రైతులు ఇతరులు భీరత్వముతో పనిచేసినవారైనప్పటికిని తమయొక్క పనిని యేమియు చెప్పక స్వల్పముగ విడిచిపెట్టుచుండిరి. ఇట్టి ధీరులు ఆనేకమంది ఇంకను పనిచేయుచుండిరి. వారందరికిని కూడ వందనము లర్పించియున్నాడు. నేటిసమయము మిక్కిలి సంతోషదినముగా చెప్పబడినది గాని మాకు (కాంగ్రెసు కాపనసభ్యులకు) చాల భయముకలంగజేయుచున్నది. కనుపించుచున్నది. దైనముఖముచూచి మేము మీపక్షముగ గట్టిగ పనిచేసెనను నాదోశముతో పంపించినందులకు, మీరు ఏ యుద్ధక్షేత్రము ముమ్మలను పంపించుచున్నాలో దానిని సంపూర్ణముగ నట్లు నిర్వహించగలమోయని భయముగల్గుచున్నది. అయినప్పటికిని మనకందరుకును నాయకత్వము వహించి యిచ్చుట అన్యక్షేత్రములపించిన మహాత్ముని పురస్కరించుకొని మేము నడుచు బూనుచున్నాము. కాంగ్రెసుయొక్క విధానము, పద్ధతి, అజ్ఞాపకారము వెళ్లవలసియున్నది కాని అందులకు విరుద్ధముగా వెళ్లజనదు. ప్రభుత్వము నెదిరించి ప్రజా హక్కులకై కాపనసభలో వారాడును ముగాని మేము చేయుటట్టి కృషికి వెనుకబాము ప్రజలు ఇన్వలసియున్నది. తంజావూరులో జరిగిన సెటిల్ మెంటు ప్రశ్న వంటిది ఇక్కడ వచ్చినప్పుడు అందులకు సంబంధముగా ప్రజలు కూడ తమయొక్క నిరోధమును అవలంబింపవలెనని సత్యాగ్రహమువలన మాపురునే చిహ్నమైనను తామందరును ఒక్క స్వల్పవిషయముచేయవలసినదని కోరుచున్నాను. నూలుబడికుటయు, ఖద్దరు ధరించుటయు చేయవలెను. ఇంతమాత్రము జిల్లా ప్రజలు చేసినయెడల మాకు ధైర్యముగానుండును మాకు వెనుక ప్రజాబలము బాగాయున్నదని భీమతో కాన్సులు న్యవహారముందు మేము ముందంజపెట్టుటకు తోడ్పడినవారగుదురు. గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పినరీతిగా నాకును ఖద్దరు ధారణయందు సంపూర్ణవిశ్వాసముకలదు. ఇంత స్వల్పవిషయము ప్రజలందరు చేయుచో స్వరాజ్యస్థాపనమును కీర్తిముగ చేయగల్గుచుము. ఈఎన్నికలలో ఎవరికన్న వోట్లవచ్చినవని వోట్ల అంకెలను లెక్కచూచుకొనుటకు బదులుగా ప్రజలు నూలునడుకుచు, ఖద్దరు ధారణమును విరివిగా చేయుచున్నందువలన విదేశభక్తుల దిగుమతి లెక్కలు ఎంతతగ్గుచున్నవోయని లార్డు బర్రెన్ హెడ్డు చూచు

కొనగలిగేట్లు మిరందరును చేయవలసియున్నది. తరువాత మీరందరును కాన్సులులో జరుగుచున్న సంగతులను నేర్చుకొనుటయు ఇతరులకు చెప్పటయు చేయవలసియున్నది. మంత్రపదవులు అంగీకరింపబడి విషయమే కాంగ్రెసు ఇచ్చు అజ్ఞాపకారము వెళ్లకతప్పదు అని స్వామి నాయుడుగారు తమ యభిప్రాయమును తమ యువన్యాసమును సెలవిచ్చిరి.

శ్రీయుత బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు (కాపనసభ్యుడు) తమ యభిప్రాయములను జెప్పుచు ఈపక్షావధులు ఈ జిల్లా వారు కాంగ్రెసుపక్షమున తమకు నొక్కరినే గతినారివలె సంపకుండ ముగిస్తారో పంపుచుండుటవలన మునుపటికంటే మరింత భారము తమకు తగ్గినదనియు వారిస్థానము ఎట్లు నడిచినవో అట్లు వారి అడుగులలోనే వాపుటకు సంసిద్ధుడనైయున్నాననియు కాంగ్రెసునకు తాను ఇచ్చిన ప్రతిజ్ఞాపత్రము ప్రకారము నడచుకొందుననియు మాటికి 70 మంది కాంగ్రెసునకు వోట్లచ్చిరనగా ఈ మాటికి 70 మందియు అపలైత కాంగ్రెసు మనుష్యులని బుజువుచేయుటకు ఖద్దరును ధరించవలసినదనియు అప్పడే నిశ్చితమైన కాంగ్రెసు బల మేర్పడుననియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత చావలి రామసోమయాజులుగారు (నూతన కాపనసభ్యుడు) తానిదివరకు పెక్కుసార్లు చెప్పిందే మరల తమ రందరకు చెప్పుచుంటినినియు, రాజకార్యధురీణుడైన బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు ఒకప్రక్కను, రాజకీయ రంగరంగమున ఆరితేరిన కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు వరియొకప్రక్కను ఉండి ఒకరొకయొద్దని, మరియొకరు రెండవయొద్దని పట్టుకొని తనను తీసికొని వెళ్లుదురనియు, నమ్ముచున్నానని సంతోషముతో చెప్పిరి. పట్టణముందలి ఎన్నిక సంబంధమువలన 1928 సెంట్రల్ ఇక్సైజ్ కాంగ్రెసు జరిగినప్పుడు బహులేరిన ఉత్సాహము, ఉద్రేకము, దేశభక్తి, మహాభీతియభావము మరల చూపట్టి నందున చాల సంతోషముగానున్నది. పరలంతయు జిల్లాలోని గ్రామములను చూచుకొని రాత్రిసరికి పట్టణ సభలలో ప్రబోధము నిమిత్తము శ్రీ బులుసు సాంబయ్యగారును తక్కిన వామను వచ్చి పనిచేసినవారికి పట్టణమునందు చాలమంది దీక్షకరిని కాంగ్రెసుయొక్క జయమునకై పనిచేసినవారికిని, పట్టణమునందలి ఓట్లర్పించు శ్రీలందరును చూచి ప్రతివారికిని ప్రబోధముగావించి ఈ విజయమునకు తోడ్పడిన ముఖ్యమగ దు పూర్వరి సుబ్బయ్యగారికిని తమ కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించిరి. ముందు కార్యక్రమమున్నదయిన మంత్రపదవులు అంగీకరింపబడునా కాదాయన విషయమును ప్రస్తుతములో ఏమియులేదు. ఏయుద్దేశ్యముతో కాపనసభల నిర్వహణముచేసి యుండిరో అది గుర్తించుకొనవలెను. భారతీయుల కనీసపు. కోర్కెగొరకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమొసంగనిదే అట్టి ఆలోచనలకేమియు లాభలేదని తమ యభిప్రాయమును జెప్పిరి ఖద్దరుధరించుట స్వదేశవస్త్రమును ధరించుట అదియొకమతము క్రింద పెట్టుకొనవలసియున్నది. అన్నివస్త్రములకు లోటులేని ఈ దేశములో వస్త్రమునకై విదేశము నె సాధారపడుట చాల విచిత్రముగా గన్పట్టును. పరుసెనిమిది సెంటి నుండి నేను స్వదేశ వస్త్రమును తప్ప మిరయొకటి వాడుటలేదు. ఇప్పుడు ఖద్దరు తప్ప మరియొకటి దగ్గరకువచ్చిన ప్రాణకంటకముగా దోచును. అది ఒక ఆలవాటుగా చేసికొనవలసియున్నది. అవిధముననే మనదేశములో జ్ఞానసంపత్తియును, సాహిత్యమును, ఇంకను ఆనేకములు కలవు. ఇవిన్నియు నాదేశములోనివని నా స్వంతమనే యుద్దేశ్యముతో అభిమానముచూపగోరుచున్నాను.

అధ్యక్షులైన సాంబయ్యగారు సభను ముగించుచు భారతీయులనుండు ఆజ్ఞానులకు ధర్మాధర్మవిచక్షణయందు పట్ట సంజ్ఞాములు కలెవో అట్టిరీతిగా నేడును కాంగ్రెసు కాపనసభ్యులకు కొందరికి సంజ్ఞాములు కల్లుచున్నవియు, భగవద్గీతలో శ్రీ కృష్ణభాగవాదుడు చెప్పినరీతిగా కామసంకల్పంబు తమైకట్టి కార్యమును అనగా కర్మయొక్క ఫలము ఎవేక్షయకుండా ధర్మాధర్మ విచక్షణజేయవలెననియు, కాంగ్రెసుచేసిన ప్రజాశక్తిలో నీజమే అదియనియు ధర్మనిర్ణయము ప్రజలందరుచేరి చేయవలసినటువంటిది గాన అట్టి నిర్ణయము అస్సాములో కాంగ్రెసు మహాసభ సమావేశమయినప్పుడు కాగలదనియు, భారతీయుల కనీసపు కోర్కెను బ్రటిషు ప్రభుత్వము సంతుష్టికరమును జనాబు ఇన్వెంటికాలము ఇట్టి ఉద్యోగాంగీకార పనులకు స్థానములేదనియు కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా అట్టిపనియేదయి ఇప్పుడు జరుగవనియు చెప్పిరి. నీతానగరంలో మధూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రచురించుచున్న కాంగ్రెసు పత్రిక తీవ్రమైన ప్రబోధము జిల్లాయందు గావించి మార్కా వెంకటరత్న నాయుడుగారికి అగజమును కలిగించిన దని రెడ్డినాయుడుగారు దానిని ప్రచురణ కావించి రూపుమాపెదనని చెప్పినారనియు, అట్టి చక్కని సేవజేయుచున్న పత్రికను ఎవరును ధ్వంసముచేయకరనియు ప్రజలందరును దానిని జనవ్రతు సంపూర్ణ సహాయముచేయవలసినదనియు ప్రజలను హెచ్చరించిరి. ఆపత్రికను ఇంకను చక్కని ప్రబోధకరమును అభివృద్ధిలను గావించి నడిపించవలసినదని పత్రికాధిపతులను హెచ్చరించిరి.

అత్యుత్సాహముతో సభ రాత్రి 9-30 గంటలకు ముగిసెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి పత్రికలయందు మిక్కిలి ముఖ్యముగా నడుచుచున్న తీవ్రమగు విమర్శల జూచుటయు, విశ్వవిద్యాలయమువారు చూపుచున్న నిష్పృహను నేటికిని చూచుచుంటున్న మిగల దుర్భరముగ నున్నది.

ఒక గ్రామ్యుడేట విలేజుకుడును ఒక నారీమణియు నిటిపల వ్రాసినట్లు విశ్వవిద్యాలయ నియోజకవర్గముందును నియోజకవర్గముందును, తగు మార్పులు సలిపినగాని విద్యకును విద్యార్థినికైన, తగు దోహదము కలుగదు.

1. నియోజకవర్గములందు విద్యుత్ సదుపాయములు ప్రత్యేకముగ ఇవ్వరు సభ్యులను (పురుషులు) గాని, సభ్యులను (స్త్రీలు) గాని సెలవుకు పంపు అధికారమును స్త్రీల కొసంగుట.

2. ఇట్లే ప్రసిద్ధుల విద్యాలయములందు సంగ్రహ తాండ్ర పండితస్థానముల నలంకరించి యుండి ప్రకృతము ఉద్యోగ విముక్తిని గాంచిన పెద్దల సంఖ్యావర్గమునుండియు చెరి ఇవ్వరు సభ్యులను, మొత్తము నలుగురు సెలవుకు పంపు సభి కారము నొసంగుట.

పెంచెమిషయములను గమనించి, యామార్పుల నంగీకరింప చేయు యత్నమును రాబోవు సెలవు సభయందు, ఉదారాశయములను సెలవులను సలుపుదు రని ప్రార్థించుచు న్నాను.

ఇవియు, ఇట్టివియునగు సవరణలు జరిగిన, శ్రీమినాక్షి సుందరమ్ గారు సెలవిచ్చినట్లు శ్రీ కాశీకృష్ణచార్యులవారి వంటి పండితర్షులను గూర్చి, పత్రికలందు చర్చయే జరుగకుండ మహామహులు శ్రీ ఆచార్యుడి పండితులు సెలవుచే గౌరవింపబడియుండుటయు విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రనై డ్యోత్తములను లక్ష్యపతిగా మొదలగు ఆంధ్రప్రముఖులెల్లరును సెలవున కాహ్వానింపబడి యుండుటయు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నిజముగా నాంధ్రవిజ్ఞానమునకును ప్రతిభకును పట్టుగొమ్మయై మనదేశమునందే గాక, దేశాంతములందును గౌరవింపబడుటయు కొనసాగగలవు. కాన సెలవుల సోపానములను నీవిజ్ఞప్తిని గమనింతురుగాక. ఆంధ్రపాఠశ్రవతోపాసములే ని యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును శ్రీ కాశీకృష్ణచార్యులు, విశ్వవిద్యాలయ ప్రభువులు లేని సెలవును బోధులును నిజముగా శాస్త్రోపాసములనియు, అట్లుగా నాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మొనర్చబడుతుండుగాత మనియు ప్రార్థించుచున్నాను. అని యొక విద్యుత్తును ఏలూరునుండి వ్రాసెను.

ఆంధ్ర జిల్లాల కరణములు

ది 11-11-1926 సంచిక రం తేదీ ఆంధ్రజిల్లాల కరణముల సంఖ్య జనరల్ కలెక్టరేట్ ఆయ్యగారి తీరపతిరాజుగారు చెప్పి పురిచెప్పిరి. 12-11-26 సంచిక రం తేదీని మధ్యాహ్నం రెండుండులకు చీపుకలెక్టరేట్ ఆనరల్ కాలెబు దొరవారిని దర్శించి, విలేజి ఆఫీసర్ల శీతములు తగ్గించరాదనియు, ఇంకను హెచ్చుచేయువలయున్నదనియు మాట్లాడిరి. అందుపై దొరవారి విలేజి ఆఫీసర్ల శీతములు ఆఫీసర్ల దివ్యుల విషయములో రివిన్యూమెంబరుగారిని దర్శించి మాట్లాడవలసినదని సెలవిచ్చిరి. 15-11-26 సంచిక రం తేదీని మధ్యాహ్నం మూడుండులకు పోర్టు సెంటుబార్లలో ఆనరల్ రివిన్యూమెంబరు మార్షి బ్యాంకు దొరవారిని దర్శించి మాట్లాడిరి. కరణముల కష్టములకు యిదివరకు జీతంకంటే ఇంకను వృద్ధిచేయవలసిన అవసరమేగాని కాంబిలమెంబర్ల ప్రత్యేకించి కరణముల జీతములు హెచ్చుచేయుటకు వచ్చుకొనలేదనియు, జీతములు తగ్గించుటకు యిదివరకే పరిష్కార మయినదనియు ప్రస్తుతం చేయతగ్గవని యేమియు లేదనియు తిరిగియెప్పటిజీతములు భర్తీచేయుటకు తిరిగి యీసంగతి చర్చించుటకు కాసననిర్మాణసభలో ప్రజేతపెట్టి మెంబర్ల అభిప్రాయములకూడ వుచ్చుకోవలసియున్నదనియు, విలేజి ఆఫీసర్ల యెడల తమకు సానుభూతి కలదనియు, మీమొలలను మీటింగు తీర్మానములద్వారా తిరిగి తమకుపంపుకొనవలసినదనియు చేతనయిన సహాయముచేసెదమనియు మొదలగు సంగతులు సమాధానముచెప్పిరి. తిరుపతిరాజుగారు, హెడ్డుకరణముల జీతముల అభివృద్ధి విషయములకూడ చాలమారం మాట్లాడిరి. అంతట దొరవారు హెడ్డుకరణము జీతములు వృద్ధిచేయవలసి 1920 సంచిక రం లో పుట్టిన జి. ఓ. నం 499/1-6-20 ను దర్శింపబడి యిందువిషయమే పుట్టిన జి. ఓ. లను ఆలోచించెదమనియు తిరుపతిరాజుగారిని తిరిగి 15 రోజులలో చెప్పి పురిచెప్పి రమతో మాట్లాడవలసినదనియు శలవిచ్చిరి. అంతట తిరుపతిరాజుగారు యిదివరకే బహుస్వల్ప జీతములతో జీవించు జమిందార్ల ప్రయత్నం గ్రామోద్యోగియు ల జీతములకూడ వృద్ధి చేయవలసినదయ్యు, గవర్నమెంటు వారు నూతనముగా యెర్పాటుచేసిన ప్రావిజన్ డిమెండు లెక్కవల్ల యేమియు ప్రయోజనములేదుగాన దానిని తగ్గించుటకు వుత్తర్యులు యిప్పించవలసినదనియు మొదలగు సంగతులు కూడ మాట్లాడిరి.

పి. లక్ష్మీచరి.

లాహోరులో పోలింగు

మందమగు నుత్సాహము-పార్టీల బలాబలములు

లాహోరు, నవం 24:— లాహోరునుండి రాష్ట్రీయ కాపసభకు అసెంబ్లీకిని మహమ్మదీయస్థానములకు పోలింగు యాఉదయము ప్రారంభమయ్యెను. సాయంత్రము 4 గం. వరకు జరుగును. పోలింగు స్టేషన్ల వద్ద అత్యుత్సాహము ప్రబలియుండునని అందరును దలంచిరిగాని మందముగ నుండెను. ఏమియు చప్పుడులేకుండ కాంతముగ జరిగెను. అభ్యర్థుల ప్రతినిధులు మాత్రము తలపాగాలు డబాలులు వేసికొని యిటునటు తిరుగుచుండిరి. రాష్ట్రీయ కాపసభకు లాహోరు పట్టణమునుండి లాలా దునిచం దుగారును (కాం) బజ్జీ టేకుచంద్రుగారును (హిందూసభ) పోటీ జేసిరి. రెండవవారిని లాలా లజపత్తాయ పండిత మాళవ్యా బల పరచెదరు. ఉభయాలకును మంచిపోటీ యుండుననుకొనబడెను. మధ్యాహ్నమునకును ఎవరునుండో చెప్పవీలలేకుండెను. బజ్జీ టేకుచంద్రులకును మాత్రము ఆయనకే యెక్కువమంది వోటిచ్చుచుండిరిని అరచుచుండిరి.

అసెంబ్లీ స్థానమునకు దివాన్ చమన్లాలు (కాం) గారికి పోటీగా లాలా లజపత్తాయగారు (ఇం. కాం) నున్నారు. ఉభయాలకును పోటీ తీవ్రముగ నున్నది. సిటీకంబోస్టులు పోలింగు స్టేషన్లలో లాలా లజపత్తాయగారికే యెక్కువ వోట్లు వచ్చుచున్నట్లు గానించెను. దివాన్ చమన్లాలుగారికి జెయినలందరినూ వోటిచ్చుచున్నారు. యూరోపియనులు క్రైస్తవులుగూడ బలపరచుచున్నారు.

మరియొక కథనము

లాహోరు, నవం. 24:— నిన్న జరిగిన మహమ్మదీయుల పోలింగులో పోలిమాచిన నేటిలాహోరుపట్టణ మహమ్మదీయ తరస్థానపు పోలింగు చాల మందముగ నుండెను. హిందూసభా ప్రచారము తదభ్యర్థియును బజ్జీ టేకుచంద్రుగారికొరకు జేసినవారికిది నిరుత్సాహకరముగ నుండెను. పోలింగునబట్టి చూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థి లాలా దునిచంద్రుగారు వెంటవెంటనే వచ్చుచున్నట్లు గానించెను. ఇదమితమని ఫలితము చెప్ప వీలులేదుగాని పోలింగు స్టేషన్ల వద్ద అభిప్రాయముల బట్టిగూడ టేకుచంద్రుగారికి అవకాశ మున్నట్లు గానించెను. ఉభయఅభ్యర్థులను లాహోరులో బాగా పలుకుబడి గలవారగుచేత చాలమంది పోలింగుజేయుచుండ నూరకుండిరి.

పశ్చిమజిజను అసెంబ్లీ స్థానమునకు పోటీజేసిన లాలా లజపత్తాయ దివాన్ చమన్లాలుగారులలో మొదటివారికే లాహోరులో నెక్కువవోట్లు వచ్చుచుండెను. ఇతరవోట్ల నెట్లుండెనో తెలియలేదు.

నిన్న జరిగిన మహమ్మదీయస్థానముపోలింగువిషయమే విచారింపగా 18 పోలింగు స్టేషన్లలో 12 స్టేషన్లకు 1928 లో దానిలో పోలింగు నూటికి 64 మంది పోటుజేసినట్లు గానించెను. అప్పుడు 59 మంది పోటుజేసిరి. పంజాబుకాపసభకు లాహోరునీటి మహమ్మదీయస్థానమునకు వోట్ల 12904 మంది యుండిరి. లాహోరునుండి అసెంబ్లీ మహమ్మదీయ స్థానమునకు దాదాపు నూటికి 60 మంది పోటుజేసిరి. మొత్తం 1485 మంది పోట్లయిరి.

అమృతసరములో పోలింగు

విశేషములు

అమృతసర, నవం 24:— అమృతసరలో పోలింగు నిన్న ప్రారంభమై నేటివరకుకూడ జరిగెను. మహమ్మదీయ వర్గము నుండి కాపసభాస్థానమునకు సగముమంది పోటుజేసినను తీవ్రముగ నుండెను. ఉభయఅభ్యర్థులను యన్. యన్. మహమ్మదు సదీకు, మియాను హసాంజేనుగారులు కష్టపడి తిరుగుచు వారి వారి బండ్లలో బోట్లను దెప్పించుచుండిరి. వోట్ల స్థాకర్యము నకుగాన 14 పోలింగు స్టేషన్లుండెను. ఎక్కడను ఒత్తిడి లేదు. పోలింగులు కాపలా యుండిరి.

నేడు మహమ్మదీయతర స్థానమునకు జరిగిన పోటీ అత్యుత్సాహముగ నుండెను. కిశోరాం, సర్వదయాలు, సత్యపాలగారులు ముగ్గురు పోటీ జేసిరి. వారివారి బండ్లలో వోట్ల తీసుకొనిరాచిరి. 10 వేలమంది వోట్లలో 4 వేలమందికన్న నెక్కువ వచ్చినట్లు గానించెను. రూరల్ స్థానము పోలింగు శుక్రవారమునుండి ప్రారంభమగును గాన ఫలితము కొద్దిరోజుల వరకు తెలియదు.

అసెంబ్లీ హిందూ మహమ్మదీయ స్థానములకు పోలింగు ఒక్కసారియే జరిగెను. వోట్ల కొద్దిమందియే వచ్చుటచేత నెక్కుడుత్సాహములేదు. రెండు రోజులలోను పోలింగు తీవ్రముగ జరిగినను కాంతముగ నుండెను. డెప్యూటీ పోలింగు మాపరికరం డెంటు యఫ్. హెచ్. పక్షిగారుగూడ పోలింగు స్టేషన్లకు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి ఎన్నికలు

భారత కాపసభ

జయకరు, జమ్నాదాసు మెహతాగార్లు గలిచిరి

నెంట్రులు డివిజన్—యన్. సి. కేల్కారు, యన్. యన్. హజీగార్లు గలిచిరి

బొంబాయి, నవంబరు 24:— అసెంబ్లీ స్థానముల ఎన్నికల ఫలితమును తెలుసుకొనుటకై జనులు అత్యుత్సాహముతో టౌను హాలుయెదుట ముగియుండిరి. ఓట్లు లెక్కపెట్టబడుచున్నట్టి హాలు మిగులజాత్రగా కాపాడబడుచుండెను. ముగ్గురు అభ్యర్థులను వారి ఏజెంట్లు కొలదిమందియు తప్ప మిగతా వారి నెవ్వరిని లోపలికిరానీయలేదు. పోటీ చాల తీవ్రముగ నున్నదని తెలియగానే బయట గందరగోళ మెక్కువయ్యెను. లోపలికి పత్రికాప్రతినిధులనుకూడ రానీయలేదు. 2 గంటలవరకు రువాత రిస్సాన్సీవువాదియును జయకరుగారే మొదటివారుగా వచ్చి రినియు వారికి జమ్నాదాసు మెహతా (స్వరాజ్యవాది) గారికంటే 718 ఓట్లు ఎక్కువ వచ్చెననియు తెలిసెను. వారి రువురును హాలునుండి బయటికివచ్చినప్పుడు అందరును జయధ్వానములను జేసిరి.

ఇదివరకు పశ్చిమమున స్వతంత్రవాదియునగు నాగోజీ దుమాసియాగారు ఓడిపోయిరి. వీరికి మెహతాగారికంటే 1277 ఓట్లు తక్కువవచ్చెను.

మొత్తము పోటుచేయబడిన ఓట్ల సంఖ్య 17,100. వీటికి 74 పనికిరాని ఓట్లును చేర్చవలెను. నూటికి 48 మంది ఓట్లు చేసిరి.

ఓటుచేసినవారిలో నూటికి 88 మందియు, మొత్తము నియోజకవర్గములో నూటికి 19 మందియు, రిస్సాన్సీవువాదికి ఓట్లిచ్చిరి. ఓటుచేసినవారిలో నూటికి 84 మందియు మొత్తము నియోజకవర్గములో 16 మందియు స్వరాజ్యవాదికి ఓట్లిచ్చిరి.

మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునుండి జమ్నాదాసు గెలుచుట అందరునుకొన్నదే ఈ నియోజకవర్గమునుండి 2780 ఓట్లు గుండిరి. 1124 గురు ఓట్లిచ్చిరి. తక్కినవా రుపసంహరించుకొనకముందే పోలింగు మొదలుపెట్టిన నాలుగుగంటలలో జమ్నాదాసుకి నూటికి 70 ఓట్లుచొప్పున వచ్చెను.

పూనా, నెంట్రులు డివిజన్, మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గము

పూనా, నవం 24:— నెంట్రులు డివిజన్ మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గమునుండి అసెంబ్లీ కెన్నుకొనబడవలసిన రెండు స్థానముల ఫలితములను నేడు తెలుపబడెను. ప్రస్తుత పశ్చిమ యన్. సి. కేల్కారుగారికి అత్యధికసంఖ్య గల ఓట్లు వచ్చెను. రెండవ అభ్యర్థిగా సారాభాయి నామ్చంద్ హజీగారు గెలుపొందిరి.

యన్. సి. కేల్కారు (రిస్సాన్సీవువాది)	6918 ఓట్లు
యన్. యన్. హజీ (స్వతంత్ర)	5184 ఓట్లు
రూపచంద్ మోతీరామ్ (స్వతంత్ర)	4415 ఓట్లు
కె. జి. బాగ్లే (బ్రాహ్మణేతరుడు)	8581 ఓట్లు
రాజా శంభుసింగ్ బాధవిరావు (స్వతంత్ర)	985 ఓట్లు
ఆర్. పి. కరండికరు (స్వతంత్ర)	865 ఓట్లు
లెఫ్ టె నెంటు ఆబానా హెజీనిబాల్గారు (స్వతంత్ర)	405 ఓట్లు

(ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి నగరమునకు గల 5 స్థానములలో

4 కాంగ్రెసువారిని

బొంబాయి, (కాల్కాదీ) నవం 25:— కాంగ్రెసు అభ్యర్థియును జమ్నాదాసు మెహతాగారు భారత కాపసభకు నెన్నుకొనబడుటతో బొంబాయి నగరమునకు గల 5 స్థానములలో నాలుగుస్థానములు కాంగ్రెసువారికి వైసవి. నిన్న సాయంకాలము జయకరు, జమ్నాదాసు మెహతాగార్లు నెలుపొందిరి. వీరికి వరుసగా 6601, 5888 ఓట్లు వచ్చెను.

బొంబాయిలో రిస్సాన్సీవువాది గెలుచుట కిదియే మొదటిసారి. జయకరుగారి కిది సొంతజయ మని చెప్పవచ్చును.

మహమ్మదీయస్థానమునకు ప్రత్యర్థులు బరోడావాలా హుస్సేన్ భాయిగార్ల నోడించి జమ్నాదాసు గెల్చిరి.

(స్వకీయ విలేఖరి)

రంగూను, నవం 28:— పో గణేశరాయ దంపతులు కలెక్టరేట్ అంగారా ఓడలో నేడు పయనమైరి. పశ్చిమగారు ను దానిలోనే వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

అనంతరకర్తవ్యము

(భార్య)

కొలదినున్నట్లు ఎన్నికలు ముగియబడ్డాయి. అన్ని రాష్ట్రాలందును కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరినవారికి అధిక సంఖ్యాకులగు ఎన్నికల బడెదరను నూచనము కనుపడుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ భగ్న పరచు కొందరు యిద్దరు మున్నగు ప్రజాసామ్యమునకు కాంగ్రెసు ప్రతిపాదనము పట్టుదల విశ్వాసము భిన్నమును ఎంతమాత్రము క్షీణించలేదనీయు, భారతదేశ విమక్తి కాంగ్రెసు ద్వారా జరుగవలయునని ప్రజలు విశ్వసింపజేసినట్లును స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజలు ఈవిధమున స్పష్టముగ నిర్ణయమొనరించినట్లు క్లుప్తముగా ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చుకొనక జాతీయ భిన్నాభిప్రాయ నిరోధింప ప్రయత్నించరా అను ప్రశ్న ఏర్పడుచున్నది. సాధారణభవమున పట్టిచూడగలముఖాన్ని అధికారమునందున్నవారివల్ల మనకెట్టి లాభముకలుగదని గట్టిగా చెప్పవచ్చును. వింటుంటున్న ప్రభుత్వముగారు 'దేశమున వర్తించు మొదటి ఇంగ్లండును తిరిగి పోవచ్చును. ముందుగా ప్రభుత్వము ఒకసారి ఆచరణము ముగియించి దీనినిరాదరగా ప్రకటింపవచ్చును. కాని మనదేశపు నితర కష్టతెల్లములను కాంగ్రెసు మనదనువిషయము గుర్తించుట భాగ్యము. అధికారము వలలకొనుట కేరతమాత్రము ఇచ్చుకొనవలసిన అధికారవర్తనమువారి చేతులనుండి అధికారములను కొనుట కే తనకే సామర్థ్యములను మనము సంపాదించుకొనవలెను. నిజమయందు విజయముగాంచినంతమాత్రమున సంతోషించుట చెదిరవచ్చును. ఎన్నికలవిజయము తీర్చిదిద్దువలయును, కేరతలనిపనని యంతయు అట్లే నిలబడుచున్నదను విషయము మరచుట ఆత్మవిశ్వాసకరము. ప్రజలయందు విశ్వాసములుగల దే యే వలసియున్నది. విదేశ ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించి వలయునని నాననసభలయందు చేయు పనికన్న వెయ్యింతలు అధికమునవలె. కాననసభల వెలుపల చేయవలయును. ఎన్నికల ప్రచారముల్ల సామాన్య ప్రజలయందు కాంగ్రెసు ప్రతిపాదనపై గౌరవము ఏర్పడినది. మిగుల స్వల్పమైనది ప్రజలయందు. సంపదన మే ప్రజలయందుననిన సంవత్సరముతయు ఆందోళనము కొనసాగించవలయును. కాంగ్రెసు ఆచరణము వెరవేరవలయుననిన కాననసభలయందు గావించవలసిన కృషికిని కాననసభల వెలుపలగావించవలసిన పనికిని అవిచ్ఛిన్నమున సంబంధముండకలెను. ఎన్నికలు ముగిసినవిషయముల ఈవిషయముల నన్నిటిని నాయకులు గమనించి తగు కార్యవిధానమును నిర్ణయించెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఎన్నికలు - ఆంగ్లేయుల ఆశ్రయ

ఎన్నికలసందర్భముగ ఆంగ్లేయులకు వోటర్లు ఆశ్రయపొందుట గమనింపవలసిన విషయము. కలనలు క్రాంత్యుగారి యంత్రోపనాశనములు సంస్కరణముల వంక ఆంగ్లేయుల హృదయములను ఆకరింపజాలక పోయెను. బెంగాలులో ఆంగ్లేయులకు ప్రత్యేకింపబడిన స్థానమునకుకూడ పోటీలేకుండెను. ఇంగ్లాండ్లో కాననసభలో ఆంగ్లేయులకు 16 స్థానములున్నవి. కాననసభ్యులగుండెద మని 16 మందిని అంగీకరింపవలయును. ఆంగ్లేయుల సంఘమునకు కష్టకార్యముయొనని చెప్పవచ్చును. సంయుక్త రాష్ట్రములో విశ్వవిద్యాలయ స్థానమునకు జరిగి ఎన్నికలలో ఆంగ్లేయులు ఎట్టి శ్రద్ధవహించలేదనియు వోటు ఇచ్చిన ఆంగ్లేయుల సంఖ్య అతిస్వల్పముగ నుండెననియు తెలియుచున్నది. ఆంగ్లాలో 5 మంది ఆంగ్లేయులు మాత్రమే వోటునిచ్చిరి. ఆంగ్లేయులు చదువురానివారనియు, వోటువిలువవారికి చెలియదనియు చెప్పుటకువలెదను. ఇంగ్లండులో జరుగు ఎన్నికలయందు విరివిజనవహించునదియు. ఈదేశపు ఎన్నికలలో ఎట్లు శ్రద్ధవహించుచున్నదియు చూచిన ఒకవిషయము స్పష్టమగును. సంస్కరణములు కేవలము ఆదంబరములనియు ప్రభుత్వమువలన ఆంగ్లేయుల హక్కులను తప్పక సంతృప్తిపెదరనియు వారికి తెలియును. భారతదేశమునందలి హక్కుచట్టమును బలపరచుటకు వారువారు ఎక్కువగా పనిచేయుచున్నారు. కేవలము వాదప్రతివాదములు జరుపుటకై ఏర్పడిన ఈ కాననసభల ప్రతి లాభముండదనియు, అందుచే ఈ కాననసభలవలన మొదలవలయుననియు భారతీయులు ఎన్నికలవిషయమై శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ఈవిధమున సంస్కరణముల విలువ ఎంతకుదిగినదో దుగచెప్పుట అవసరము. (భార్య)

ముగ్గురు స్త్రీల హత్య

ఒకరికి గాయపడుట

అనూబాదు, నవంబరు 28:— అనూబాదు పోలీస్ కాకసు ముగ్గురు స్త్రీలను హత్య గావించి ఒకరికి గాయపడినది. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు కాంగ్రెసు పక్షమువారి

ధర్మము

(ప్రతిబాధ)

భరిమూర్తులలో దేశబంధువాడు నిర్ణయించినవారలకు సభలనుగనతరపరకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్దేశముల సం గీకరింపబడలేదని మా ఆభిప్రాయముకాని బెంగాలు ముఖ్యపరగ జాలయందువలె మద్రాసునందుకూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రివర్గ మేర్పడకుండునట్లుగనే పనిచేయుట గష్టప్రదమని నమ్ముచున్నాము. కెందులవలెనిర్ణయించి ఆచరణకు నంగీకరించినవారికి తోడ్పడవలయును. స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆమోదించువిధమున ప్రజాభిప్రాయమును మంత్రివర్గము పరిపాలనలయనునట్లు మొదటివరకు. ప్రభుత్వము ప్రజాభిప్రాయము విషయమై స్వరాజ్యపక్షమువారు అసలించివలసిన విధానమును మంత్రివర్గము మిగిలినవారి అనుచరులందరు ఆమోదించవలయును. స్వరాజ్యపక్షమువారు సంపూర్ణ ప్రతిఘటన విధానమును వదలుకొనియుండుటచే ఏర్పాటు ఉత్సాహము మొదలైనవి నమ్ముచున్నాము. రిజర్వర్డు కాకాధికారులు తమవిధానమును మార్చుకొనకున్న కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటనము కొనసాగింపవచ్చును. మద్రాసునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఈసలహా నొసరుచున్నాము. ఇతర రాష్ట్రములందుకూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు అధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నికలబడిన ఈనూచన ననుసరించి పనిచేసిన లాభకరమని అభిప్రాయపడుచున్నాము.

కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు

శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు

ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

మద్రాసు రాజధానియందలి అన్ని భాగములందును దేశీయమహాసభ నిర్ణయమును ఉత్సాహముతో ఆచరించిన కాంగ్రెసు నాయకులను ప్రచారకులను, దేశీయ మహాసభపక్షమున సంతోషముతో ఆభినందించుచున్నాను. ఈఎన్నికలయందు విజయముగాంచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను ఆభినందించుచున్నాను. కాననసభయందు జాతీయ ఆశ్రయములను కొనసాగించు విషయమై పేరు యధాశక్తి పోటుపడెదననియు పీఠి ప్రయత్నములు సభలనుగననియు నమ్ముచున్నాను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపై అభిమానముచి కాంగ్రెసు విజయమునకు తోడ్పడిన రాష్ట్రమునందలి వోటర్లు కాంగ్రెసు పక్షమున కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను. తమకనాడు, ఆంగ్లదేశము, కేరళము, కర్ణాటకము సమానగౌరవప్రతిష్ఠలను సంపాదించినవి, ఈసంతోషముయమున కొన్ని జిల్లాలయందలి ఆకాశాంగికరమున ఫలితములగుంచి ప్రస్తావించుట ఉచితముకాదు. చెన్న నగరపువోటర్లు, చెంగల్పట్టు, తూర్పు పశ్చిమగోదావరిజిల్లాల వోటర్లు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గముల వోటర్లు తమిళనాడుయందలి మహమ్మదీయ నియోజకవర్గముల వోటర్లు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులగుచున్నారు. కడచిన మంగళవారము బుధవారము చెంగల్పట్టు కంచి ప్రజలు నాకును నామిత్రులకును యొసగిన గొప్ప స్వాగతమునకు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాను. 150 సంవత్సరములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దేశమున మేలు కలుగజేసికోలేదోగాని ఈ 5 సంవత్సరములు జస్టిసుపక్షమువారు అధికారులు గావించిన ఆక్రమపరిపాలనను ప్రజలయందు తీవ్రముగ సంఘటన కలుగజేసిన దని చెప్పవచ్చును. ఈఎన్నికల ఫలితము ప్రజలకు ఒకవిధముగ సంతోషము కలుగజేసినది.

కాంగ్రెసు విజయమునకు అభినందించుచు ఎన్నియో లేఖలు తంజివూరు వచ్చినవి. పీఠి కన్నీటికి వేరువేరుగ జవాబు వంపజాలనందులకు చింతించుచున్నాను. నిన్న రాత్రి కంచిలో నేను చూచిన గొప్ప ఉత్సాహము ప్రజలయందు కలిగిన అద్భుత జాతీయప్రభోధమును స్పష్టపరచుచున్నది. ఈఎన్నికల ఫలితముల ఈవిధమున అనుకూలమగుండట భగవద్విధియమని చెప్పవచ్చును. భర్తముకడకు విజయముగాంచుట తగ్గము. నున జాతీయ సాంప్రదాయములనుసరించి ఈవిజయోత్సవ సమయమున మనము గెలుపొందితి పని గర్వపడక అసెంబ్లీయందుండవలయును. ప్రజలయందు దైర్యము, విశ్వాసము, అసోన్యము వ్యాపించుటకు పాటుపడ మన మందరము పూనుకొనవలెను.

తిరిగి వ్రాస్తున్నాను

రంగూను, నవంబరు 28:— రంగూను మాండోల మధ్య రైలు పాడయి నెలరోజులైనది. ఇప్పుడు ప్రయాణ సౌకర్యములన్నియు ఏర్పడినవి. (అ. ప్రె.)

అనూబాదు, నవంబరు 28:— రాత్రి 10 గంటలకు రాష్ట్ర వన్యసింపులకు వచ్చియున్నాడు. పరి నిలియం మారిగు గారికి, తిరువంబరు 1 వ రోజున ఛార్జి వహించును. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

పార్టీల బలాబలములు

కలకత్తా, నవం 24:— బెంగాలు శాసనసభలో మొత్తము 140 అండులో నామినేటెడ్ సభ్యులు 26గురు, 18 మంది యూనియను ఆంగ్లో యిండియనులు 97 గురు ఎన్నుకొనబడు సభ్యులు. ఇదివరకే ఎన్నుకొనబడినట్లు 18 మంది ఆంగ్లో యిండియనులు యూనియనులుగా తక్కినవారిలో 44 నియోజకవర్గములనుండి ఫలితములు తెలిసెను. వారిలో 18 మంది కాంగ్రెసువారు, ముగ్గురు రిస్సాంసీవు వారు, స్వతంత్రులు 6 గురు, 18 మంది మహమ్మదీయులు.

భారత శాసనసభకు

భారత శాసనసభకు కలకత్తా నియోజక వర్గమునుండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థియు నిర్మలచంద్ర చంద్రా రెన్నుకొనబడిరి.

మరియొక కాంగ్రెసు విజయము

కలకత్తా, నవం 24:— భారత శాసనసభకు పోటీకేసి విజయముగాంచిన నిర్మలచంద్రచంద్ర గారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి అయినతో పోటీకేసి ఓడిపోయిన లలితమోహన్ మిత్రగారు ఇండియన్ టైమ్స్ వ్రాయుచున్నాడు.

శాసనసభకు

24 వరగజాల ముగిసినట్లు స్థానమునుండి గులాంహుసేను మగారు మాగాబూబ్ నాథుగారిని (కాంగ్రెసు) ఓడించిరి. అతనుకు 544 వోటులు ఓడిపోయినవారికి 18 వోటులు వచ్చెను.

కలకత్తా మహమ్మదీయేతర స్థానము

నిర్మలచంద్ర గారు రెన్నుకొనబడిరి

కలకత్తా, నవంబరు 24:— కలకత్తా నగర మహమ్మదీయేతర నియోజక వర్గమునుండి భారత శాసనసభకు నిర్మలచంద్ర గారు రెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 8540 ఓట్లు వచ్చెను. ఓడిపోయిన రాయ్ లలితమోహన్ మిత్ర బహదూరు వారికి 1298 ఓట్లు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

పూనా, సెంట్రలు డివిజన్ మహమ్మదీయ

నియోజకవర్గము

పూనా, నవంబరు 24:— సెంట్రలు డివిజన్ మహమ్మదీయ నియోజక వర్గమునుండి భారత శాసనసభకు ఫజల్ ఇబ్రహీం రహీమత్ (మ్యుకత్తి) గారు రెన్నుకొనబడిరి. వీరికి 858 ఓట్లు వచ్చెను. ఓడిపోయిన స్వతంత్ర అభ్యర్థి సర్దార్ గులాంహుసేన్ విజిల్ భాన్ గారికి 177 ఓట్లు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

యం. కె. ఆచార్యగారు

శిల్పికి వెళ్లుచున్నాడు

లాహోరు, నవం 24:— లాల్ పూరునుండి వచ్చి యం. కె. ఆచార్యగారు నేటిరాత్రికి బొంబాయి మొయింబా శిల్పికి పోవుచున్నారు. పంజాబు రాష్ట్రమును విడిచిపోవు ఒసంగిన సందేశములో ఆయన కడచిన రోజునులకుండి వెల్లెనవోల్టర్లలో తల్లి తమ్ముడరించినయను ప్రజలకు పెండుము లెన్నిమిచ్చునాడు. పంజాబులో మహమ్మదీయులందరూ హిందువులకు తోడువులు గారనియు, జాతిక్షేమమునకై సాంఘికక్షేమము నగగ ద్రోక్కరిలవారు కొందరు కలరనియు తెలుసుకొనుట కాయనకు సంతోషము కలిగెను. కాంగ్రెసుపై విపరీతముగాన్న లేని పోనియపవాదల కన్నీటికిని జవాబుచెప్పటమాత్ర మాయనకు కష్టముగా నుండెను. ఇందులో తమకు సాయపడిన పంజాబీ సోదరుల కందరికి ఆయన వందనములు చెల్లించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్మి రేషన్

రాజప్రతినిధికి నన్నానపత్ర మొసంగుటకు

నిరాకరించుట

కలకత్తా, నవం 24:— వెచ్చేనెలలో రాజప్రతినిధి యిచ్చుటకు వచ్చినప్పుడు సన్నానపత్ర ముట్టించుటకు కలకత్తా కార్మి రేషన్ వారిని నిరాకరించి.

రాజప్రతినిధినిచ్చినప్పుడు సన్నానపత్ర ముట్టించవలెననియు సన్నానపత్రమును చిన్నగా వ్రాయుటకు నెరుగు పట్టులలో నొకకవిట్టి ఏర్పాటుచేయవలెననియు తెలిపెనుగానూ ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టి యాచార మివరలో కలదిని ఆయన చెప్పెను. తీర్మానము బలపరచుటకు ఓటకుపెట్టబడెను గాని తుదకు ఓడిపోయెను. అనుభవముగా 12 ఓట్లును, ప్రతిఘటనగా 10 ఓట్లును వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

బర్మాలో పన్నులు చెల్లించువర్గమునందలి ప్రోత్సాహము చేయుచున్నందులకై 7500 పౌండ్లపై చ్యూతీసుకో నబడుచున్నది.

రామచంద్రాష్టకము

కౌత్తరకము యాతాము

(మన్నుపోతులు ఎన్ను మన్నుగుపతులచే లాగబడు నీ యాతామును రామచంద్రునిగాను ఆహుతవాడగు సబ్బరతి స త్యాగ్రహశ్రమన నెలకొల్పి పనిచేయుంపుమన్నారని వెనుక మహాత్ముడు ఎంకయిడికూలో వ్రాసెను.)

అవ్యాసమునుబట్టి పలువు రిత్తును నామను రామచంద్ర సుగారికినిగూడ కేఖలను వ్రాయుచున్నారు. వెంటనే ఆయా రెములను పంపవలెనని కొందరును వివరములను తెలుపవలెనని కొందరును వ్రాసిరి. రామచంద్రసుగారిచేత నచ్చిన లేఖలన్ని టినిగూడ ఆయన నాకే యిచ్చిరి. అది కే తెంటుచేటుబడినది. ఇప్పుడు లేఖలు సిద్ధముగా లేవు. వాని నిపుడు తయారుచేయున నలసియున్నది. పెన్ను-మండి కొక్క-సారి వానిని వెంటనే పం పుటకు పోలులేను. ఆందువలన త్వరగా వానిని తయారుచేయుం చుటకు నేను సదుపాయముల నొనరించుటకు ప్రయత్నించుచు న్నాను. స్వంతపనుల కొరకును దగ్గరనుండి లేఖలను త్వరగా త యారుచేయుచుటకును రామచంద్రసుగారు చేన్నపురికి వెళ్లిరి. కావున లేఖలను కోరువారు కొంతయోజికను పూనవలెను. ఈ లేఖలను జాతీయముగా నొనరించి (నేమనులైన) ఇతలను తగ్గిం చుటకుగూడ ప్రయత్నము జరుగుచున్నది.

ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా ప్రత్యుత్తరముల నీయబాలక పోలునందులకు విలేఖరులు మన్నించుటగాక. వారిప్రత్యుత్తరము కొన్నిటి కీడగనను ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచున్నాను.

1. ఈవిర్పాటులు పూర్తికాగానే నేనొకపటమును (డయాగ్రం) ప్రకటించెదను.
2. గ్రామములకు పనికివచ్చునటుల ఏర్పాటు చేయబడి నది. పని కడుగులభము.
3. ఇనుపరైలు కమ్ములముక్కలు, పుట్టిలు, కైరుకోపు మున్నగువానిని నగరములనుండి కొన్ని తెప్పించుకొనవలసినయొ డును.
4. లేఖ పెక్కు-ఏండ్లవరకును వన్నును గావి బకెటును వ్రాడును తరువాత మార్చవలసియుండను.
5. ప్రతిగ్రామమునందును కావలసిన మరాఠాత్తులకు క మ్మరులునులభముగా చేయగలుగుదురు.
6. మొదట దానినవర్చుటకు మాత్రము నిపుణుడగు యాంత్రికుడు (మెకానికు) ఆవసరముగను. ఏటవాలు తూనిక రాళ్లు మన్నుగువానిని సరిగా అవర్చవలెను. రైలుకమ్ములను సరి గానేయవలెను. పుట్టి అకగా కన్న సరియైనసానమునందుండవ లెను. మామూలు తెలివి తేటలుగలవా రందరును దీనిని త్వరగా నే నేర్చుకొనగలుగుదురు. పనివానికి రాకపోకలన్నియు ము న్నగువానినియ్యవలసియుండను. ఈవివరముల నిపుడు నిర్ణయిం చుచున్నాము.
7. బిల్డనుగు మన్నుపోతును కట్టకలెను. అది ఎంత బలి ప్తముగానున్న నంత ఎక్కువగా నీరు వచ్చును. దాని కలసటు కలగదు. ఇప్పుడూడ చాలతక్కువనను.
8. బక్కెటుయొక్క బరువులన ఖాళీట్రాలో సులభ ముగా పెక్కిలేచును.
9. బక్కెటు 40 పానులు తూనికయును, ట్రాలో 100 పానులు తూనికయును కలిగియుండును.
- 100 125 అడుగులలోదునుండిగూడ దానితో నీరు తోడవచ్చును. (మె. క గాంధీ-ఎంగయిండియా, 18-11-26)

దక్షిణఆఫ్రికా రాయబారులు పయనమగుట

బొంబాయి, నవం 24:— కేప్టౌను రాండుజీబిలు సహకరముగకు బోవుచున్న హైయందవ రాయబార వర్గము వారు సర్ పహమ్మరు హబీబుల్లా రైటుఆనరబిల్ డి. యస్. శ్రీనివాసరాస్త్రి, సర్ ఫిరోజుసాహెబ్, సర్ దార్ని లిండ్సే సర్ జార్జిపాడికా, సి. యల్. కార్బెట్టుగార్లు కేటిసాయం కాలమున బి.వి.ఎస్. ఎస్. స్త్రీసుకు "కారపాఠాలో నెక్కి దర్బా హకు పయనమైరి. రేవునద్దనున్న భారతీయులు చాలమంది వారినిప్రవృత్తమాలాభకృతుల గావించి హృదయపూర్వకముగ సాగనంపిరి. (ఆ.ప్రె.)

కులితలై సబురీష్ట్రాగు రాజగోపాల అయ్యగారు తిరుచనాపల్లిలో కాకేరికి స్నానమునకువెల్లి అందు మరణించెను.

రంగూను, నవం 24:— ఇదివఱలో సంయుక్త రాష్ట్ర ముల రెవెన్యూ డివిజను గవర్నరుగానుండిన సర్ జాన్ హెల్లెస్ గారు నిన్ను సాయంత్రమున ప్రభుత్వమండలిముసవకు వచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

కూనూరు, నవంబరు 24:—ఉత్తర హిందూస్థానము నుండి పరిశోధననిమిత్తము యంగుగారు ఇక్కడకు విచ్చేసి పరి శ్రమచేయుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ప్రాచ్యభాష, పఠన, పరిశోధన కార్యస్థానము

ద్రావిడ శాఖ

1. ఒక డైరెక్టరు నెల 1 కి రూ 400 జీతము పై నియమింపబడుదురు.
2. 4 రీడరులు: 4 ద్రావిడభాషలకు ప్రతిభా పకు ఒకరు వంతున నెల 1 కి రూ 150 జీతము నియమింపబడుదురు.
3. 6 గురు ఫెలోసు: ఇద్దరు అరవమునకు, ఇద్దరు ఆధ్రమమునకు, ఒక్కరు కన్నడమునకు, ఒ క్కరు మళయాళమునకు, నెల 1 కి రూ 100 లు జీతముపై నియమింపబడుదురు.

సంస్కృత శాఖ

1. నెల 1 కి రూ 400 లు జీతముపైన ఒక పండితుడు.
2. ఇద్దరు ఫెలోసు-ఒక్కొక్కరికి నెల 1 కి రూ 100 వంతున నియమింపబడును.

మహమ్మదీయ శాఖ

ఒక సీనియరు రీడరు ఆరేబియాభాషకు నెల 1 కి రూ 120 ల జీతముపైన నియమింపబడును.

ద్రావిడభాషల డైరెక్టరు అరవమునందు మం చిపాండిత్యమును, పనిచేయుటకు తగినంత జ్ఞానము మరియుక చేన్నరాష్ట్రీయభాషాయాదను గలిగి యుండవలెను. ఆమోదించబడిన ప్రస్తుతపద్ధతుల ననుసరించి మంచిభాషాజ్ఞానము పరిశోధనశక్తి కూడ ఉండవలెను. మరియు నదరు పనులు నిర్వ హించుటకు తగిన ఆంగ్లభాషాజ్ఞానముకూడ నుండ వలెను.

సంస్కృతపండితుడు, పట్టపరీక్షయందు తీర్పు డై యుండుటమాత్రమే గాక, సంస్కృతమునందు మంచిజ్ఞానము, దీనిని ఇతరభాషలతో పోల్చి పరి శోధనచేయుటకును, ఇందుకు సంబంధించిన ఇతర విద్యలందును తగినజ్ఞానము ఇతరభాషలందు గలిగి యుండవలెను.

ఆమోదించబడిన ప్రస్తుతపద్ధతుల ననుసరించి మంచిభాషాజ్ఞానము పరిశోధనశక్తికూడ నుండ వలెను.

ద్రావిడశాఖకు చేరిన నలుగురు రీడరులు మహమ్మదీయ శాఖకు చేరిన ఒకరీడరు పట్టపరీక్ష యందు తీర్పులై యుండవలెను. వారికి తెలిసిన భాషలందు వారికి అఖండమైనజ్ఞాన ముండవలెను. మరియు అందుకు సంబంధించిన మరియుక్కభాష యం డైనను తగినజ్ఞాన ముండవలెను. ఇంకను ప్రత్యేకజ్ఞానమును పొందుటకు పరిశోధనచేయు టకు తగిన చురుకుదన ముండవలెను.

మహమ్మదీయ శాఖకు చేరిన జూనియరు రీడరు పరిషియన్ లేక ఉరుదు భాషలందు అఖండ మైనజ్ఞానము గలిగియుండుటమాత్రమే గాక ఇతర

రెండుభాషలందు ఆంగ్లభాషయును తగిన పరిచయ ముండవలెను. మరియు ప్రత్యేకజ్ఞానమును పొందు టకు పరిశోధన నలుపుటకు తగిన చురుకుదనము గలిగియుండవలెను. ఫెలోసువారికి తెలిసిన భాష లందు అఖండమైన విశ్వత్తును గలిగియుండవలెను. ఖ్యాతి చెందిన పండితులయొక్కయు ఓరియంటల్ ట్రైలో ప రీక్షలం దు తీర్పులైనందుకై ఒకగ బడిన డిప్లోమాలు గలవారియొక్క హక్కుల విషయమై కూడ ప్రత్యేకముగా యోచించబడును. ఆంగ్లభాషయందు కూడ పరిచయ ముండవలెను.

ఈ ఉద్యోగము లన్నియు 5 సం॥ రములవర కుండును; అయితే తరువాతకూడ బహుశా ఉద్యోగకాలపరిమితిని హెచ్చింపవచ్చును. ప్రతి ఉద్యోగమునందును ఒ క సంవత్సరమున ప్రాబేషనరీగా నుండవలెను. ఫెలోసు విషయమై లో మాత్రము ప్రతి సంవత్సరమునకు ఆయా శాఖల అధికారులచే పంపబడు తృప్తికరమైన విమర్శనల ననుసరించి వారి ఉద్యోగము పొడిగించ బడును.

దరఖాస్తులు యోగ్యతాపత్రికలు యిందుకు సంబంధించిన ఇతరవిషయములు మొదలగు వివర ములతో సహా ఈ దిగువచిరునామాకు 3-1-27 తేది సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము లోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

విల్లియం మాక్ లిన్, రిజిస్ట్రారు, సెనేట్ హౌస్ తిరువళికోటి పోస్టు, 24-11-1926.

జనవాక్యం

విజినచంద్ర పాలుగారు
కలకత్తా, నవం 25:— జనవాక్య మను కీర్తి కక్రింద "ఇంగ్లీషుపాను" పత్రికలో నిట్లువ్రాయుచున్నారు. ఈ ట్టుకు తెలికముగా నిలువ యేమెనప్పటికిని యాయెన్నికల లో జనవాక్యమునుగూర్చి అభిప్రాయ భేదముండజాలదు. జ నాభిప్రాయము స్వరాజ్యవాదుల కనుమలముగానున్నది. అ ట్టుకాదనుట అన్యాయమును తెలివివాలినిపనియు నగును. నేని దివరలో నీపత్రికలో ఆనేకమారులు తెలిపినటుల రాజకీయ ములో పట్టుచుతో పనిచేయుచు ఎట్టిత్యాగమునైన చేయుట కు స్వరాజ్యవాదు లొక్కరే సిద్ధముగ నున్నారు.

మంత్రిత్వము
బెంగాలు పరిసేతులనుగూర్చి పాలుగారిట్లు వ్రాయు చున్నారు— ఒక్కవిషయముమాత్రమే స్పష్టము. స్వరాజ్య వాదులుగాని, స్వరాజ్యవాదులు, రిస్సానీవువాదులు, స్వతం త్రులు కలిసిగాని యేమిక్రేయగలిగినప్పటికిని కాన్సిలులో మ హమ్మదీయస్థానములు బలముగా నుండుటచే బెంగాలులో మ హమ్మదీయ మంత్రిత్వ మేర్పడవచ్చును.

మరికొన్ని యెన్నికలు
పాబ్నా, ఖోల్నా, డక్కాలలోహాడ స్వరాజ్యవాదు లే,గెల్పినట్లును, నాఖాలీలోమాత్రము రిస్సానీవువాది గెలిచి నట్లును తెలియుచున్నది.

కాన్సిలులో పార్టీలసంఖ్య
ఇప్పటికి కాంగ్రెసువారు 20 మంది, రిస్సానీవువాదు లు 4 గురు, స్వతంత్రులు 6 గురు, మహమ్మదీయులు 10 మం ది, యూరపియనులు ఆంగ్లో-యండియనులు 18 మంది(ఆ. ప్రె.)

ఆలహాబాదు ఎన్నికలు

పార్టీలమధ్య ఉద్దేకము
ఆలహాబాదు, నవంబరు 25:— ఉదయమునుండియూ ఓట్ల గుటింగులకు నెట్లుచున్నారు. పార్టీలకక్షలన 144 నె క్కును నిషేధపుటు తరపు లాటిలుగాని ఆయంధములుగాని పీఠి లోనికి తీసికొని రాకూడదని జారీ చేయబడినది. పోలింగు జరుగు చున్నది. (ఆ.ప్రె.)

రంగూను, నవంబరు 25:—రంగూను గవర్నరు ఈ నా యంకాలము సర్ జాను, నూలేటుగారిలో కటామాగ్యాపట్టాల ను దానము గావించిరి. (ఆ.ప్రె.)

అలహాబాదు, నవం 24:— పంచితమాలవ్యాసాచార్య ప
జాబునుండి తిరిగి ఉదయమునవచ్చి మెట్రోపోలిటన్ సార్వజనిక
చింతామణిగారి కరవున మాటాడుటకు ప్రోత్సహిస్తున్నాడు.

వ్యవసాయపు రాయలుకవివసు

ప్రజల అనారోగ్యమునకు దుర్బలాహారములే కారణము

కర్నలు మెక్కార్చునగారి సాక్ష్యము

ఐరిశోధనలకు భారతీయులనే నియమించవలెను

రాయలుకవివసువా రీ దినమున తిరిగి సమావేశమై నప్పుడు ఎ. రంగనాథ మొదలగువారు సాక్షి విచారణ ము గించబడెను. ఆరోగ్యవ్యాధి పరిశోధకారి యగు కర్నలు మెక్కార్చునగారు పిదప విచారించబడిరి. పల్లెటూరి ర జాగారి ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమునకును వ్యవసాయపరిశోధనలకు భారతీయులనే నియమించవలెనని నుడివెరి.

ప్ర:- భారతీయులు తరిగ్గిడు నందునరకును జాతి భేదము లేక సమర్థులగు విదేశీయులను గూడ నియమించుట మంచిదిగాదా?

ఉ:- విదేశీయోద్యోగులు భారతీయులను సరిగ తరిగ్గిడు జేయలేవని నాఆవధానము. అందుచే, విదేశీయుల నియమించి లాభములేదు. అంతియగాక వారి ఉద్యోగము ముగియ గనే స్వదేశములకు పారిపోదురు. అందుచే వారి అనుభవము భారతీయుల కుపయోగపడవచ్చును.

ప్ర:- విదేశీయోధికారులు భారతీయులనుతయరుచేయ ని యెడల-చెరుకుపంటలనుగరించిన పరిశోధన లెట్లు జరిగెను?

ఉ:- అప్పుడుచ్చుట మినహాయింపు లుండవచ్చును.

ప్ర:- పల్లెటూరి ప్రజలకి తి నభ్యర్థిజేయవలెనని మీరు గోరితిరి. కొన్ని పన్నులు లేకుండ నిది యెట్లు సాధ్యమగును?

ఉ:- ప్రభుత్వమువారు ప్రతి ముప్పది వర్సలములకును భూవి. పన్నును కొచ్చు జేయుచుండుదు. పన్నుల నిచ్చుకొను వారు రైతులు. అందుచే నీ పన్నులందు కొంతభాగము రైతుల అభివృద్ధికి వెచ్చించుట న్యాయము.

ప్ర:- రైతులకి అభ్యర్థి జేయవలె ననిన వ్యవసాయ పరకలను సంస్కరించు అభ్యర్థిపరకలనెననను, ప్రజలసహకార మనవరము. ఈవిషయములందు ప్రజలు తగినంతయత్న హమును జూపుచున్నారా?

ఉ:- రైతులు చాలవరకు సేవవారు. అందుచే వారిపరి శోధనలను ప్రారంభించుటకుగాను, సాహసించి నష్టము నెదుర్కొనజాలవచ్చును.

ప్ర:- ప్రజలు తగినంతపాల్గొనకుండ పనినంతను ప్రభుత్వమువారు చేయుట సాధ్యమగునా?

ఉ:- ప్రజలకు, ప్రజలచేత సేర్పరుపబడిన ప్రభుత్వమునకు సాధ్యమగును.

ప్ర:- వ్యవసాయపనిమట్లు నభివృద్ధిజేయు విషయమున వ్యవసాయశాఖవా రెక్కువ ప్రయత్నము లొనర్పలేదని మీరు నుడివెరితిరి. దేశీయవ్యవసాయపనిముట్లపై, అభివృద్ధిసోనర్చి వ్యవసాయశాఖవారు నాగళ్లు గొర్రులు మొదలగువానిని కనుగొన లేదా?

ఉ:- వానిని తయారుచేసి, ప్రజలకు సరఫరా జేసిన వారింతవర కొక్కరైన నాకు గనుపింపలేదు.

ప్రొ. గంగూలీగారు

ప్రశ్న:- మీశిష్యాసాఫికలు అగ్రికల్చరలు ఫారమునం దుడచ్చి కాస్ట్రానిని నియమించితిరిగాదా?

ఉ:- అవును.

ప్ర:- మీరే విదేశీయకాస్ట్రానిని నియమించి, ప్రభుత్వమువారి విదేశీయోద్యోగుల నియమింపరా దనెదరే?

ఉ:- శిష్యాసాఫికలు వ్యవసాయఫారమునం దుడచ్చి యుద్యోగి తరువాత తొలగింపబడెను. ఆవిషయమే మీప్రశ్నకు సమాధాన మొసగవచ్చును.

సాక్షి ఇంకొన్ని ప్రత్యుత్తర మొసగును, రానురాను రైతుల బుధాభారము పెచ్చిపోవుచున్నదనియు, సహకారసంఘములు తక్కువ వడ్డీలకు దీర్ఘకాల బుధాముల నొసగిగాని లేక ప్రజలబుధాముల నూటికి కొంతవొప్పున చెల్లించి, ఆంతటితో బుధామును పూర్తిగా పరిష్కారమునకుఁ జేయుచు ప్రభుత్వమువారు కానవలెనర్చిగాని, రైతుల బుధాభారమును తగ్గింపవలెననియు గోరిరి.

డి. బి. టి. రాధానయ్యగారు: వ్యవసాయముజేయని భూస్వాములసంఖ్యచాల పెచ్చినదని మీరుచెప్పితిరి. దీనివిబట్టి చూడ, భూమివలన నుంచిప్రతిఫలము వచ్చుచున్న దని లేకుంటేదా?

ఉ:- కాదు. స్వంతముగ సేవ్యమొనర్చుకొనువారి సంఖ్య తగ్గిపోయినది. భూములవలన నంత మంచిప్రతిఫలము రాకపోవుటచేతనే వారు, తమభూములను విక్రయించుకొనవలసి వచ్చిరి.

కర్నలు మెక్కార్చునగారు

కర్నలు మెక్కార్చునగారు. పిమ్మట సాక్ష్యమొసగుచు దుర్బలాహారపదార్థములవలన ప్రజారోగ్య మెట్లు దినదినక్షయమగుచున్నదియును వివరించుచు, ఈవిషయమున తాము గావించిన పరిశోధనలఫలితముల దెలుపుచి ప్రజలములను కమిషనువారి కొసంగిరి. చెన్నరాష్ట్రమున చాలవ్యాధులకుకారణము, ప్రజలు తినటకు తగినంత ఆహారము లేకపోవుట. ప్రజలదారిద్ర్య మిందుకు చాలవరకు కారణము. ఆవిషయము నట్లుంచి, దుర్బలాహారములవలన గలుగుచున్న ఫలితములగరించి సేనిపు ము వివరింపజేసిరి. చెన్నరాష్ట్రమున చాలభాగము బియ్యపు అన్నమును భుజించుదురు. పరిబియ్యమునందు జవనర్థపుల నొసగుచు చాలతక్కువ. బియ్యపు అన్నమును, పరిమామనం దెక్కువెచ్చించినను, మనుష్యులారోగ్యకరముగ జీవింపవలె నర్హున నొసగజాలదు. గోధుమలను, జవ, సత్తువుల నొసగు గుణ మధికముగ కలదు. చెన్నరాష్ట్రమున గతవత్సరము 90 లక్షలమంది ప్రజలు, కైద్యశాలలందు చికిత్సనందెరి. వీరిలో 80 లక్షలమంది వ్యాధులు-ఆహార పదార్థములలోపముచే జనించినవి. బియ్యపు అన్నము తినుట వలన శరీరమునందలి జీవాణువులకై చాలత్వేషోవుచున్నది. చెన్నరాష్ట్రమున చాలవరకు వ్యాపించియున్న సంజావ్యాధికిదియే కారణము. కలరావలన బియ్యపుఅన్నము దిన ముదరానురాష్ట్రమున, కలరా తగిలి మరణించువారిసంఖ్యలో-గోధుమ అన్నము తిను పంజాబు రాష్ట్రమున కలరావలన మరణించువారిసంఖ్య 40-వ వందలవేడు. అంతియగాక పరిపంటయందుగూడ తూర్పుతీరపు ధాన్యమునకును, పశ్చిమతీరపు ధాన్యమునకును చాల భేదము గలదు.

సర్ గంగారాము: పంజాబునందు స్త్రీలజనముకంటె పురుషుల జనన మెక్కువ. చెన్నరాష్ట్రముందుకు వ్యతిరేకము. ఆహారపదార్థములభేద మిందుకు కారణమునా?

ఉ:- కాదు. కాని సేనావిషయమున నెక్కువ పరిశోధన మొనర్పలేదు.

పల్లెటూరిరాజాగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, సంజావ్యాధికి, బియ్యపుఅన్నమే కారణమనియు, ఇతరప్రాంతముల సీవాధి కాన్పించకపోవుటయే ఇందుకు ప్రబలిదర్శనమనియు నుడివెరి.

* * *

గౌ. వి. రామదాసు పంతులు, ఎ. రంగనాథం ముదలియారలు సాక్ష్యము

నిన్న వ్యవసాయసంఘమువారు ఫలహారసంతరము హెచ్. ఎం. హుడు, రైసఖిమణి ముదల్యారు (రిజిస్ట్రారు) గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారు సహకారసంఘాధ్యక్షులు, ఎ. రంగనాథం ముదల్యారుగార్లను విచారించిరి. గౌ. రామదాసుపంతులుగారు చాత్రములముగ దేశీయ ప్రత్యుత్తరములందు యీ దిగువకిరిసి చెప్పిరి:-

రయితూరి బుధాములు

ఈ రాష్ట్రమునందు రయితూరి బుధాభాదచే యెక్కువ పీడింపబడుచున్నార. పల్లపులములలో 1 వంతున, మెట్టు ప్రదేశములలో 2/3 వంతున పట్టాదారులు బుధాగ్రస్తులై యున్నట్లు రీసెటివ్ మెంటు లెక్కలవలన తెలియుచున్నది. ఇంక ననేక కారణములు గలవు. రయితూరి పంటలచాలక యిండ్లలో పెండ్లిండ్లు మున్నగు ఖర్చులకు అధికవడ్డీలతో బుధాముల చెప్పించుదురు. మెరక భూములవారికి భూమి బాగుచేయుచుకొని నాకులు త్రవ్వించుకొనుట కక్కడలేని డబ్బుచాలదు. వర్షములు లేని కాలములో భూములగరలు తగ్గిపోయి వడ్డీలధికమగును. నూటికి 30-వో గూడ వడ్డీలతో బుధాములుతెచ్చురు. వారిభూము లంతటి విలువలో పగము మొత్తము తాకట్టుబుధాములకింద నుండును. మరియు వారు పండించు పంటలలో స్వయముగ నుపయోగించుకొను ఫలసాయములకన్న వర్తకముజేయవలసిన సరుకే తెచ్చుకొన యుండునుగాన మధ్య భజారువానిదాహము దీర్చుట కష్టమగుండును.

రయితూరి బుధాభాద తప్పించవలెనన్న ఎక్కువకాలనిర్ణయముగల బుధాము నొసంగవలెను. కొద్దిబుధాము లొసంగినచో వారియిబ్బంది నిమమింపజేసినవారగుదురు. కావున నూటికి 7 వడ్డీవొప్పున భూమివలనబుధాములలోసగు బ్యాంకులుండవలెను. అట్టిబ్యాంకులను నడుపుటకు బ్యాంకులకు ప్రభుత్వము వారిసహాయము పూర్తిగ నుండవలెను. లేకున్నచో బ్యాంకులు పనిజేయజాలవు. బ్రష్టుఅట్టను నవరించయి ప్రభుత్వసమున తనబ్యాంకులలో నిలువయూంచయి డిలెచరులకు హామీయొసంగియు ప్రభుత్వమువారు తగినసహాయము జేయవలెను. ఇప్పుడున్న రెంటులు ప్రావిన్సియలు బ్యాంకులను ఇందు కుపయోగించవలెను.

గ్రామములందు బిడ్డలకేగాక వయసు ముదిరినవారికిగూడ ఆర్థికవ్యవసాయాభ్యర్థివిషయముల బోధజేసి అజ్ఞానమును

బోగొట్టు సంస్థల కేర్వకునకలెను. ఈవిషయమున ప్రభుత్వశాఖలన్నియును కేర్వవిద్యార్థులయమనారును ప్రజలుగూడ తోడ్పడవలెను. వారికి బోధించుటకు తగిన ఉపాధ్యాయులను లేదా రుజేయవలెను. (1) వ్యవసాయదారులు చిన్న పరిశ్రమదారుల ఆర్థికాభివృద్ధివిషయములు (2) ఆరోగ్యసాంఘిక విద్యాభివృద్ధి విషయములు ప్రత్యేకముగ బోధజేయవలెను. విశ్వవిద్యాలయమువాడు తగినతరహాన పరిచి గ్రామంతరముల పనిజేయ సంస్థల సాపించవలెను. అందుకగు ఖర్చులలో మాడవంతకు వికసి విద్యాలయముద్వారా ప్రభుత్వమువారును 2-వ భాగము స్టాక సంఘములను ఆఖరుభాగము చందాలవలనను వసూలు జేయవలెను.

ఇరిగేషను సౌకర్యములు

ఇరిగేషను పంచాయతీలు నియమించుటవలన కాల్యలనుండి రయితూరి నీరు సరిగ నందజేయబడుననుటకు సందియము లేదు. కేవలము ప్రభుత్వకార్యాలయములవారికి విడిచిపెట్టినచో ఇరిగేషనుపనులు పూర్తి గానేరవని లెఖాపూరు మున్నగుచోట్ల వరల అనుభవముబట్టి తెలిసెను. చెరువులు కాల్యలు మున్నగు నవి బాగుచేయుచు కలెట్రాక్టువనులు సహకార కార్మికసంఘములకు విడిచిపెట్టవలెను. సహకారఇరిగేషను శాఖలవారు ఒకేరీతినీ కలసి పనిజేయవలెను. మెరకసలములలో ఇరిగేషను కనుకూలముగ నూతులను త్రవ్వించవలెను. ఎక్కడ నీరు పడునో ఆసలము గుర్తించి నూతులు త్రవ్వించు బాధ్యత రయితూరికి విడిచిపెట్టరాదు. ప్రభుత్వమువారి తమ ఖర్చులపై బోరింగునూతులత్రవ్వరిచవలెను. వ్యవసాయాభివృద్ధికి యెక్కువపని జరుగవలె నన్న ఇరిగేషను కార్యమును రిజర్వు శాఖనుండి తొలగించి మంత్రిగారి కొప్పగించవలెను.

ఉత్పత్తి విక్రయములు సహకార పథకులపై నడపిరకవలెను. కేంద్ర సంఘమును స్థాపించి దానిశాఖాసంస్థలద్వారా గ్రామమునందు పంటల ఉత్పత్తి, వాటి విక్రయము జరిపించుచుండవలెను. సమష్టిగని విక్రయించుకొనుట సహకార పథకులపై గ్రామములు జరుపవలెనన్న వారికి చాల ప్రచారము జేయవలెను. ఆ సంఘముల వ్యవహారము నడపించుటకు సమర్థులు కావలెను. వారిని తయారుజేయుటకై విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రత్యేకవిద్యాశాఖసేర్పరచవలెను. ప్రభుత్వమువారు సంఘముల కృత్రికమైన బుధాములకు వడ్డీ నీయవలెను. ఎముకలు చేపలుమున్నగు ఎరువు విదేశీయులకు బోకుండ ఆటంకపరచవలెను.

అప్పు లభింపజేయుటకు సమష్టివిక్రయము పైరులుఉపయోగమార్గమున బెట్టుట ప్రతిశ్రవల సభివృద్ధిపరచుట మున్నగు పనులన్నియు సహకారపథకులపై జరుగవలె నని యిదివరకే నూచించియుంటిమి.

భూములు కొన్నితరములు గడచుసరికి చిన్నచిన్న భాగములగు విభజింపబడుటచే చాలనష్టముగలదు. కాని అదితొలగించుటకుగాను వారనత్వపు చట్టమును సవరించినచో లాభముకలదు. అందుకు రయితూరి లంగీకరింపరు. కావున భూములు అవిభక్తముగ నుండుటకు భూస్వాములు తమంతతామే అనుసరింపగల విధానమొకటిగలదు. పంజాబులో కాల్యబ్రాహ్మణులు అట్టిపధధి ననుసరించిరి. మరియు ప్రభుత్వమువారు త్రాగుడునీషధప్రచారమునకు మనఃస్ఫూర్తిగ పూనుకొనకుండినచో గ్రామములందు రయితూరి సాంఘికార్థిక శైలికాభివృద్ధి ఏమియు జరుగదు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు

డిశంబరు 19 వ తేది ప్రార్థనలు నల్లులకు
నియమింపబడెను

అహమదాబాద్, నవంబరు 25:- దిగువ ప్రకటించిన తంతి యంగుండియాపత్రికలో గాంధీ ప్రకటించెను. ఆరెంధి అతను సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారి కంఠెను:-

రాజోపు రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు విషయముకొరకు దైవప్రార్థనలు జరుపుటకు డిశంబరు 19 వ తేదీని కార్యనిర్వాహకవర్గము నిశ్చయించెను. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, ఖ్రీస్తీయ, యూదులు మరియుఇతరకలకలు ఆదినమన ప్రార్థనలు సలపవలయును అని గాంధీ గోరుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

హత్యనేరము గావించిన ముద్దాయిలహింసించుట

పోలీసు సబిన్స్పెక్టరు కాన్స్టేబులు శిక్షింపబడుట

బొంబాయి, నవంబరు 24:- సెవన్సుజడ్జి కె. సి. సానుగారు పోలీసు సబిన్స్పెక్టరు మువ్వరు కాన్స్టేబులకు ఈ త్యాగావించిన ముద్దాయిల హింసించుటకు 1 సంవత్సరము కఠినవరకఠ్ఠ విధించిరి. నీరు హింసించిన ముద్దాయిలలో ఒకరు దెబ్బలకు మూర్ఛకొందెను, మరొకడు మరణించెను. (ఆ. ప్రె.)

“పానగలు ప్రభుత్వము పనికిరాదు”

పానగలు మంత్రిత్వమునకు చెన్నపురిపౌరుల తీవ్ర అసమ్మతి

తిలకుఘట్టమువద్ద బ్రహ్మాండమగు సభ

“అంతమొందినపానగలు ప్రభుత్వ మిక పై అసతింపరాదు” అను పదము లే నిన్నటి నాయత్రియ తిరువల్లికేళి సముద్రతీరము (తిలకు ఘట్టము)నందు సమావేశమై వెలుకువేల జనుల పెదవులనుండి వెలువడుచుండెను. “చెన్నరాష్ట్ర ప్రజలకు జన్మింపజేయుచున్నది తత్వము నాయకు డగు పానగలు రాజాగారి యందుగాని ఏమాత్రము విశ్వాసములేదు. కావున గవర్నరుగారికి కారణముచే నైనను తిరిగి పానగలు పక్షమునకు మంత్రి పదవులొసంగరాదు” అను తీర్మానము సభయందు పాపాదంప బడి సభ్యులెల్లరచే ఒక్కరైనను ప్రతిపక్షము లేక, ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను. సుమారు 10 వేలకు పైగ ప్రజలరు డెంచిరి. సభయందు దపరిమితో తానూ ప్రబలెను. సభాధ్యక్షులు డి. కొళండైగారు ఈసభతో కాంగ్రెసువారి కెట్టి సంబంధములేదనియు, చెన్నపురిపౌరుల పక్షముననే గావింపబడినదనియు విశదముగ చెప్పిరి.

తుంటరుల ప్రయత్నము విఫల మగుట

శ్రీ. వి. యల్. శాస్త్రిగారు తీర్మానము నుపపాదించుచుండ సభలో వెనుకవైపు ఒకమూల కొంతఅల్లరి ప్రారంభమయ్యెను. కొందరు యువకులు (పదుగురుకు పైగలేరు.) “పానగలుకు జై” యనుచు కేకలు వైచిరి. సభలో కలకలము ప్రారంభమయ్యెను. సభ్యులందరు లేచిరి. బహుదరునిమనములవరకు ఎంత ప్రయత్నించినను శాంతి గురురలేదు. తుంటరులు కొందరు సభ్యులపై ఇసుకనెత్తి చిమ్మిరి. వాలంటీయరులు శాంతిని సమకూర్చుటకు చాల పాటుబడిరి. తుదకు అలబడి అగి శాంతిపరిస్థితులు చేహరి నిశ్శబ్దముగ నిరాటంకముగ తుదివరకు సభ జరిగెను. కులద్వేష విశాచమును మరల తలయెత్తనకుడు” అని పల్కుచు ప్రజలు సభను విడిచిరి.

అధ్యక్షులు

యస్. రాజగోపాలాచారిగారిచే నుపపాదంపబడి డి. కొలండైగారు సభ కధ్యక్షుల వహించిరి. అధ్యక్షులు సభను సమావేశపరచిన ఉద్దేశములను చెల్లుచు ఈసభతో కాంగ్రెసు పక్షమున కెట్టికోక్యములేదని తెల్పిరి. కాంగ్రెసువారిందు పాల్గొనుట సమంజసము గాకపోయినను రాష్ట్రమునకంతయు మహావిపత్తు వాటిల్లు పరిస్థితి లేరనెందున తాము కాంగ్రెసు వాదిగాక చన్ననగర పౌరులలో నొకనిగ సభయందు పాల్గొనుచున్నామని పల్కిరి. ఈరాజధానియందలి రాజకీయ పరిస్థితులందెపుడు కడుసందిగపరిస్థితి లేరనెను. కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము ప్రజలకు తా మునర్పిన ప్రమాణములకు బదులై కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నిరాకరించిరి.

కాంగ్రెసువారి త్యాగము నవకాశముగ గైకొని జన్మింపజేయుచున్నది. జన్మింపజేయుచున్న కాసనసభయందు సంఖ్యాబలమే లేదు. పానగలురాజాగారిచుట్టును జేరి పదుగురులో కొందరపక్షమును విడిచి. జన్మింపజేయుచున్న మూలస్తంభములనై నిలిచినవారెల్లరు ఎన్నికలందు సంపూర్ణాపజయము నొందిరి. ఇటులున్నను కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదస్వీకారము నంగీకరింపని కారణముచే పానగలురాజాగారు తిరిగి తాను సింహాసనాసీను డగుటకు విశ్వప్రయత్నములు జేయుచున్నారు. 6 సం॥ నుండి జన్మింపజేయుచున్న దేశమున కొంతటి యనగ్రమును దెచ్చిపెట్టెనో కాంగ్రెసువారు అనేకమాసములనుండి గావించుచున్న ప్రచారములో ప్రజలకు విశదముగ వెల్లడిజేసియుండిరి. తాలూకా జిల్లాబోర్డులు, పురపాలకసంఘముల నామినేషనులందేమి, రాజకీయ ఖైదీలవిషయములలోనేమి, నూతనపన్నులను విధించుటయందేమి, కల్లు సారా దుకాణములవిషయములలోనేమి పానగలుప్రభుత్వ మొనర్చిన అకార్యకరణములు వందల కొలది ఉపన్యాసవేదికలపై రాష్ట్రమంతట వెల్లడియైయున్నది. కాంగ్రెసుప్రచారమువలన, ప్రజలు మేల్కొంచి పానగలు ప్రభుత్వమునకు స్వస్తిజెప్పి వ్యవస్థాపకత్వమును బాహుళ్యముగ నిరసించిరి. పదవ్యవస్థాపకత్వ పానగలుత్వ మి నాడు మరక సింహాసనమధిష్ఠింపగోరుచున్నది. పానగలురాజాగారికి మంత్రిగనియమింపబడిన తనబలమును మునుపటికంటె అధికముగ జేసికొనగలడు. మార్గబాంకుగారు మొన్న గవర్నరుకు సభ్యులుగా

పక్షమును బలపరుపజూచుచున్నారు. 3 సం॥ యనంతరము తిరిగి పానగలు రాజాగారిని అధికారమునుండి తొలగించుట కష్టసాధ్యము. తనకధికారమొసంగు నెడలరాష్ట్రమందలి బాహ్య శత్రులెల్లరకు ప్రతినిధులమని చెప్పికొను జన్మింపజేయుచున్న క్రమేయననుమార్చి కాన్సిట్ట్యుషన్తో ఆమోదము పెట్టుకొనుటకును సంసిద్ధుడనై యున్నానని రాజాగారు చెప్పిరట. (అవమానము, అవమానము) మంత్రిలు మువ్వరలో తామొకరై యుండవలెను. తక్కిన ఇరువురు “ఏగాలికాచాపబట్టెడి” స్వతంత్రనామధారులు. (నవ్వు) ఇటువంటి అకృత్యములు జరుగుటకు మీరు సమ్మతించురా? (లేదు లేదను కేకలు).

జాతీయోద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించువరకు కాంగ్రెసువారు ఉద్యోగముల స్వీకరింపబోరు. కాంగ్రెసు పక్షముందు విభేదములు పొడనూపినట్లు కాంగ్రెసు విరోధులు వ తంతుల వ్యాపింప జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసునందు కెట్టిభేదములేదు. కాంగ్రెసు కట్టుబాటు, శిక్షణగల బలయుతముగు పక్షము. కాంగ్రెసు సంస్థకంటె ఎంతటిగొప్పవారైనను వ్యక్తులు అధికులు గాబారు. కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారము కాంగ్రెసుసభ్యులెల్లరు ఉద్యోగనిరాకరణ విషయమై ఏకాభిప్రాయమై యున్నారు. కావున ఎవరు మంత్రిలైనను కాంగ్రెసువారి కెట్టికోక్యము లేదు. సేను మీ ఎగుట సేను చన్నపురిపౌరులలో నొకడనుగ మాట్లాడుచున్నామని కాంగ్రెసువాదిగ మాట్లాడుటలేదు. మెజారిటీ పక్షముగు కాంగ్రెసుపక్షము మంత్రిపదవుల నిరాకరించినపుడు కాసన సభయందు కాంగ్రెసువారికి పిదప మెజారిటీగలవారు స్వతంత్ర పక్షముగాని జన్మింపజేయుచు గాదు. స్వతంత్రపక్షమువారు ఒక పక్షముగ నేర్పడి తమలో నిరువురు ప్రముఖులను నాయకులుగ నెన్నుకొనిరి. వారు మంత్రిపదవుల స్వీకరించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారు. గవర్నరుగారు మంత్రిపదవుల వీరివశము జేయుకుండుట కెట్టికారణముగనుపించదు. గవర్నరు గోమెను ప్రభువుగారు ఇంతవరకును వ్యవస్థాపకత్వము నశింప వలె నని పెక్కుమారులుపన్వసిం చి యుండలేదా? గోమెను ప్రభువుగారు నిష్కపట స్వభావులు. పాపభీతి, దైవభక్తిగలవారు. వారు ఆశించినట్లులే ఈ రాష్ట్రమందు ఎన్నికలు జరుపబడినప్పుడు కులద్వేషతత్వము భూస్థాపితము జేయబడినది. గోమెనుప్రభువుగారు తమవాదనముల ప్రకార మాచరింపరా? రిసంవత్సరములు అపవిత్రమును, అక్రమమును, అవినీతికరముగు దుష్కరిపాలన గావించి, ప్రజలమనములందు వ్యవధిద్వేష విషభీజముల నాటిన పానగలు మంత్రిత్వ మిక సేమాత్రము పనికిరాదని రాష్ట్రప్రజలు స్పష్టముగ తెలిపి యున్నారు. ఆయభిప్రాయమును దృఢపరుచుటకే నేటిసభ సమావేశమైనది. కావున గోమెనుప్రభువుగారు ప్రజాభిప్రాయమున కనుకూలముగ ప్రసర్తింపదలచిన, జనక్షోభమును ర్తించిన రాష్ట్రమందు శాంతి, సంతృప్తి, సామనస్యముల దెంపజూచిన పానగలు మంత్రిత్వమున కామోదింపరాదు” అని బల్కిరి.

టి. కె. పావలరుగారు

తమిళభాషలో మాట్లాడుచు పానగలు ప్రభుత్వమును ప్రజల సేమాత్రమును సహింపజాలరనిబల్కిరి. పానగలు, పాత్రోగారలే తిరిగి మంత్రిలుగనుండనిండు. ఓడిపోయిన శివజ్ఞానపిల్లెగారిని నామినేటుజేసి వారికిని తిరిగి మంత్రిపదవిని సంగనిండు! కాంగ్రెసుపక్షమునందు జేరక స్వతంత్రులుగ నుండువారును కాంగ్రెసునందు జేరి కాంగ్రెసుకింకను బలము జేహుచ్చెదరు. ఆపుడు పానగలుమంత్రిత్వము సధికారమునుండి వెడలతెరువ గలిగెదరు. (హర్షము) కాని పానగలురాజాగారు తిరిగి మంత్రిలుగ నియమింపబడెదరని నాకు నమ్మకములేదు. కాంగ్రెసు పక్షమునుండి చీలిపోయి మద్రాసు స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షముని స్వరాజ్యపక్షముపై దాడివెడలిన డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయకుగారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలసినదిగా స్వరాజ్యవాదులకు సలహా నొసంగుచు చైలుబడిరి. (నవ్వు) కాంగ్రెసువారిలో భేదముల గల్గించి పిమ్మట పోలనజేయుటకై కొందరు ఇట్టిచేడుముల ధరించుచున్నారు. కాని వీరి బూటకములకు తోనగు కాంగ్రెసువారెవరును లేరనుట నిక్కవము. మార్గబాంకుగారు తక్కిన కార్యనిర్వాహక సభ్యులును పానగలు మంత్రిత్వమును పునరుద్ధరించుటకు సంస్పృధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. గవర్నరు గోమెను ప్రభువుగారు నిష్కమ

నశ్చక్రిస్తవ్యుడైన, తనవాదానములకు భిన్నముగ ప్రసర్తింపని వాడైన పానగలు మంత్రిత్వమును నియమింపరాదు” అని పల్కిరి.

వి. యల్. శాస్త్రిగారు

“చెన్నపురి పౌరులకు జన్మింపజేయుచున్నది తత్వము నాయకు డగు పానగలు రాజాపాపాబుగారియందు గాని ఏమాత్రము విశ్వాసములేదని నే డి సభయందు ప్రకటించుచు వ్నారు. ప్రజావిశ్వాసమును గోల్పోయిన పానగలు పక్షమునకు మంత్రిత్వ మొసంగరాదని గవర్నరు ప్రభువు గారికి విశదపరచుచున్నాను” అను తీర్మానమును వి. యల్. శాస్త్రిగారు పాదించుచు దేశములో కులద్వేషము హానికరమును అయోగ్యమని ఎన్నికలు రుజువుపరచెననియు, పానగలుమంత్రిత్వ మడుగంటెననియు బల్కిరి (ఈసమయమున సభ వెనుక భాగమున కొందరు పానగలుకు జైయని కేకలువైచిరి.)

శాస్త్రిగారింకను మాట్లాడుచు భారతవర్షము స్వరాజ్యము నాశించు చున్నదనియు స్వరాజ్యసంపాదనకై కృతనిశ్చయమురాలై యున్నదనియు, దేశావస్థకులు ప్రభుత్వముందుండరాదనియు, కాంగ్రెసువారు ప్రజలకొసంగిన ప్రమాణపత్రములను సరించి మంత్రిపదవుల నిరాకరించిననియు పానగలురాజాగారిని పట్టుబడినను పానగలు మంత్రిత్వము నియమింపబడునని తమకు భయములేదనియు, బినెనొకవేళ పానగలుపక్షమునకే మంత్రిపదవుల నిత్తురని ఊహించినను (లేదు లేదనుకేకలు) అట్లాహించినను నాలుగుమాసములకు పైగ ఆసాసమునందుండజాలరు” అనిబల్కిరి.

ఈసమయమున సభయందు అల్లరి హెచ్చెను. కొందరు యువకులు ఇసుకనెత్తి సభ్యులపై వెదజల్లిరి. ప్రజలు దీనిని సహింపజాలక లేచి తుంటరులపనిబట్టజూచిరి. కాని కాంగ్రెసువాలంటీయరులు సభలో శాంతిని జేహుచ్చిరి.

పిదప యి. కృష్ణయ్యరు, శ్రీరాములు నాయకుగార్లు తీర్మానమును జలపరచినపిదప సభ శాంతముగ ముగింపబడెను.

యం. సి. సి. జట్టువారి

అజమీరు ఆటలు

రాజపుటానా దళము 155 రన్నులతో నాగుట

అజ్మీరు, నవం. 28:— అజ్మీరులోని మొదటియాట రాజపుటానా బి. బి. సి. వి. రైల్వే దళములతో యం. సి. సి. వారాడిరి. రాజపుటానా దళమే మొదట ఆడెను. వారు 155 రన్నులతో ఆట పూర్తిచేసిరి. గియలీగారు 3 వికెట్లను 56 రన్నులలో ఓడించిరి.

మేయోకాలేజీవిద్యార్థియగు దుంగర్పర మహారాజావారు 80 రన్నులు చేసిరి.

తరువాత యం. సి. సి. ప్రారంభించిరి. 99 రన్నులు 4 వికెట్లలో చేసిరి. 54 రన్నులు చేసి సాండుహాము జైలు కాలేదు. రేపు పోటీ పూర్తియగును. రాజపుటానా మధ్య ఇండియా నళములుగలసి ఆఖరుపోటీని 26, 27 తేదీలలో నాడెదరు.

27 వ రాత్రి బొంబాయి యం. సి. సి. వారు వెల్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, నవంబరు 28:— “రంజీ” ఓడ బహారో లండను నుండి 11 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడెను 22 వ తేదీ ఉదయము చేరి సాయంకాలము బయలుదేరినది. బొంబాయి 26 వ తేదీ రావలెను.

“రావల్పిండి” ఓడ లండనునుండి 18 వ తేదీన బయలుదేరి మార్చెల్సు 20 వ తేదీన విడిచినది.

“నాల్దారా” ఓడ బొంబాయినుండి బహారో 13 వ తేదీన బయలుదేరి పోర్టు సెడ్డు 21 వ తేదీన జేరి ఆరాత్రే బయలుదేరెను.

“మియంసా” ఓడ నేడు ప్రయాణీకులతో కొలంబొ ప్రేయిల్సు వైవా జహానులకై బయలుదేరెను. లండనునుండి “మజేలా” ఓడ ఉదయమున వచ్చెను.

బ్రిటానియా ఓడ మార్చెల్సు 22 వ తేదీన చేరెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రధాన న్యాయమూర్తి కేసునందు వాదించుట

కలకత్తా, నవంబరు 28:— సర్ ఆల్బర్ట్ రహీము షా ర్యము మద్రాసు హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి, తమ వారే బెంగాలు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు. నేడు మొదటిసారి, తాదమాడుచున్న 3 మార్వాడీలను రక్షించుటకు వాదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైతు

జి. రంగనాయకులుగారు (ఆక్స్ ఫర్డ్)

పి. డబ్లియం. డి. వారిపై తనిఖీజాచుచు, వారికి సలహానివ్వవలయును, వారిచే ప్రక్రమముగ ప్రజలకు నీరు సప్లయ చేయునట్లు చూచు నధికారులు కొందరు ప్రజల తరపున వచనము. శాసనసభాసభ్యులు ప్రజాప్రతినిధులైనను, వారనేకవిషయములగుర్చి యాలోచింప నగత్య మగుటవలనను, శాసనసభయందు పరిమితములను పనియొత్తదియందు దీవిషయములగుర్చి చర్చింప నేరెందు మూడుదినములలో దొరుకుట నలనను, సాధారణముగా శాసనసభకు వెళ్లువారు రైతుల కష్ట నిష్టలను గూర్చి యెక్కువగా పరిశ్రమజేయువారు కాకుండుటచేతను శాసనసభ రైతులకు నీటిసరఫరా గూర్చి యొక కార్య

విధానము చేర్చవలగదే కాని ఆకార్యవిధానమును పి. డబ్లియం. డి. వారికి ఆనరంగం దిడుచున్నారా లేదా యను విచారణ సంప్రదికముగా జేయబడును. ఆనందర్థమున గమనించుచు ఇరిగేషను బోర్డు అను వ్యవసాయబోర్డు నొకదానిని రెండవ సర్కిలునకు ఏర్పరచినారు. కాని యాబోర్డు యింత నిరస ఏమాత్రము పనిజేయుచుండలేదు. సభ్యులందరు నామినేతులవారగుటచే వారు బాధ్యత నెరుంగక ప్రవర్తించుట జరుగుచున్నది. శ్రీ జంపాల సుబ్బారాయుడుగారికి జబ్బుగా నుండుటచే, మొదటి మూడు సంవత్సరములందు బోర్డు కలియుటకు వలనవలెదు. ఈసర్వాయము, మాగానిరైతు కానివారి నొకరిని రైతులచే ప్రేమింపబడని మరొకరిని, లేదా తరలను సభ్యులగా నియమించిరి.

పాశ్చాత్యదేశములందు కూడ, తుదకింగడునందు కూడ పార్లమెంటు వివిధవాణిజ్యములగుర్చి తగినంత శ్రద్ధజేయలేదని కనుగొని, వ్యవసాయమును వృద్ధికి దెచ్చుటకై, రైతుల ప్రతినిధులతో గూడిన సంఘముల ఏర్పరచియున్నారు. ఇంగ్లండు నందు (1) వ్యవసాయ జాతీయ సలహాసంఘము (2) జిల్లా వ్యవసాయ సంఘము ప్రభుత్వముచే నియమింపబడినవి. ఏదేవిధముల తమ వృత్తికి సాహాయ్యము చేయవలసినది సంఘములు విచారించి, ప్రభుత్వమునకు తెల్పును. కరపత్రముల ప్రకటించును. అటులనే మనదేశమునందును, ప్రతి గొప్పపెరును పండించు రైతులకును, సంఘములు, శాసనమువారా నిర్మితములు కావలెను. మాగాణి తీసికొనిన, ప్రతి సెక్సను ఆఫీసరుపై విచారిం చుచుండుట కొక రైతులసంఘ ముండవలయును. సబ్ డివిజన్ లు ఆఫీసరుక్రింద నున్న గ్రామముల ప్రతినిధులందరు జేరి మరొక సంఘము, అటులనే ఎక్కిమాట్టివు యింజనీయరు సర్కిలున కొక్కసంఘ మేర్పరచవలయును. వాని సభ్యులు సరాసరి రైతులచే నెక్కుకొనబడుట కాని, ఒకసారి సెక్సనుకు సరాసరి రైతులనుండి యెక్కుకొనబడిన వారినుండి తదితర సంఘముల నెక్కుకొనుటగాని యుండవలయును. ఈసంఘముల కుండవలసినయధికారములు (1) ఆయా యధికారులు సరిగా పనిజేయుచున్నారా లేదా, లంచములేమైన వున్నాకొనుచున్నారా, ఈ కాలమునకు రైతులకుగాని, గ్రామములకుగాని నీరు నిచ్చుచున్నారా, లేదా యని విచారించి, తప్పులున్న ఆయా యధికారులకు తెల్పుచు, తమపై నున్న సంఘములకు తమ శిక్షానుండి పంపబడిన శాసనసభాప్రతినిధులకు తెలియజేయవలయును. (2) ఆయా యధికారులపై వారిపై యధికారులమందు నేరారోపము జేయుట కధికార ముండవలయును. (3) అప్పుడని సంఘాభిప్రాయమన న్యాయము రైతులకు జరుగనిచో శాసనసభాసభ్యులు, ఉద్యోగస్థులు, సంఘ ప్రతినిధు లున్న విచారణ బోర్డు ముందు, వివాదాంశముల తెల్పవలయును. (4) నాల్గు ఇతర పనుల జేయునదనన వోవరు నీయకాని, సబ్ డివిజన్ లు ఆఫీసరు కాని, పగచే ఏ రైతు కైనను, గ్రామమునైనను నీరు రానివ్వక, తూము తెరవక యున్నచో, అవిషయముగూర్చి సక్రమపద్ధతులవారా విచారణ జరిపించుచు, ముందటి రైతునకు, లేక గ్రామమునకు వోవరునీయరచేత నీరు బయటకు ఇవ్వించు నధికార మిసంఘములకుండవలయును. (5) ప్రతి సబ్ డివిజన్ సంఘముక్రిందను, అనుభవజ్ఞులైన, ఆడివిజన్ ఆఫీసరుతో సమానవోదా 10 యొక యింజనీయరు సంఘముక్రింద పని జేయవలయును. ఆయనను సెక్సనాఫీసరుతో సమానముగ యింజనీయరు క్రింద యుద్యోగిగా నుండవలయును. వీరిద్దరు వారి యాఫీసు భిర్తులనందు సంఘము చెల్లించుటయు సంఘమున కభిర్తులలో సగభగము ప్రభుత్వ మొనంగుటయు ఆవసరము. ఈయంద్యోగస్థులు చేయవలసినపని (అ) ఏయే గ్రామములందు రైతువారా గాని, గ్రామ వ్యవసాయపంచాయతీ వారాగాని, సెక్సనుకు ద్వారాగాని వచ్చిన రైతు కష్టనిష్టలను గూర్చి, ఆయా గ్రామములకు వెళ్లి, రైతుల యెత్తుచో, పరేక్షన నడుచుచో పనిజేసి, శాస్త్రోక్తముగా, ఆ రైతు పెట్టిన యెత్తునకేరవేర్చదగినది, కానిది యేర్పరచి కరపత్రమున వ్రాసి, సెక్సనుకు తీసుకొనుట. (ఆ) కొన్ని గ్రామములు నీరు లగినంత రాకబావుటచే ఆ రైతుల పైరులకు

నష్ట మొచ్చుచో, ఆనష్టపరిమితిని లెక్కించి, నీరు రాకపోవుటకు తప్పకనుగొని, సంఘములకు, రైతులకు తెలియజేయవలయును.

(ఇ) ఏ రైతు కైనను ఏకాలవక్రింద నైనను, అన్యాయముగ అవసరముగ వోవరు నీయరులంచముల గొని తూముల నిచ్చినగాని, పంటకాలముల మార్చినగాని అవిషయముల గ్రామ వ్యవసాయ పంచాయతీ ద్వారా తెలుసుకొని, పరిశీలించవలయును. (ఈ) ఏ సెక్సనునందున్న గ్రామ వ్యవసాయ పంచాయతీలలో సభికసంఖ్య యా సెక్సనాఫీసరుని బ్రాన్సుఫరుజేయమని, రెండు ఆరుమాసములందు రెండుమారులు కొగినచో, ఒక్క పర్యాయమైన సెక్సనుసంఘము ఒప్పుకొనుచో, ఆ యాఫీసరుని వెంటనే బ్రాన్సుఫరు చేయవలెను. సెక్సను సంఘ మొక్కసంవత్సరమున రెండుమారులు సెక్సనాఫీసరుని బ్రాన్సుఫరు చేయవలసినపని తీర్చినందుచో, ఆతనిని వెంటనే బ్రాన్సుఫరు చేయవలెను.

(ఉ) ఏ యేబది రైతులు వారికి మించి, సహాయోగ్యుల సలహాయము గోరుచో, వారు రైతు చార్జీలు భోజనము మాత్రము వారికివ్వవలయును. కాని యంతకుతక్కువమంది రైతు లేయారాకైన వారిసహాయ మభిలషించుచో, సంఘము అప్పుడప్పు డేర్పరచు నియమముల ప్రకారము చేయించుకొనిన పనికి కొంతకే యెక్కువ టవసరము.

(ఓ) డిపార్టుమెంటులోని యుద్యోగస్థులకును సంఘములకును కల్లుమనస్సుగల దీర్ఘుటకును, వివాదగ్రస్తవిషయముల విచారింపుటకును, ఇరు పార్టీలవారి ప్రతినిధులు ఆభాగపు శాసనసభా సభ్యులు, ప్రభుత్వపు వ్యవసాయశాఖ ప్రతినిధులు కలిపిన సంఘ మొకటి ప్రతి సర్కిలున కుండవలయును. తిరిగి మంత్రికి సలహా నిచ్చుటకును, మంత్రి యేర్పరచవలసిన శాసనముల ముందుగా తమకు జూప, వానిపై తమ యభిప్రాయము నిచ్చుటకును, తిరిగి మాగానిభూములనుండి పోవు శాసనసభా సభ్యులందరు తాము బలపరచు లేక యెదిరించు బిల్లులపై రైతుల కనుమగనటల శాసనసభయందు పనిజేయునట్లు చేయుటకు నుఅన్ని సర్కిలుసంఘములచే నియమింపబడిన, రాజధాని సంఘ ముండవలయును.

ప్రతిగ్రామమునందును వ్యవసాయపంచాయతీని యేర్పరచవలెను. అందరి సభ్యులు ఎన్నికలవలన గాక, లాటరీవలన నాతన పద్ధతుల ననుసరించి నియమింపబడవలయును. ఏదే గ్రామమునందున్న ప్రతిముతాతరపున నొక్కరైన ప్రతినిధి యాపంచాయతీయందు కుండవలయును. ఆపంచాయతీ చేయవలసిన కార్యములు: (1) శిస్తులను, మార్చి ఏప్రిలులు నెలలందు వ నూలుచేసి, తమ రాజధాని కేంద్ర పంటలసంఘములకు పంపుట (2) గ్రామమునందలి డొంగలు, పోరబోకలు ప్రభుత్వము చే నితరులకు నీయబడక, తమ స్వాధీనముననే యుంచి, అందు చెల్లు జొన్నచోప్ప, పండ్లు వృద్ధిజేయించవలయును. (3) వోవరు నీయరు, రివిన్యూ యన్ సెక్టరుల చర్యల పరిశీలించుచు, ప్రతి చిన్ని రుండగము గూర్చి సబ్ డివిజన్ సంఘములకు తెలియబరచవలయును. (4) వోవరు నీయరుగాని రివిన్యూ యన్ సెక్టరుగాని సంప్రదికముగా లేనిచో వారిని బ్రాన్సుఫరు చేయింప, డివిజన్, లేక, సబ్ డివిజన్ నందు గల యితర గ్రామ పంచాయతీలతో సహకార మొనర్చవచ్చును. (5) కాల్యకట్టలపై మంచి శాస్త్రోక్తపు గరిక మొదలగు గడ్డి విత్తనముల జల్లి, మంచి గ్రాసము పశువులకు దొరకునటుల జేయుటయు, గ్రామమునకు ఉచ్చడిమీద కొంతభూమిని పశువులు తలదాచుకొని ప్రజలకు వంటచెట్లకు దొరకుటకై యేర్పరచవలయును. (6) ప్రతి రైతుయొక్క కష్టనిష్టలను నీటిపారుదల గ్రామ వ్యవసాయ చాంపదాయముల గురించి విచారింపవలయును. ఈపంచాయతీద్వారా కాని, సరాసరికాని, సబ్ డివిజన్ సంఘమునకు ఫిర్యాదులు తీసుకొని వెళ్లవచ్చును.

ఈవిధముగనే, ప్రతిపండించవారి సంఘములు, సాగారు, చెఱుకు, మిరపకాయ, పండ్లు, పశువులు, చెరువులక్రింద వ్యవసాయముచేయు రైతులందరికి వారి వారి శాఖాసంఘము లవసరము. ఇట్టి సంఘముల కన్నిటికి కేంద్రసంఘముగా "రాజధానివ్యవసాయ సంఘము" ఉండవలెను.

రాజధాని ప్రతిసంఘము రైతుల కేయేపనులు చేయవలసియున్నది, ఆపనుల నిర్వహించుట కెంతధనము కావలెను, ఎటుల నాధనమును సేహర్తులకెంతశిస్తు రైతులపై వేయవలెను అను విషయముల తీర్మానించు నధికార ముండవలయును. ఇటులనే ప్రతిపంటయొక్క సంఘమునకు అధికారముండును.

(1) రాజధాని వ్యవసాయసంఘము శాస్త్రోక్త పద్ధతుల ప్రభుత్వశాస్త్రవేత్తలు క్రొత్త క్రొత్త విత్తనముల పైరుల కనిపెట్టుచున్నారా, వ్యవసాయశాఖ తగినట్లుగా రైతులతో సహకారమొనర్చుచున్నదా లేదా, రాజధాని ప్రతిసంఘము తదితర సంఘములు శాస్త్రజ్ఞుల సలహా ననుసరించి పనిజేయింప నుదు క్రమమై యున్నవా, శిస్తుల జూచి భయమంది యూరకున్న వారేదాయని విచారింపచుండవలయును. ఏవంటసంఘ మునైనను, హెచ్చుశిస్తుల విధింపజేయ వలయునన్నను ఏమంత్రి యైన వ్యవసాయ శాఖకు తగినంత ధనమివ్వకపోయినను, మంత్రితం డెల్లు ఒప్పజేసినను, లేకున్నను (ఏవంటగూర్చియైనను)

సం॥ రాష్ట్రములందు యెన్నికల

సంరంభము

మితవాదుల శూన్యప్రచారము

పోలింగు యేర్పాటులు

అలహాబాదు, నవం 24:—అంకటను పోలింగు యేర్పాటు విస్తారముగ జేయబడినవి. అన్ని నెలలలోను అధికారులు అనిధికారులను పోలింగు ఆఫీసర్లుగ నియమింపబడిరి.

అజ్మీరు మర్యాదా స్థానమునుండి భారతి శాసనసభకు రాజపుటానా రాష్ట్రీయ సభాసభ్యులు లను రాయసాహెబ్ పారటెలాను సర్దారుగారు మరల నెక్కుకొనబడినటుల అజ్మీరు వార్త తెల్పుచున్నది.

సం. రా. ఆంగ్లో హైదరాబాద్ సంఘము రాష్ట్రీయ శాసనసభకు తమ ప్రతినిధిగ హెచ్చి నీటిని డిసాంజెను బారిష్టరు గారిని మరల నియమింపవలెనని మహా బంపిరి.

అనెల్లీకిని, సం॥ రాష్ట్రముల శాసనసభకు పోలింగు రేపును యెల్లండియు జరుగును. రాష్ట్రీయ శాసనసభకు యా క్రింది వారు పోటీలేకుండు నెక్కుకొనబడిరి:—

మహమ్మదీయులు

యం. ఓబియోతర్ హమాద్, ఖాన్ మేకు అబ్దుల్లా, ఖాన్ బహదూరు హఫీజ్ హీదయతుహుసేన్, నవాబు మహమ్మదుయాసుఫ్, ఖాన్ బహదూరు మహమ్మదు ఇన్సేద్, ఖాన్ బహదూరు సయ్యదు మహమ్మదు, యన్. యం. హబిబుల్లాగాన్.

మహమ్మదీయేతరులు

రాయబహదూరు లాలాసీతారాం, రాయబహదూరు ఖరగత్ మిశ్ర, బాబు ఉమాశంకర్, (కాంగ్రెసు) రాజా ఇంద్రప్రకాష్ బహదూరు, బాయి హనుమత్ ప్రసాదసింగ్, బాబు మహేంద్రదేవవర్మ అలయన్ లాల్, రాయసాహెబ్ మూషి అంబాప్రసాద్.

ఆగ్రా భూస్వాములు

జే. పి. ఠి వాస్తవగారు

అప్పర్ ఇండియా వాణిజ్యసంఘము

రాయ బహదూరు చంకాం ప్రసంగుగారు.

పైదెల్పిన సభ్యులలో చాలమంది యేపార్టీకి కొంతెందని వారేగాని వారు శాసనసభయందు ఇండిపెండెంట్లతోనో లిబరల్ పక్షమువారితోనో జేరవచ్చును.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారును, పండిత మనమోహన్ మాలవ్యగారును యీసంఘము చాల మరుకుగ పనిజేయుచుం డిరి.

లిబరల్ పక్షముగారు కట్టుబట్టులతో నేమియు ప్రచారము జేయలేదు. కాని లిడెల్ ప్రతికూలము వారివిషయ మై కొద్దివారముల నుండి ఆర్థికము జేయుచున్నది.

(ఆ. పి.)

వ్యవసాయరైతుల ప్రతినిధుల నందరి నొక్క విధముగ నడువ బ్రయత్నింపవలయును. రాజధానియందలి యన్ని పంటలు, అన్నిరకపు పశువులు, అన్ని విధములైన వ్యవసాయపు వాణిజ్యముల గూర్చిన పరిశోధనలన్నియు ప్రభుత్వమే చేసి, వ్యవసాయశాఖకు ధనము జేర్చుటయు యీసంఘము చూడవలయును.

ఇటుల ప్రభుత్వము, పరిశోధనల జేయించు ఖర్చు భరించుచుండ, పరిశోధనా ఫలముల ననుభవములో పెట్టుటందు, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులు కాక, మిగిలిన వారిఖర్చులను రైతుల సంఘములు భరించవలయును.

ఇటుల ప్రతి పెద్దయద్యోగస్థుని ప్రక్కన ప్రజల ప్రతినిధిసంఘము లేనిచో ఇప్పటివలెనే యట్టి యద్యోగస్థులు లంచములు దీసుకొని, ఎవరికి నేనజేయ వచ్చిరో వారిపై నధికారము జేయుచు న్యాయమును లెక్క జేయక, ప్రజలనుఖము గోరక దేశమునకు వేరుపురుగులగుదురు. ఇంగ్లండుదేశమునందే, ప్రజలందరు విద్యాధి శిష్యులు, ప్రజాపరిపాలనా సంస్థల చాలకాలమునుండి యనుభవించుచున్నను, ప్రజల కిట్టి సంస్థల వసరముగనున్నది. ప్రోమ్మదేశమునందును తెలిఫోను డిపార్టుమెంటుద్యోగస్థులపై యజమానుల నిట్లె యేర్పరచిరి. ఇట్టియందు వనసాయ సహకార సంఘములు తమ ధనముతోడనే యింజనీయరుల నియమించి వారి సాయముతో ప్రభుత్వోద్యోగస్థుల నిరంకుశత్వమును తగ్గించి ప్రజలకు సేవచేయించుచున్నవి. మనదేశమున దొకరిద్దరు నూపరిం తెల్ల డెంటు యింజనీయరులతో సంతృప్తిగా, వారు కూడ నిట్టి యేర్పాట్లు అవసర మనిరి.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

"మంత్రిపదవులన్న లేదు" అని బహుజనాభిప్రాయము

(స్వతంత్రవిలేజ్)

తీర్మానములు

కాకినాడ, నవంబరు 22:— నిన్న మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కాకినాడలో మంత్రిప్రగడవారి సత్తమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ అత్యుత్సాహముతో జరిగెను. 50 మందికి పైగా సభ్యులును, కాంగ్రెసు ప్రచారకులు అభిమానులు 200 మందివరకును సభలోనుండిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా చేయబడెను.

1. గౌరవ తీర్మానము ఆధ్వర్యమున దరఖాస్తులలో, దరఖాస్తులను ఉచితరీతిని పంపి అభ్యర్థి దరఖాస్తును నిచ్చిన 80 మంది దరఖాస్తులను అంగీకరించడమైనది.

మిగిలిన దరఖాస్తుదారులనుండి దరఖాస్తు రుసుమునూ లేదా ఆదరఖాస్తులను కాంగ్రెసుసంఘమువారికి పంపుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. శ్రీ పెరం చిన వెంటకా రామయ్యగారు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపార్టీకి చెందిన రాజీనామా కాకినాడ నగరకాంగ్రెసు సంఘమువారికి పంపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

3. నవం 8 వ తేదీన జరిగిన రాష్ట్ర సామ్రాజ్యశాసనసభల యెన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు శ్రీయుతులగు చావలి రామసోమయాజులు (కాకినాడ నగరసాసము) బిక్కిని వెంటకాల్లు, కందుల వీరరాఘవస్వామి (జిల్లాసాసములు) టంగుటూరు ప్రకాశం (అస్సోబ్లీకి) గార్లకు సర్వవిధముల తోడ్పడి దిగ్విజయము చేకూర్చిన యాజిల్లా ప్రజలకును అభిమానులకును యాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనము అర్పించుచున్నారు.

ఈసంఘసభయందు అధ్యక్షులగు శ్రీ బులుసు సాంబయ్యగారు ఎన్నికల విశేషములను కాంగ్రెసునకు చేకూర్చుటకు విజయమును, కాంగ్రెసు ప్రచారకులను అభిమానులను ప్రతిగ్రామమునందలి గ్రామములను యాయెన్నికలలో చూపిన దీక్షతోత్సాహములను కృషియును— వీనిని గురించి వివరముగా నుపన్యసించిరి. ప్రజలను ప్రచారకులను తోటరతును అందరను అభివృద్ధిచిరి. పిమ్మట నూతనశాసనసభ్యులగు వీరరాఘవస్వామి, వెంటకాల్లు రామసోమయాజులుగార్లకు యితరసంఘసభ్యులును మాట్లాడుచు, మంత్రిపదవులను అంగీకరించుటకు గురించి ప్రతికలలో ప్రకటింపబడుచున్న లేఖలనుటకుడే చెప్పిరి. దాదాపుగా— ఏయొకరినైనా తప్ప— అందరి అభిప్రాయమును మంత్రిపదవుల పంగీకరించు ప్రశ్నే తావులేదని ఉపన్యాసమునందలన లేకెను. దేశపు కనీసపు కోర్కెను (నేషనల్ డిమాండును) ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తికరము జవాబుచెప్పియున్నప్పుడు అట్టిప్రశ్నలను తావుకొడే మోయనియు, అసాంకాంగ్రెసు జరిగేలోపుగా మంత్రిపదవుల యాలోచనమే ఉండరాదనియు అభిప్రాయము కనిపించెను.

సభాసంతరమున సభాసదులందరను కాంగ్రెసువాకు ఫలహారములతో నాదరించిరి. సాయంత్రము 4-30 కు సభముగిరి. శ్రీ టంగుటూరు ప్రకాశంగారు నిన్నటివరము యిక్కడే సభలకు రాలేకపోయిన లోపమును చాలమంది అనుకొనిరి. ఆయనకుడే వచ్చియుండిన చాలబాగుగా నుండెడిదని రిలంబిరి.

నవాకారోద్యమాభివృద్ధి

రిజిస్ట్రారు నివేదిక

— 22వ తేదీ, నవంబరు 23:— ప్రత్యేకముగ ప్రకటించుకొనవలసినదిగా చెప్పుచుంటున్న ప్రతిచెరువనింజిరి ధర మందముగనున్న నవాకారోద్యమము సామాన్యముగ ఎల్లశాఖలందును అభివృద్ధి జూపుచున్నదని 1926 జూలై 31-న తేదీతో అంత్యముగ సంవత్సరనివేదికయందు రిజిస్ట్రారు తెలియజేయుచున్నారు. ప్రతి, చెరువలకు ధరలు మందముగ నుండటవలన అప్పుల రాబట్టుకొనుటకు కొంతవరకు యిబ్బందికలిగెను. 590 క్రొత్తసంఘములు రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడెను. 4126 నుండి గంపు ములసంఖ్య పెరిగెను. బాకి నిల్వ నూటికి 142 నూతనశాసనముందు గుర్తించుట కాన్స్టేట్యూషనులో మార్పుతేయుట బాంబాయి సెంట్రలు సహకార సంఘముందు ముఖ్యమైనదగుటని నివేదికయందు నూచింపబడెను. రెండవ చూపుచే ప్రపంచ మందుగల యిట్టిసంఘలలో సంబంధముగలగజేసికొనుట కనువుగ నున్నది. అంతయుకాక నిర్వహణమునందు యుద్ధివరకుకాక మిక్కిలి అధికముగ ప్రజలు పాల్గొనవచ్చును. (అ. ప్రె.)

మంత్రిపదవులు-కాంగ్రెసుపక్షము

శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటన

స్వరాజ్యపక్ష శాసనసభ శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు యిట్లు ప్రాయముచేసారు:—

చెన్నరాజధానియందు కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్ధృతముల పంగీకరించెదమోయని అనవసరముగ కొంతమంది ఆందోళనజరిగిరి. కాంగ్రెసు పక్షముగాని, పక్షమునందలి సభ్యులైన నైనగాని ఉద్ధృతముగ పంగీకరించుట అసంభవము విషయము అందరకు తెలిసినదే. ఎన్నికలకు పూర్వముగా వింపబడిన వాదనలు ఎన్నికలు ముగిసినపిమ్మట చేసిన కాంగ్రెసు పక్షముతర ప్రజల మరల ప్రకటించియుంటిని. కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు బిక్కిలి ఉద్ధృతముల పంగీకరించగూడదని తీర్మానించుకొని చెన్నరాజధానియందు కాంగ్రెసు పక్షమువారు అనుయాయులను గవర్నరుగారికి చెప్పిరి. ప్రముఖులు పలువురు దినపత్రికలద్వారా బహుళ సూచనలకు సలహాలకు కృతజ్ఞులై యున్నాము. ఈ వివాదముతరము రాష్ట్రమున రాజకీయ పరిస్థితియు అభివృద్ధిచెందినదనియు యాజిల్లా ప్రజలకు కృషి కరముగ తరిమిపరచినదనియు ప్రజలకు గల ఉద్దేశమును స్పష్టపరచుచున్నది. అంతేగాక రాజకీయరంగమున ప్రజలపై అధికారవ్యవస్థ నంకబోక కాంగ్రెసు నిర్ణయములనే అనుసరించియున్నదని విదితమయినది. కాంగ్రెసువారు యాసత్యము ను గ్రహించి కాంగ్రెసు ఉన్నతాశయముల ననుసరించి ప్రవర్తించుకొనవలెను. గౌరవ ప్రభువుగారు కాంగ్రెసుపక్షసభలో గౌరవము గురూరాజీకు దుర్బుకొన ప్రయత్నింప నందున మేము ఉద్ధృతముల అంగీకరింపనను మాట లేవు. ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములకు అనవసరము లేకుండెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రి పదవుల పంగీకరించుకొనందలన చింతించుచున్నారు. ఈ విధమున చింతించుట ఎట్టి కారణము లేదని నాయభిప్రాయము. ధర్మములములవలన ప్రజాభిప్రాయము కాంగ్రెసు పక్షసభ పట్ల ప్రజలకుగల అనురాగము ఎంతటి కార్యమునైన చక్క జెట్టులవు. ఈ ఎన్నికలలో గొప్ప విజయము గాంచినందులకు తదనంతరము ఉద్ధృతముల పంగీకరింపరాదని తీర్మానించు కొన్నందుకు కాంగ్రెసు సభ్యుల నభినందించుచున్నాము. స్వరాజ్య సంపాదనకు కంకణము కట్టుకొని పనిజేయువలెనను పట్టుచు మదరాసురాజధాని ప్రకటించినది. ఈ సమయమునందు ప్రకటింపబడిన ఉత్సాహము, కట్టుబాట్లు ఒక సంవత్సర కాలము నిలవియుండిన గొప్పవిజయము చేకూరుట తక్షణము.

జయకరు, మహతాగారల విజయము

భారతశాసనసభకు బాంబాయి సెట్టి మహమ్మదీయేతర ప్రతినిధులు

బాంబాయి, నవం 24:— బాంబాయిసెట్టి మహమ్మదీయేతర ప్రతినిధులు మహమ్మదీయేతర ప్రతినిధులు పోలింగు ఫలితముల ప్రకటనముగల రిపోర్టు:—

రెస్టోరింగ్ ఇన్స్ట్రక్షన్లు అభ్యర్థియగు బాంబాయిగారికి యెక్కువవోట్లు 6601 వచ్చెను. తరువాత కాంగ్రెసు పక్షులగు జమ్నాదాసు మహతాగారికి 5881 వోట్లు వచ్చెను. ఇప్పుడు సభ్యులగునట్లు యస్. యం. దుమసీయాగారికి (ఇం) 4811 వోట్లు వచ్చెను. 85 జేటుమంది వోట్లలో సగముమంది మతము పోలుకొనెరి.

మహమ్మదీయ ప్రాంత మొక్కటియు అసభ్యులై యం. వీ. జిన్నాగారినిచ్చెను. ఆఫ్ఘానానను పోటీజేసిన నుస్రత్ఖాన్ ధులత్ నీక్రిందవిధముగ వోట్లు వచ్చెను. యం. వీ. జిన్నాగారు (ఇం. సె. సెట్టి.) 783, యస్. కే జిగోదాబాద్గారు (ఇం) 208, హుసేన్ ఖాయి వీ. లాల్గారు (స్వ) 228, జిన్నాగారికి పోటీగా నిలచిన యిద్దరకు మధ్యలో నవసంకారించుకొనెరి. (అ. ప్రె.)

రంగూను బై - ఎలక్షన్

అదివరకు మంత్రి ఎన్నుకొనబడుట

రంగూను, నవంబరు 24:— బర్మాశాసనసభకు రంగూను పశ్చిమసభాసభయందు జరిగిన బై ఎలక్షన్లలో అదివరకు మంత్రిగనుండిన హుంగై గారు (నేషనలిస్టు) గెలిచెను. ఇంకొకరిగా బిలవిన ఉల్లాటికా గారినిపోయెను. గెలిచినవానికి 2194 వోట్లును ఓడినవానికి 2182 వోట్లునువచ్చెను. పోలింగు నిన్ను జరిగి నేడు లెక్కజెట్టుచెను. (అ. ప్రె.)

నావలుపగిలి 4 గురు నముద్రము పాలగుట

ఓడలో తిరిగి రంగూనుచేరుట

రంగూను, నవం 28:—రంగూను బై ఎలక్షన్లలో ఓడిన నావ నముద్రములో నావనావగిలి కష్టమందున్న నముగిరి (తీసికొని వచ్చెనని ప్రకటించినది. (అ. ప్రె.)

సి.కన్న య్యాకం వెనివారివలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ డివిజన్ టర్లో

దళావతారము

ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారమునాడున్న రాత్రి 9 గంటలకు
దినటి నాటకములు:—ప్రతి శోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారమునాడున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యాగములలోనున్న శ్రీనివాసాయాగము అనంతరము పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములగా
16 యాత్రానెల రూపములు ఖర్చుచేసి తిరుగుడు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అగాలు 8.
C. CUNNIAH, Proprietor.

అమెరికన్ పట్టు అంగవస్త్రములు

తెల్లని తెలుపురంగు

పట్టుమైనవస్త్రములు. ప్రతిదినము చక్కగాకాకి ఉపయోగించుటకువలెనది. చాకెటి చేయవచ్చును. రెండు ప్రక్కలందును అనుగులను.
5 మూరలు పొడవు X 40" వెడల్పు 1-కి ధర రు. 6-8-0 మూరమే.

దొరకలేదని!

తొందరతో న్యూనననన ననునములేదు. యిప్పటికే 1500 అంగవస్త్రములు విక్రయించబడినవి. తొందరతో వచ్చిన ఆర్డరులను పంపివేసినది కాదు. కొత్తప్రాశునచ్చి యుండుటవలన మొట్టమొదటనే తీసుకొనుము.

కే. ఎస్. ముత్యయ్య కంపెనీ,

287, ఎస్టేట్, మద్రాసు.

తెండ్రు నోటిను

శ్రీ తిరుమల దేవాలయం రంగమంట్లపంత్లో వుండు బంగారు మలాంచేసిన పెద్ద శేషవాహనమునకు యీక్రింద కనిప మరమ్మత్తులు నెరవేర్చుటకు టెండ్రు యిచ్చుకోవచ్చును. 1926 సం॥రం డిసెంబరు నెల 24 ది శుక్రవారం సాయంత్రము 5 గంటలకు గాని అంతకు ముందుగా గాని శ్రీ తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవాలయం శ్రీ విచారణకర్తలు వారికి చేరేలాగు టెండ్రును కవరులలో ఉంచి శీలుచేసి పంపుకోవలసినది. స॥ టెండ్రు కవరులపయిన “తిరుమల దేవాలయం పెద్ద శేషవాహనంయొక్క రిపేరులను గురించి టెండ్రు” అని వ్రాయడమే గాక డిపాజిట్టు 100 రూపాయలను ప్రత్యేకముగా పంపుకోవలసినది.

1. శేషవాహనంలో రాగిరేకులు అచ్చట అచ్చట నిండా సుమసిగాని విరిగియుండు జాగాలలో 40 రేకులు మందము గల రాగిరేకులతో నక్షి సాదాపనులుతోటి అతకడం సుమారు 20 శేర్లు రేకుల తగులుబడి అవును.

2. శేషవాహనంలో యుండు రాగిరేకుల మూత యావత్తు బంగారు మలాంచేకులతో యేడు వరుసలు మలాంచేయించడం. యిందుకు వుజ్జాయింపు యెట్టిమేటు మొత్తం రూ. 11500. స॥ పనిని శ్రీతిరుమలలో నెరవేర్చవలసినది.

2 టెండ్రులో యీక్రింద కనిపవాట్లనూ వివరంగా తెలుపుకొనవలసినది.

1. 40 రేకులు మందము గల రాగిరేకులతో నక్షి సాదాపనులుతోటి నెరవేర్చి దాకలు కాబడిన రాగిరేకులపనులకు శేర్లు 1-కి రేటును టెండ్రులో తెలుపవలసినది.

2. దేవాలయం నుండి నష్టయి కాబడు అవరంజి బంగారుతో మలాంచేయించుటకు కావలసిన మలాంచేకులు తయారుచేయుటకు చేదారం నహా వరహావకటికి రేటు.

బంగారు మలాంచేకులతో యేడువరుసలు చేయించి మలాంచే యడంలో తగులుబడి అయ్యే బంగారు మలాంచేకులు 80 వరహావెత్తు శేర్లు 1-కి లేక వరహా 1-కి మజూరి మొత్తం.

3. మజూరి అయిన టెండ్రుదారుడు యిచ్చిన పయివిలాసములమేరకు తమకు మంజూరు ఆర్డరు పంపిన తేది మొదలు 7 రోజులలోగా తనసొంత ఖర్చులతో అచ్చుసారం ప్రకారం స్టాంపుకాకితము లో ఖరారునామా వ్రాసియిచ్చి అందుపై 10 దినములలోగా పనిని ప్రారంభించవలసినది. లేనంతట కంట్రాక్టును రద్దుపరిచి టెండ్రుదారుని జవాబ్ దాడిపై మరల యేలించేయడమే గాక డిపాజిట్టు మొత్తములును జమపెట్టుకోబడును. మజూరికాని టెండ్రుదారు డిపాజిట్టు పయికం టెండ్రుపై ఆర్డరు పడగానే వాపసు గుర్తబడును. కాంట్రాక్టుకు సంబంధించిన కండిక్షన్లు వగైరాలు దేవాలయం ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

దేవాలయం ఆఫీసు } (Signed) Sri Mahant
తిరుపతి. } Prayaga Dassjee
20-11-26, } Vicharanakarta T. T. etc.
Devasthanams, Tirupati.

రయితలు-వారి అప్పలు

నివారణోపాయము రాట్నమే

(సి. రాజగోపాలాచారిగారి ప్రకటన)

సి. రాజగోపాలాచారిగారు, (నేలం) యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మన వ్యవసాయదారుల పంటతోబాటు సహాయ భూతముగనుండు పరిశ్రమను గూర్చిగూడ రాయలు కమిషను వారు విచారించుచున్నారు. ఈ విషయమున రాట్నము రయితలంతయు తోడ్పడగలవని అనుభవముపై తెలిసెను. గ్రామములలో సామాన్యప్రజల దౌర్భాగ్యమును తొలగించుటకై మహాపాన నిషేధము చేరినాల్గు వడకుటతప్ప చేరు సాధనములు లేవు. తమిళనాడులో ఖద్దరు పనిగూర్చి నాకుగల అనుభవమును దెల్పించు యీ దినప విజ్ఞాపనమును రాయలుకమిషను వారి కంపిలిన.

రాట్నమే అనుకూలముగ పరిశ్రమ

రాట్నము లో మేరక భూములందు వ్యవసాయదారులకు అనుకూలముగ లాభకరముగ నుండు గృహపరిశ్రమ రాట్నమొక్కటే. ఇతర పరిశ్రమలను నూచింపజచ్చుచుగాని అవి కొన్నిచోట్ల మాత్రమే అనుసరణీయముగ నుండగలవు. వాటివలన తమరస వస్తువులు సులభముగ చెల్లుబడికావు. మరియు అవి చేర్చుకొనుటకు కొంతకాలము పట్టున. నేర్పునంపవలెను. రాట్నము అట్లుగాక అందరికి సులభముగ అలవడి తీరిక సమయములలో కల్గి దిప్పుచు, ఎప్పుడంటే అప్పుడు విడిచిపెట్టి ముగ్ధకర్తవ్యము జూచుకొనవచ్చును.

మెరకస్థలములలో వ్యవసాయము జూను డిశ్చేరు నెలలమధ్య కొన్నిరోజులు మాత్రమే మగవారికి దున్నుట విప్రులు చల్లుటయందు పనియుండును. అప్పుడు స్త్రీలకు పనియుండదు. కొంతలసమయమున స్త్రీలకు పురుషులకు గూడ పనియుండును. సంవత్సరములలో 6 నెలలు స్త్రీలు పాలములలో పనిచేయరు. తక్కిన నెలలలో రయితకుటుంబములో పలువురు పనిలేక సోమరులుగ నుండురు. ఈబద్ధము తొలగించి స్త్రీలకు పురుషులకు అందరికి లాభకరముగ పనిగల్గించు గృహపరిశ్రమ ఏదయిన ఉండుట అత్యవసరము.

కాంగ్రెసువారు కద్దరు పునరుద్ధరణ కార్యమునకు గడంగినప్పటినుండియు నూలుకడుకుటయే వ్యవసాయదారుల కనుబండ పరిశ్రమగ నుండుటకు తగియున్నదని అనుభవముపై తెలిసెను. నేలము కోయబత్తురు దక్షిణాగ్రాటు తిరుచనాపల్లి తంజావూరు, వధుర, రామనాడు, తిరునల్వేలి వలచారు జిల్లా లలో నూలుకడుకు కేంద్రస్థానములు గలవు. ఇంకను తెలుగు జిల్లాలగూర్చి జెప్పనేరదు. ఇప్పుడు పనిజరుగుచున్న స్థానములలో కద్దరుపని సరి; వేరుచోట్ల అవకాశము లేదనుకొనరాదు. ప్రచారకులు, డబ్బు పెట్టుబడి జాలకుండుటచే అంతటితో నిలుపుతేయవలసి వచ్చెను. ప్రచారము జేసిన ఫలితముగ చేతి నూలు బట్టు భరించువారి సంఖ్య అభివృద్ధి జెందుచున్నట్లే కద్దరు ఉత్పత్తిగూడ అభివృద్ధియగుచున్నది. ప్రజలందరకు గానున్న మధ్య ఉన్నత తరగతులవారందరికి సరిపోవునంత ఖద్దరు తయారు జేయించినను చెల్లును.

తమిళనాడు

నూలుకడుకుట రాబడి తక్కువ నిచ్చునదైనను లాభకరముగ నుండుటచే గ్రామములలో కార్మికులందరకు వచ్చినదని తెలిసికొనవచ్చును. మెట్టస్థలములలో సమగ్రులచే స్థాపించబడిన కద్దరు కేంద్రస్థానములు అత్యద్భుతముగ అభివృద్ధి జెందుచు యిందుకు నిదర్శనము. తమిళజిల్లాలలో 30,000 మంది స్త్రీలు తమ స్వగృహములలో నూలుకడుకుచున్నారు. వారు వలసన్నను వడుకుట మానువారుకారు. ప్రచారకులు ప్రతి సరఫరా జేయలేకున్నను, వారు వడికిననూలు కొనజాలకుండినను అప్పుడు వడుకుట మానుదురేమో? ఈ విషయమున ఎవరికైన సంభేషమున్నచో గత నాలుగేండ్లనుండి నూలు వడుకుచుంటివిగదా, నీ యభిప్రాయమేమని వారిలో శోధించిన నడుగవచ్చును. పెట్టుబడి చాలకుండుటచేతగాని యితర కారణములచేతగాని యీ స్త్రీలకు పత్తి సరఫరా జేయజాలకుండు ప్రచారకులు స్వయముగ జూచుచుండు వారగుటచే యీ నూలుకడుకుట వారికెంత లాభకరముగనున్నదో గుర్తింప గల్గుదురు.

ఈ 30000 రాట్నములు చాలతక్కువ కాలములో పనిలోనికివచ్చినవి. నేను పనిచేయుచున్న తాలూకాలో పది

లలో 2000 రాట్నములు స్థాపించబడినవి. వాటిని ద్రిప్పుట్టలు తమ కుటుంబపోషణకు రాబడి చాలనందున రాట్నము చేపట్టికొని రాజకీయోద్దేశములతోగాదు. లేమియే యెక్కువ ప్రోత్సాహమును కలిగించును. మాజిల్లాలో రాట్నపు పరిశ్రమ కేవలము ఆరికాభివృద్ధి కుద్దేశింపబడినదే కాని రాజకీయము కాదు.

(1) నూలుకడుకుటవలన రాబడి అంతయెక్కువగానున్నను వ్యవసాయదారులను ఆకర్షించుటకు సరిపోవును (2) వారి పరిశ్రమలకు వారికివిత విధానమునకు యీపరిశ్రమ యెంతయు తగియున్నది. (3) అత్యధికసంఖ్యాకులగు యితరగతి వారికనుకూలమున పరిశ్రమ చేరొకటిలేదు, అని తమిళజిల్లాలలో గత నాలుగేండ్ల అనుభవముబట్టి తెలిసెను.

ప్రస్తుతము స్త్రీలుమాత్రమే నూలుకడుకుచున్నారు. పురుషులుగూడ నూలుకడికి ఎక్కువతోడ్పడునట్లు జేయుటకు కొంతకాలముపట్టును. కాని స్త్రీలు పిల్లలు, వృద్ధులుగూడ జేయగల యీపరిశ్రమ యాకుటుంబముల వారికెంతయు లాభకరముగ నుండును. ఇప్పుడైనను ఏమిటి, విప్రులుదియుట, కద్దరుడిపోషణయినవచ్చుట మన్నగు అవశ్యకకార్యములందు స్త్రీలకు పురుషులు తోడ్పడుచున్నారు. ఆకిదుస్థితియు, కష్టగిరాకియు, విచ్చికముగ వసుకువారి నిదర్శనముబట్టి యిక్కడు వ్యవసాయదారులలో పురుషులుగూడ రాట్నమువద్ద నిలుకడగ పనిచేయగల్గుదురు

వేదవారికి వడకుట ఎట్లు లాభకరముగనుండును?

రాట్నము వ్యవసాయదారుల వృత్తాకాలమును వినియోగించుటయేగాక ముదిమితమున సంరక్షణోపాయముగ గూడ నుపయోగపడుచున్నది. కేవలము పూటభత్యము పుల్ల వెలుగుగ జీవించు యీ పేదజాతులవారిలో మసలివారికి నూలుకడుకుట వచ్చినచో గృహస్థులౌదురురు. లేదా వానిగూర్చి ఎవ్వరు శ్రద్ధ తీసికొనరు. ఈ పరిశ్రమకు ప్రత్యేకతూ యేదియు అనసరములేదు. పిల్లలు తల్లులవద్దను ఇరుగింటివారు పొరిగింటి వారివద్దను నేర్చుకొని యీవిధముగ గ్రామమంతయు వ్యాపింపగలదు.

తమిళ జిల్లాలో స్త్రీలు 10 నుండి 12 నెంబరు నూలు గంటకు 400 గజములు వడుకుచున్నారు. తీరికగలప్పుడెల్ల పగలుగాని రాత్రిగాని వడుకుచుండురు. గంటలకరబడి రాట్నము వద్ద కూర్చున్నను విసుగుచెందరు. బద్ధకపడరు. నేను పనిచేయుచున్న స్థానములో 15గురి లెక్కడినీ చూడగ సగటున సంతృప్తమునకు రూ. 14-9-8 ఒక స్త్రీ ఆర్జించెను. వారికి పాలములలోను, ఇండ్లలోను పనులుకాగా మిగిలిన తీరికసమయములందు వడికినచో నూలుకడు 50 పానుల నూలు వడుకుగలరు. కొంతరు రూ. 22-9-0 ఆర్జించిరి. ఎవరు రూ. 15 గజించలేదు.

వ్యవసాయదారులగృహపరిశ్రమ తెరుంగనివారికి యీ రాబడి అత్యల్పముగ కాన్పించవచ్చును. వారికటుంబపురాబడి పంటలవలన నూలుకడు రూ. 50 కి మించియుండదు. పశువులగరికఖర్చుగూడ యిందేకలిసియుండును. అట్టివారికి యీరాట్నపురాబడి ఎంత విలువైనదో గమనింపుడు. కొన్ని ఇండ్లలో చెండు రాట్నములు పనిచేయవచ్చును.

యంగు ఇండియాలో 1925 ఆగస్టు 18 తేది 280 పేజి యందుచెల్పిన సంఖ్యల నేనుపనిచేయుచున్న తాలూకాలో నివే. అందు నూచించిన వ్యవసాయపురాబడి గత 5 ఏండ్ల సగటున చెలిసికొనునది. నూలు వడుకుటను అనుబంధపరిశ్రమగ నుంచినచో ఆర్థికపరిస్థితు లెట్లభివృద్ధిచెందునో దెల్పుటకై ఆవ్యాసము మదాహరించితిని.

నూలుకడుకుటవలన పనివారిడు ఆర్జించుకొనినరొక్కముసంఖ్యలు:—

1925 నవంబరు 1 నుండి 1926 అక్టోబరు 31 వరకు

వడుకునామె నెం	రూ. అ. పై
4-	9-11-0
6-	18-10-0
7-	10-6-0
8-	23-9-0
9-	11-8-0
10.	15-15-0
11.	5-4-0
12.	19-11-0
13.	18-5-0
14.	16-6-0
15.	11-11-0
17.	18-0-0
18.	17-8-0
19.	9-8-0
21.	13-11-0

10-12 నెలలకు నూలునకు పడుకుమారి పాను ఒక్కటికి 5 అణాలు. నూలునకుపానా వీలుకు ఉండ జేయుదురు. జాను అట్టోబరులనుగ్గ ఎక్కువ తీరికయిండును. నూటికి తీరికదినములు యిదివరకే నుండును:—

సెప్టెంబరులో నున్న తీరికదినములసంఖ్య 100 అనుకొని

మేమాసమున	73
జూను	84.5
జూలయి	96
ఆగష్టు	98
సెప్టెంబరు	100
అక్టోబరు	57
నవంబరు	89
డిసెంబరు	11.5
జనవరి	14
ఫిబ్రవరి	18.
మార్చి	25.5
ఏప్రిల్	38.5

1925-26 సంవత్సరములో శిశులకు ముట్టిన నూలునుబట్టి పైతెక్కలు తయారు చేయబడెను. సెప్టెంబరులో 12,828 పానులు నూలుతయారయ్యెను.

చేతినూలుతో వస్త్రములు తయారుచేయుటకు ఎంతభర్త గునో తెలిసికొనినచో యీ గృహపరిశ్రమలను ఉపయోగము పుడనియు, నూలు వస్త్రములు చెల్ల గలవనియు, యిప్పటికన్న ప్రతిశ్రమ నెక్కువవ్యాప్తి చేయుటవల్లకమనియు తెలియగలదు.

ప్రతి పాను 7 అణాలు. 520 పానులకాండి యా.

227-8-0. వడుకువారికిచ్చు ప్రతి.	
2 పానులకి టేన్సులు	రు. 0 15 8
వడుకు కూలి	0 10 0
నూలు 1—14 పానులు	1 9 8
1 పాను నూలు ఖరీదు	0 18 8
ఒక చదరపుగజము (36" X 36") బట్ట ఖరీదు	
నేతకూలి సహా	0 6 8

తయారయినచోటను కార్మాలయపు ఖర్చులు కలుపకుండా 0 - 6 - 8 X అగును.

చేతినూలు నేయుటగూడ అలవాటు తప్పటచే కూలి యొక్కవయసునునుది:—

54 అం. టెక్స్టు X 1-3	0 3 6
50 డిటో	0 3 0
45 డిటో	0 2 6
28 డిటో	0 1 6

ప్రభుత్వసహాయము

ఖర్చు విక్రయము విస్తరింపకుండుటకు ముఖ్యకారణములు రెండుగలవు. (1) సన్న బట్టలు కట్టుకొనుటకు ఆదంబరాధిలాప. (2) మిల్లు, ఏదేని బట్టలకన్న చేతినూలుబట్ట యెక్కువ ధరగనుండుట. రెండవ యిబ్బందిని తొలగించినచో పేదవారలు గ్రామస్థులు తమ గృహపరిశ్రమలో తయారుగ వస్తువునే ఉపయోగింతురు. కావున యీ పరిశ్రమకు మిల్లునూలు, విదేశ వస్త్రముల పోటీలేకుండ సంరక్షణ యొసంగవలెను. ప్రస్తుతము పెద్దతర గతులవారిని ప్రోత్సహించి వారి ఉదారస్వభావమునకు విన్నవించుకొని యీ సంరక్షణ కొంతవరకు బడయుచుంటిమి. తక్కువ ధరలలో బట్టతయారగుటకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము చేసి తోడ్పడవచ్చును. తమిళ జిల్లాలలో 8 లక్షలు ప్రస్తుతము కర్డరుఉత్పత్తిగలదు. దీనిని పదిరెట్లధికము జేయవచ్చును. సాలునకు రూ.20 లక్షలు ప్రభుత్వమువారి సంగవలెను. ఈ సహాయము వరుసగా గ్రాస్పెండ్లవరకు చేసినచో పునరుద్ధరింపబడిన యీ పరిశ్రమలకు విదేశవస్తువులు కొనెడి డబ్బు మిగిలిపోయి దేశ ఆర్థికస్థితి స్థూలముపై అభివృద్ధి జెందును. నిరుపేదవారలుగూడ యీ పరిశ్రమలు కొనుటకు తగియుందురు, వీనిధర సహజముగ తగ్గిపోవును. అప్పుడు ప్రభుత్వసహాయమును మానుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత వైఖరినిబట్టి సహాయము జేయుదురనుకొనజాలము. కావున పైతెగతి ప్రజల ఉదారస్వభావమునకే విన్నవించుకొని వారి సహాయమును బడయవలెను. పేదవారిని నిరుద్యోగావస్థ తొలగింపవలెను. నిరుద్యోగావస్థను తొలగించుటకు నిరుపయోగమగు నూచనలకేసి లాభములేదు. ప్రభుత్వమువారు సహాయముజేయుకున్న దుస్థితినితొలగించుకొని నిరసనకాఖ్యముగబొందజూచుసంఘమువారే స్వయం సహాయమునకు గడంగవలెను.

వీడియోక్లన్నను ప్రభుత్వమువారు పెట్టుబడికి ఋణంబునకుటకు దీని విక్రయములకుదడవ వసతులేర్పరుచుట పనులేర్పించుట మున్నగు సౌకర్యములైన ఒసంగవలెను.

ప్రభుత్వమువారు తమసౌఖ్యములకు ఆస్పత్రులందు వలయు వస్త్రములన్నియు గృహపరిశ్రమలో తయారయినచోను, తమ ఉద్యోగలనుగూడ ఆర్జేజేయమని ప్రోత్సహించుచు న్యవసాయదారుల రాబడి యభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును.

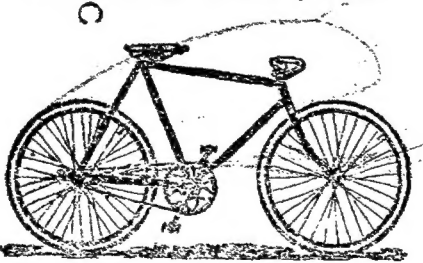
వ్యవసాయదారులు అనుహముగ అనుసరింప దగ్గ అనుబంధపరిశ్రమ వీడికాగలదని కొందరుకు సంజేహముకలిగెను. నేతపరిశ్రమను కొందరి నూచించిరి. కాని అది ఆచరణయోగ్యముకాదని మహాత్మాగాంధీగారు యింగ్ యిండియాలో పెద్దవ్యాసమునువ్రాసి విస్పష్టముగ తెలియజేసిరి. నేర్పినవారు కొందరు దినము సమాన మదేపనిగజేయు పెద్దపరిశ్రమ నేతపరిశ్రమ అది అనుబంధపరిశ్రమగ వ్యవసాయదారు లభుసరించుట కష్టసాధ్యము.

త్రాగుడు పోవలెను

వ్యవసాయబాతులవారికి మాడికజేసి జాగపరచునట్టి కార్మము జేరొకటిగలదు. వారిరాబడి మధ్యపానమునకు వినియోగింపవలయు ఆకర్షణములు తొలగించినచో వ్యవసాయదారుల పేదరికము చాలవరకుపోవును. ఇంకేమి జేయజాలకున్నను యీమాత్రమైన జేయవలెను. పేదవారి త్రాగుడుపైనే ఆధారముజేసికొని ప్రభుత్వవ్యయ బడ్జెటులు తయారుజేయుచు ఉన్నతజాతి ప్రజలే యీ విషయమునగూడ శ్రద్ధవహింపవలెను. నేను సంపూర్ణ నిషేధముగూర్చి సామాన్యముగ ప్రచారము జేయుచున్నట్లు ఇచ్చట జెప్పబడెను. ఇతరదేశములలో యింకననేక కారణములచే నిషేధముండవచ్చును. ఉండకపోవచ్చును. కాని యీ దేశములో జనబాహుళ్యముంతయు పేదవారలుగను పనిలేకుండున్న యీ దేశములో త్రాగుడుచాల ప్రమాదకరమైనది. విషతుల్యమైనది. దీనినుండి ప్రజలను తప్పించుబాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై గలదు.

వ్యవసాయదారుల స్త్రీలు ఫ్యాక్టరీలలో పోయి కూలిజేసి కొనలేని వసతులేర్పరుచుటకు నే సంగీకరింపను. వారు తమయింట్లు విడచి ఎక్కువకాలముండ నవసరములేని పనులే వారికి కప్పించవలెను. గ్రామములచేత ప్రతివిత్తులదీయు కర్మాగారములు మున్నగు ఫ్యాక్టరీలుండుటచే వానివలన స్త్రీల సౌకల్యము జీవితవిధానము పాడయిపోయినవని అనుభవముపై జెప్పగలము. కావున వారి నిరుద్యోగావస్థ పోగొట్టుటకు యిట్టిసాధన యొకముందు అనుసరింపరాదని తెలిసెను.

డొర్లెస్ట్ కారుల ధరలు యింకను తగ్గించబడినది.

2. నీటరుల స్టాండర్డు చెయిను డ్రైవ్ మాడలు రు. 3950
4. నీటరుల స్టాండర్డు చెయిను డ్రైవ్ మాడలు రు. 4100
4. నీటరుల స్టాండర్డు కొత్త ఆల్-గియరు మాదిరి రు. 4400
4. నీటరుల డిలూక్సు ఆల్-గియరు మాదిరి రు. 4950

Sole Distributors
R. PATEL & Co, Madras.
Sole Agents for Wolseley Cars.
& Westinghouse Batteries.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మవ్యాఖ్యంబు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖ్యలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రు. 0-4-0 ని. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2598

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
తిరుత్తణి

ఆయుర్వేదకలావిభావణ
విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదాపధములు 3124
చంద్రమాడపాకము:— జ్వరము, పాండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన అశక్తిని పోగొట్టి మంచబలమును ఇచ్చును. భాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును కండినిని. శక్తివర్ధక దోషధములలో లోకప్రసిద్ధిజెందినది. ఒకనేరు రి రూ. మాత్రమే. అన్నివిధములవ్యాధులకు దోషధములు దొరకుచున్నవి. అడ్రస్:—మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాలా కృంగిరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

శతావధాని సంపన్నుడుంబ 3138

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు

అమృతము:—ఇందలి పద్యములు నిజముగా నమృతమే ఆ 4 శ్రీహరిశతకము:—భక్తిరసపూరితము రు. 1
నక్షత్రమాల:—జేదాత్రి, వట్టపల్లి, యాదగిరి, లక్ష్మీ నృసింహస్వామి ప్రోత్సము. రు. 1
ప్రత్యేక గ్రంథములు
గీతావళి:—మతిత్రయవ్యాఖ్యానవిశిష్టము ఇందు శ్రీ భాగ్యవతాంతర్గతములగు రుద్రగీత, శ్రుతిగీత, గోపికాగీత, భక్తిగీత, అపూర్వగీత, భిక్షుగీత యనునాఱుగీతలు గలవు. మునుక్షువుల కవశ్యపకనీయగ్రంథము. రు. 12
శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:— ఇందు ద్వైతా ద్వైత విశిష్టాద్వైతమతిరహస్యములన్నియుఁ జక్కగా వివరించు గొక వ్యాఖ్యానముగలదు. రు. 1
సరస్వతీకార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా

చెన్న పురి పందెములు

గిండి

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము, బుధవారము

8-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

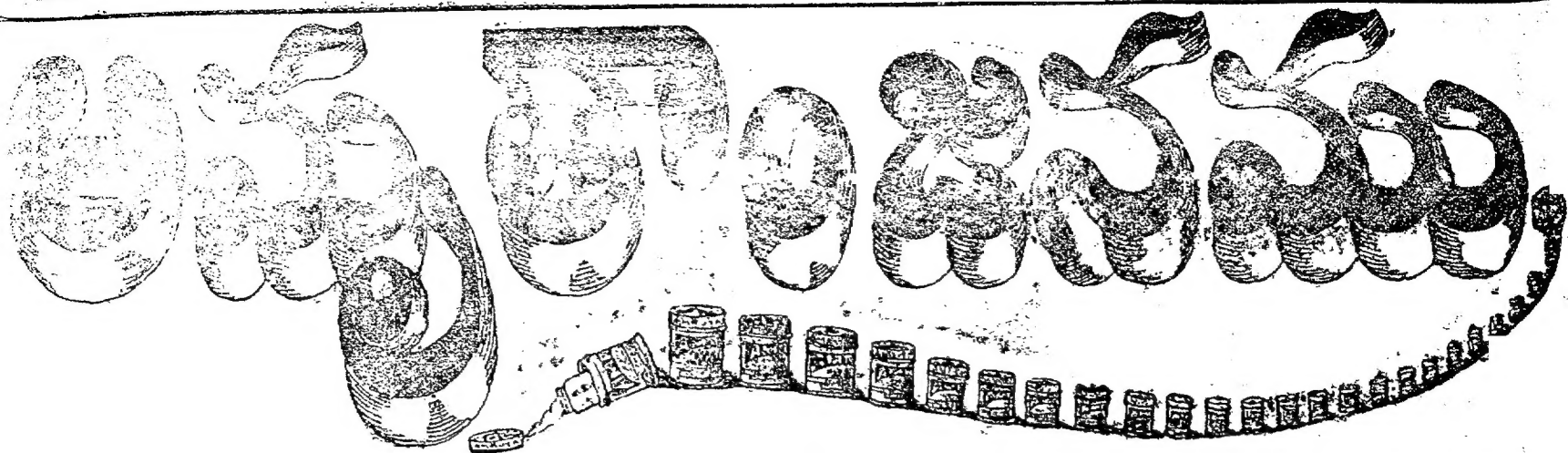
5 క్షీరబలాత్మలము 2126

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది. సమస్త వాతవ్యాధులను గుఱుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుము. ఆర్డరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

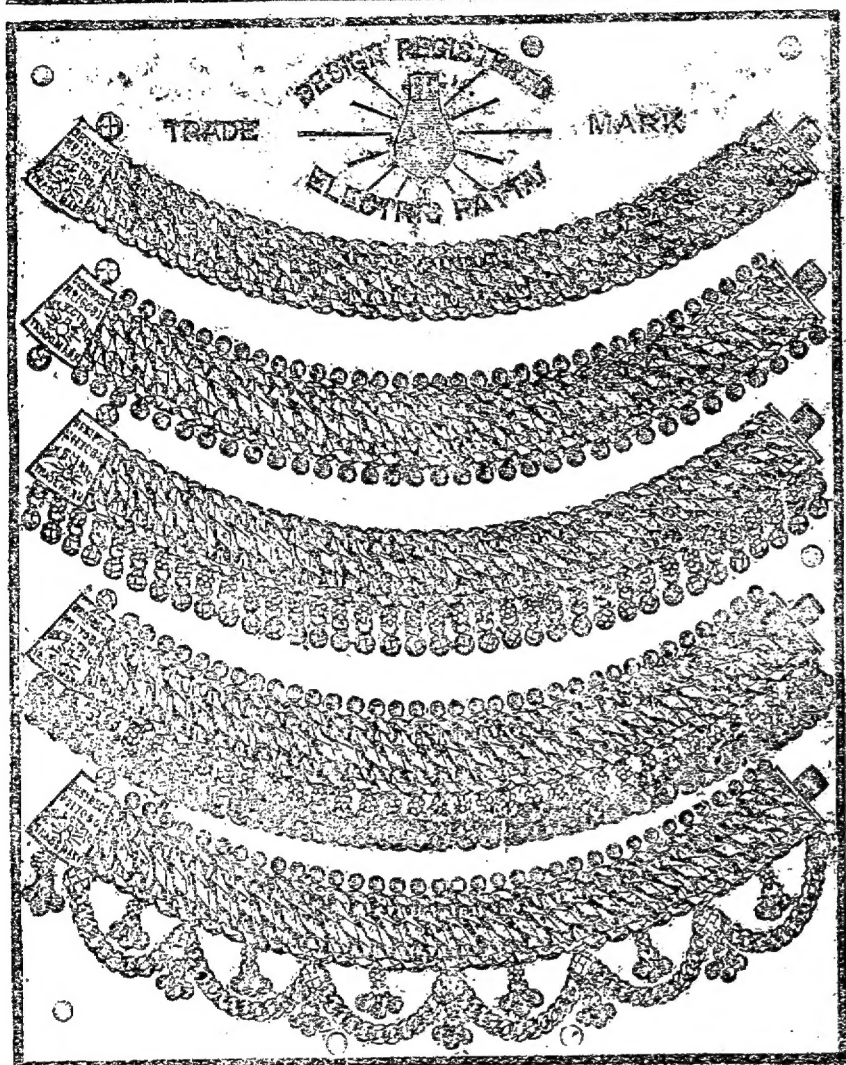
ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 2046 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అన్యుతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

నూతనముగా క్రమబద్ధపరిచిన
“ఎలెక్ట్రిక్”
పట్టెగొలుములు
మొదటి రకము
నెండ్లికి గ్యారంటీ
ఈ పట్టెలు అగ్రమున రిజిస్టర్డ్
చేయబడినవి. ప్రేమ మార్కు
రిజిస్టర్డ్ అయినవి. 2568
ఆర్డరులపై ని గొలుములు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్ళ కొల్లము ఎంతకూ నిక
జెండ్లితో గొలుము కేయవలసి
నదియు ప్రాయశః కోరెదము.
నెండ్లి కా వా డి ౧౦ గజ కార్డు
కేయదుము. జరి 1-కి డబ్బాల్లి:
పెట్టె నెం. నిన్ను నెం. 3135
నెం. 1 రు 6 రు 4
నెం. 2 " 7 " 5
నెం. 3 " 8 " 6
నెం. 4 " 8 " 6
నెం. 5 " 9 " 7
నోట్ పడెంటు:- నారా
యణ దాన్ ప్రిట్టి,
191, చైనాబజారు, రోడ్, 3135
మదరాసు.

లలిత 3136
విజయనగరమున యుగళన శంభుదేవ మన వెలనదు
యెందు భూవల్లిక. విద్యాంగుల కావ్యవాదనానంద కవులవి
తా మ్మహాన పండితుల విశిష్టములను విద్యాధులవ్యా
భరణము ఇది నూతనరంగభూమి. శాస్త్రీక సాంఘికసాహితీ
ప్రముఖ విశేషములందు వెలనదుమంతుడు వింతవింతధలు
విత్తివిత్తిములైన ప్రశ్నములు! విద్యాధులకు పోటీపరీక్షలు!
జహూనములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలతో బహు 'లలిత' పండిత,
సామర స్త్రీ పురుషుల సర్వజనమదరణీయమై రాగలవిజయ
2568 నాడు వెలనడనున్నది. వ్యాసమునకు పంపగోరువారు
అక్టోబరు 31-న లేదీలో ప్రకారస్థానమునకు చేరునటులంపవ
నలెను. నూదిప్రతి ఉచితముగ పంపవలయు. నలయువారు,
ఆరణాలు కిర్లలుపంపిన బహుమతి, పిమ్మట నందాదారులకు
కారి నందానండి, ఈ ఆరణాలు మినహాయించుకొనుము.
చందా సంవత్సరమునకు రూ. 3-0-0
ఆరు నెలలకు 1-12-0
నిజీప్రతి 6-6-0
కార్యదర్శి
లలితాకార్యస్థానము, విజయనగరము.
నూము! గ్యారంటీ!! మూలికావైద్యము!!!
నారాయణి
ఇది కుక్కనమ్మ, స్త్రీల చెల్లవసును, ఋతుకాల, శిశు
వాయలు వారించును. వారంగోజులకు సరిపడుపూకెట్లు 1-8-0
నూనారసించు లేవ్యము ఆ వైద్యుడు లన్నిటిని నిర్మూలము
చేయగలడు. కు 10 డబ్బీలు 1-0-0. 3116
శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము,
రాజమండ్రి.

హిందూ మహాయుగము
గ్రంథకర్త: 3131
కీ||శే|| కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు
ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ విషయము తిరిగి 6 వ మార్పు
అన్వేషించబడినది. ముఖ్యదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి
యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. అంధ్రమున దీనిని
మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది చరిత్రగ్రంథముగ
నూతనంగానువదించునట్లు. ఇందు దేశములు, నూతనపురుషుల
చిత్తరువులు కలవు. భరణాభివృద్ధి రు1-4-0, అట్టలైదు
1-8-0, క్యాలెండ్రం రు1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లొక
సారి కొనువారికి కమిషనునివ్వవలెను.
కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్.టి.,
మేనేజరు, లక్ష్మీనారాయణగంగాల, గవర్న మెంటు-తెలవాడ.

లాయరు. 3135
ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్నపట్టణము నగరము
రా 7 వాయికోర్టుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు
రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము మిగుల నుభవతైలిని దేశ
రివాజు మాటలతో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును. మద్రా
సు ఎత్తేటు ల్యాండు ఆక్టు, గ్రామఉద్యోగముల ఆక్టుల పయిని
జాబీకాజడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురిం
పబడును. లాతో సంబంధముగల వక్ర అంధ్రదేశములో యిది
తప్ప మరేయియు లేదు. చందాధనము సంవత్సరముకు పోస్ట్
జిరో పహా రు 0-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది.
చందాధనము దురభివృద్ధి పంపవలెను. చెండవ సంవత్సరము
1928 సం|| అక్టోబరు నెలలో ప్రారంభించడ వలెను.
లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి
సార్వత్రికపురము, (వికాభవట్టును జిల్లా.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి
రాజమండ్రి 3136
సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. పంలికు 6 పుస్తకములు
ప్రతి చెందునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రకా
సామన్యమున మక, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది
భాషప్రచార పేదని యాశయము.
ఇంతవరకు వెలువడినవి.
1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్యోగము
చిరునామా:- సంపాదకుడు,
ముదిగంటి జగన్నాథస్వామి, బి. యె. రాజమండ్రి.

నిత్యకర్తాశ్వకము
టీకాతాతపర్యసర్వసహితము
ధ్యానశ్లోకానుసారముగా తిలకింపవలయు గలదు. ఈ గ్రంథమునందు స్వామి, సంధ్యా, జప, హోమ, బ్రహ్మయజ్ఞ,
దేవతార్చన, వైశ్ణవేష్, అగ్నిహోమ, ఆహార. నిత్యకర్మములు, తీర్థికి సంబంధించిన తీర్థస్థల సేవ, వస్త్రధారణ,
యాజ్ఞోపవీతధారణ, మార్గోపసాధన, అపవిత్రము, మున్నగు వాతావురం విషయములు విశ్వాత్మ వచనసహితముగ గలవు.
సాధారణము 2-8-0 కలికోలైదు 3-0-0 లైబరరీవిడివక 4-0-0 3138
సంస్కృతగ్రంథముల కేటాగునకు వ్రాయును.
మానేజరు:- స్వధర్మ ప్రకాశిని, కీల్ పాడు, మదరాసు.

శ్రీ జీ వ యా త్ర
గ్రంథకర్త శ్రీమతి కవిలిక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యాధి
(ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము
కథ కాదనబరినిబోలి రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.
"గీతా"కావ్యము వెనకక
సీతాశామాంజనేయ విరసంసార 3139
భక్తిగ్రంథం సీతాదే
భూరిలమున తమకూత్ర బోలుకొ గొగవక.
కేశవత్రాంతర్గత పద్యముకావలి. వెల రూ. 0-8-0
వలయునా కీర్తి విలాసమునకు వ్రాయవలయును.
సి. టి. జగన్నాథరావు
2/11 ఆలంగా డి. శెట్టి, తిరువల్లికెల్లె-మదరాసు.